gētie. q̃dā arguūt sic. Ubi ē maior indigētia, ibi magis hz locū miscēdia z idulgētia. Sz hō exñs i pēto mortali maiorē patiēt idigētiā q̃z ille q̃ caret pēto. g̃ ꝛc. ¶ P. pēto mortali ñ obstā te hō pt dare idulgētias. g̃ ñ obstāte pēto mortali hō pt recipe idulgētias. Añs ptz. qz dato q̃ papa eēt i mortali pēto. tñ ipe possz dare idulgētias. Probat ꝓntia. qz cōditio agētis dz ē nobilior cōditōe patiētis. Nā oē agēs p stāns ē patiēte. vt dz. ij. d aīa. g̃ si vilitas mortal' pēti ñ repugt facieti idulgētias. seq̃t q̃ nec repugnet recipiēti. ¶ Ista ñ ꝛcludūt qz sicut mēbr mortuū nulla suscipit influētiā a ceteris mēbris viuis. Sic q̃ diu manet hō i mortali pēto ñ pt suscipe idulgētiā q̃ dat ex influētia et dispēsatōe meritorū viui capitis. s. xpi z viuorū mēbrorū oīm. s. sctōrū illi viuo capiti viuacitez adherētiū. ¶ Ad p̄mū dōm q̃ maior ñ ē ꝓ. vbi maior indigētia stat cū dispōe opposita ad maiz z idulgētiā. Ad maiorē dōm q̃ iz mortal' pētor maiorē indigētiā hēat. tñ min⁹ ē disposit⁹ ad recipiēdū idulgētiā q̃z ille q̃ ē sine mortali pēto. ¶ Ad scdm nego ꝓntiā. Ad pbatōez dōm q̃ q̃z uis ille q̃ agit p̄ncipal'r z ex ꝓpa virtute effluit aliquē effectū sit pstantior patiēte. tñ h̄ nō ē necē d eo loq̃ndo q̃ misterial'r dispēsat aliquē effectū. ñ d suo sz d alieno sibi tñ cōmisso thesauro. sepe ei bon⁹ dñs dat bonū dorū bono subdito. p manū mali mistri. Sz pp vl' eps dās idulgētias ñ dat de suo merito. sz dat d merito xpi z sctōrū sibi ad dispensandū cōmisso. g̃ ꝛc. ¶ Ad argumtū p̄ncipale dōm q̃ iz igrantia iuuincibil' excuset a pēto z a pena etna. tñ ñ sp excusat a pena etiā tpali. dato eēm q̃ hō tradiderit obliuioni z ignorātiā inuincibilē habeat d mlēs mortalibꝫ pētis q̃ diebꝫ suis cōmisit. tūc de⁹ ñ tradit eū eternalibꝫ penis eternal'r puniēdū. tñ ñ obstāte hmōi obliuione de⁹ puniet eū. p hmōi pētis in purgatorio pena tpali. si i h̄ mūdo ñ satisfecerit p largital' sibi indulgētias vl' alijs ꝓtuosis actibꝫ z opibus pietatis.

2

Contra

Solutio Ad. i.

Ad princi pale argu.

¶ Distinctio vicesima p̄ma.

Solet etiā q̃rī

Post q̃z mgr determiauit d pētorū remissiōe q̃z tū ad statū p̄ntis vite. nūc i ista. xxi. dist. incipit tractare d eadē remissiōe q̃z tū ad statū vite future. Et diuidit i duas ptes. Nā p̄mo ostēdit i vita futa aliq̃z pētorū fieri remissiōez. Scdo d̄clarat q̃dā obfuāda i hac vita circa ꝓfessionē. ibi. Post hꝰ ꝓsiderādū ē. Pria i duas. Nā p̄mo circa veniaiū pētorū rmissionē q̃ fit i alia vita pōit sua z determiatōez. Scdo ꝓ hmōi determinatōez adducē z tollit duplicē obiectōez. ibi. Dic obiici pt. Prima i duas. Nā p̄mo oñdit q̃ q̃dā pēta i vita futura relaxant Scdo quo hmōi pētorū q̃dā i purgatorio cruciant⁹. q̃dā ꝓ tardius expurgāt. ibi. In illo aūt igne. ¶ Seq̃t illa ps Dic obiici pt. Et diuidit i duas ptes fm qd adducē duplicē obiectōez. q̃z cuilibꝫ adūgit sua solutōez. Scda ibi. Sz forte dicis. ¶ Quē seq̃t illa ps. Post hec ꝓsiderādū. Et diuidit i tres ptes. Nā p̄mo ostēdit q̃ pēta z qlis sint ꝓfitēda Scdo d q̃bꝫ pētis ñ ē ꝓfessio faciēda Et tercō quo pēta sacerdoti ꝓfessa sunt ab eo sb sigillo secreti tenēda. z ppetue sb ticēda. puta n⁹ signo nutu l' ꝓbꝫ pdēda. Scda ibi. Sicut āt penitēs. Tercia ibi. Caueat āt sacerdos. ¶ Hec ē diuisio z ínia istī⁹ distinctōis i generali. circa quā i spēali q̃ro hāc q̃stionē.

Qz sacerdos illd qd scit p ꝓfessionē teneat i oī casu sb secreto tenere. ¶ Et videt q̃ nō. Qz ad h̄ ñ obligat sacerdos qd ñ pt obruare sine mortali pēto. Sz i aliq casu sacerdos mortal'r peccaret. si illd qd scit p ꝓfessionē ñ reuelaret. g̃ ꝛc. Maior patz qz nullꝰ obligat d necēitate salutis ad illd qd necessario iplicat mortale pētm. Minorē pbꝫ sic. Ponat q̃ aliqs tyrānꝰ faciat solēnit iurare sacerdotē d dicēda ꝓtate quā noscit sup his q̃ q̃ret ab eo. q̃ sco. q̃ret tyrānꝰ vtz ipe sciat q̃s iterfecerit hoiez q̃ tali die secrete fuit occisus. Nō posito q̃ sacerdos h̄ sciat i ꝓfessiōe. si ñ ruelat tē erit puir⁹. z p ꝓns mortal'r peccabit ¶ In ꝓriū ē mgr h̄ i lra. z cōis sctōrū doctrina. Dic p̄mo videdū ē d p̄ncipali q̃sito. ¶ Secūdo ad q̃d valeat general' ꝓfessio. ¶ Tercio videda sūt aliq d igne purgatorio ¶ Et q̃rto quo aliq pēta remittūt i alio mūdo. De his ei oibꝫ i ista distictōe fit mētō mō tñ ꝓtrogdo

Quantū ad primū

Articulus primus.

pt distīgui sic. Qz aut sacerdos illd d q̃ q̃rit p cise noscit p sacrālē cōfessionē sibi factā. aut ñ pcise. puta qz noscit p ꝓfessionē. z etiā alio mō Si pcise p ꝓfessionē. tūc aut hz licētiā a ꝓfitēte q̃ illd possit reuelare. aut ñ hz hmōi licētiā ¶ Et sic iuxta mēbra istī⁹ distinctōis pono tres ꝓclusiones. ¶ Pria ē hec q̃ illd qd sacerdos pcise z ñ alit noscit q̃z p ꝓfessionē. hoc nō pt reuelare sine mortali pēto. Qz q̃ñ aliq d est ꝓ iure nature. ꝓ autoritatē legis diuine. z cōtra statutū sancte mris ecclie. h̄ nullꝰ potest

Pria ꝓclo

Ratio.

facere sine mortali pcto. Sed reuelare illud
qd p solā ꝓfessionē notificatū est sacerdoti. est
hmōi. g ꝛc. Maior ē nota. Minorē pbo qn
tū ad oēs suas ptes. ¶ Prima ps pbat sic. Ille
q tollit vniuersaliter bonū totiꝰ hūane policie
peccat ꝯ legē natē. reuelator secretorꝫ q sibi sub
sigillo secreti pandunt est hmōi. Maior patz
qr illd est destructiuū boni totiꝰ policie q nul
lꝰ de altero pt ꝓfidere. sz reuelatio illiꝰ qd sb si
gillo secreti pādit alicui generat diffidētiā int
oēs ꝓciues. ita q nullꝰ alteri pſumit apire ea
q gerit i corde. ¶ Et ꝓfirmat. qr illd mādatū
saluatoris q ait Mat. vij. c. quecūqꝫ vultꝭ vt
faciāt vob hoīes hec eis faciatꝭ. est de lege seu
iure nature. vt patz circa ꝑncipiū lib. decretorꝫ
Sz q libet qui peccatū suū i ꝓfessione reuelat.
vult vt secretū teneat ne aliqua ex hꝰ infamiā
patiat. g alteriꝰ peccatū qd sb sigillo secreti si
bi fuerit reuelatū d iure nature nō debet alteri
reuelare. Da oppositū tūc ñ faciet alteri illud
qd sibi vult fieri. qd tn ē de lege nature. sic iā
dictū est. ¶ P. eandē minorē ꝓfirmo sic. Qui
fraudulētꝰ est ñ obſuat ea q sūt legꝭ natē. sz re
uelator eorꝫ q sb sigillo secreti sibi pandunt ē
fraudulētꝰ. Maior patz. qr dolꝰ z fraus sunt
ꝯ rectā rōnez. z p ꝓseqns lege nature noscunt
ē ꝓhibita Mior etiā habet puerb. xi. vbi dr
Qui ambulat fraudulēter reuelat archana. q
aūt fidel' est celat amici cōmissū. ¶ Secdam
ptē minoris ꝓbo sic. Reuelator ꝓfessionis fa
cit q sacrm pnie spernit. g peccat ꝯ autoritatē
legꝭ diuīe seu euāgelice. Antecedēs patz. qr ex
tali reuelatōe hoīes timerēt infamari. z p ꝓse
quēs si fieret hmōi reuelatio: tūc nullꝰ vellet
ꝓfiteri. Cōseqntia etiā patz. qr quicūqꝫ facit q
spernit illd qd est ab aliq lege statutū. ille pec
cat ꝯ hmōi legē. sz sacrm pnie est statutū au
toritate legꝭ euāgelice. vt patet ex dictis supꝰ
dist. xvij. q. ij. ¶ Et ꝓfirmat sic. Ille q impe
dit executionē officij cōmissi a xpo ipis sacer
dotib peccat vtiqꝫ ꝯ legē euāgelicā seu diui
nā. maxime si absqꝫ cā legitima prebet hmōi
ipedimentū. Qd addo ꝓpter impedimentū
executōis euenies alicui p sniaz suspēsionis i
terdicti vl' excōicatōis. Sz reuelator ꝓfessio
nis hꝰ faciat. g ꝛc. Maior patz. qr xps est legꝭ
lator legꝭ euāgelice. z p ꝓseqns q ipedit execu
tionē officij ab ipo cōmissi ꝑm euāgelicā legē
ille peccat ꝯ hmōi legē. Minor etiā patz. qr
officū absoluendi a pctis xps sacerdotib cō
misit Joh. xx. cū dixit aplis. quorꝫ remiseritis
pcta remittunt eis. hmōi aūt officij executio
nē iuste z sine causa legitima ipedit ꝓfessionis. qr ex hꝰ scādalizant hoīes. z a ꝓfes
sione retrahunt. ¶ Etiā tercia ps minoris pa
tet. qr hmōi ꝓfessō i iure canonico districtꝰ
ꝓhibet. sic patz extra d pnis z remis. oīs vtriusq
sexꝰ. vbi dr de ipo sacerdote q audit ꝓfessio
nes sic. Caueat aūt omīno ne verbo vl' signo
aut alio q̃uis mō aliquatinꝰ peccatorē pdat.
Sz si prudētioi ꝓsilio indiguerit. illud abs
q vlla expssione plone tacite req̃rat. qm q peccatū i pnitali iudicio sibi detectū pſuſpserit ꝓfe
lare. nō solū a sacerdotali officio deponēdū de
cernimꝰ. vez etiā ad agendā ppetuā pnitaz i
artū monasteriū detrudat. ¶ Etiā hmōi ꝓfe
latō ꝓhibet districtissime i decretis d penitētia
dist. vi. ¶ Forte dicet ꝯ istā ꝓclusionē sic. In
aliq casu ñ reuelare ꝓfessionē ē ꝯ charitatē. g i
aliq casu licet reuelare illd qd p ꝓfessionē ha
bet. Cōseqntia patz. qr illd ꝓpositū licet cuiꝰ
oppositū est ꝯ charitatē. Patz etiā autoritate
decrī. i lib. d dispēsatōe z pcepto. vbi ait. Qd
istitutū ē p charitate. hꝰ ꝯ charitatē ñ debet mi
litare. sz celare ꝓfessionē ē istitutū p charitate
g i casu q hꝰ mādatū ē ꝯ charitatē. nō ē obſuā
dū. Probat ānecedēs. qr posito q aliqs pcipi
at i ꝓfessione aliqd magnū pcilū iminere do
no cōi. qd ex sua reuelatōne pt puenire. puta
hereſ i cōitate seminānda. vl' reipublice hostiꝭ
ꝓditio q claustrales z ꝓgines violabunt. in
nocētes hoīes occident. z ecclie ac monaste
ria destruent. z forte tal' posset eē ꝓditio q to
ta xpianitas vl' magna ps eiꝰ esset in pcilo.
Quo posito videt q sacerdos ꝯ charitatē fa
ceret. si hmōi ꝓfessionē ñ reuelaret. exq̃ tanta
pcila p eiꝰ reuelatōez pnt vt supponit puē
niri. ¶ P. posito q abbas i ꝓfessione pcipiat
q vnꝰ monachoꝫ suoꝫ q̃ pest alicui loco cō
mittit i illo loco multa pcta q̃uis sint secreta
tūc abbas tenet eū remouere a tali loco. Sz
hꝰ faciēdo reuelat ꝓfessionē. g i aliq casu licet il
lud qd p ꝓfessionē scit reuelare. Maior patet
qr exq̃ abbati ꝓstat q monachꝰ est i illo loco
sb pcilo aīe sue. si ipe abbas ñ obuiat tali pci
lo sui sbditi. ipe erit pticeps delicti. Qd pa
tet p decretū leonis pape dist. lxxvi. vbi dicit
sic. Inferioꝫ ordinū culpe ad nullos magis
referende sunt q̃ ad negligētes desidesq pa
stores q mlt̃az sepe nutriūt pestilentiā cū au
steriorē dissimulāt adhibere medicinā. ¶ Idē
patet autoritate innocētij pape dist. lxxxiij. q
ait. Arror cui nō resistit ap pbat. z veritas cū
minime defensat oppmit. negligere cū possis
peruersos corrigere. nil aliud est q̃ fouere.
¶ Itē extra de hereticis in ꝑncipio illiꝰ ti. ait

Prima ps minoris pbat.

1

2

Secda ps minoris pbatur.

1

2

Tercia ps minoris pbat.

Instantia

1

2

leo papa. Qui alios cū pt ab errore nō reuocat, seipsum errare demonstrat. ¶ Et confirmatur ista maior p illud qd dicitur. iij. Reg. c. xx. Custodi viz istū. q si elapsus fuerit, erit aia tua p aia illi. ¶ Minor etiā pt. qz cuz nulla infamia laboret ꝯ tale monachū. si abbas remouerit eū de suo officio. qzuis nō ꝗbo tñ facto reuelet cōfessionē. qz alij monachi q̄ scīūt abbatē audiuisse ꝯfessionē illi. imediate cōiecturāt abbatē causaz illi abs solutōnis accepisse ex ista cōfessione. ¶ P. de his q̄ sacerdos audiuit i cōfessione licet qñqz petere cōsiliū. q̄ nō est necē omino tenere secretū illd qd p ꝯfessionē ē sacerdoti detectū. Ad ñcedēs patz p illā decretalē supi allegatā. p tercia pte minoris. Cōseqntia etiā pt. qz ñ licet cōsiliū petere sup eo d q̄ petēs omino tenet tacere. ¶ Et ad primū nego añcedēs. Ad pbatōez dicēdū q̄ sic patet p beatū gregoriū h̄ i lra. z habet eadē autoritas d pen. dist. vi. Sacerdos illo mō debet reuelare ꝯfessionē. etiā magno scandalo nō obstante. Uñ hmōi piculis imminentibus si sacerdos pt monere principē vl eū q̄ pest vt caute se habeat ꝯ hmōi picula. absqz omi pditōe confessionis h̄ facere debet. Si autē ex hmōi monitōe aliq̄ mō pderet cōfessio. tūc omino debet tacere. qz p lucro toti mūdi ipe nō debet se exponere piculo mortal pēti. Sz debet deū rogare vt fideles suos a tantis piculis tueat.

Solutio. Ad. 1.

Ad. 2.

¶ Ad secūdū dicēdū q̄ si abbas nō pt monachū remouere a tali loco sine pditōe cōfessionis. tūc nullaten debet eū remouere. ¶ Ad pbationes dicēdū q̄ oēs ille autoritates intelligēde sunt de eo cui crimē ē manifestū vl sufficiēter pbatū. Et h̄ satis dedit itelligi innocēti. qz post ꝗba ad pbatōez adducta imediates sbdit. Nec caret scrupulo societatis occulte q̄ manifesto facinori desinit obuiare. ¶ Ad

Ad. 3.

tertiū dicēdū q̄ tenere secretū illud qd ē i ꝯfessione detectū pt duplicit itelligi. Uno modo qztū ad factū d q̄ ē ꝯfessio in cōi. Alio modo i spēali. put in recitatione illi facti exp̄mit vel dat itelligi psona ꝯfitēs. vl alia psona quā tāgit hmōi factū actiue vl passiue. directe vl indirecte. Primo mō cōcedo conseqntiā. Nazñ licet petere consiliū circa casū quē sacerdos audiuit i ꝯfessione dūmodo h̄ fieri possit absqz omi nota psone cōfitētis ac aliaz psonarū q̄s tāgit hmōi casus. Et istud patet expsse extra de penitētijs z re. c. officij. vbi papa innocenti tertij cuidā cardinali legato requirenti ꝯsiliū. sic rñdet. Significasti quādā mlierē i pñia tibi fuisse ꝯfessā. q̄ timēs ne viri sui possessio d̄uoluereē ad alios. q̄ rundā herbaz succū potauit. z sic vēter ei intumuit. z inde guidā se oñdens sibi partū supposuit alienū. timēsqz maritū nō vult facin ei detegere. q̄ plēcredit sine dubitatōe qualibet esse iuā. Cum igitē edoceri postulas viz ei hac fraude durāte sit pñia iniūgenda. ¶ Rñdem q̄ sic mulieri q̄ ignorāte marito suo d adulterio plez suscepit qzuis illud viro timeat ꝯfiteri. nō est pñia denegāda. ita nec isti debet pñia denegari. Sz sēdo mō nego ñtiaz. qz qzuis ꝯsiliū sit petendū. tñ nullaten ē sic petēdū q̄ aliq̄ pdictaruz psonaz pdat. ille eim esset puniend tanqz pditor ꝯfessionis q̄ querēdo cōsiliū hmōi psonas reuelaret. sine eoz iussu z licentia spēali. Et sb isto sensu debet intelligi etiā ista prima cōclusio. qz ille dicit reuelator vl pditor illi qd pcise nosci p ꝯfessionē. q̄ circa hmōi factū tal se habet q̄ pdunt psone q̄ tangunt i ꝯfessione. ¶ Forte dicet q̄ penitētiarij pape qñqz valde enormia pēta ipis ꝯfessa scribūt ēpo ipsi penitētis vl ei vicario. vt ille imitēt gat satisfactōez ipi penitēti. q̄ videt q̄ etiā in spēali cū expssione psone ꝯfitētis ꝯfessor qñqz possit alteri reuelare illd qd audiuit i ꝯfessione. ¶ Respōdeo q̄ istud fit de peccatis manifestis. de qbz ipe penitēs indiget testimonio q̄ ipe sit absolut autoritate aplice sedis. z iō nō est ꝯ pdicta. qz qñ loq̄mur d secreto ꝯfessiōis semp itelligendū ē d pctis secretis. vl saltē de his q̄ ñ sūt omino mānifesta. Etiā dato q̄ i illa lra essent aliq̄ secreta pēta. adhuc ille penitētiarius ñ essz pditor ꝯfessionis. supposito q̄ illā lraz nō det alteri qz illi quē tangunt illa pēta. z dicat sibi ea q̄ ꝯtinent i lra z d scitu z ꝯsensu suo scribat hmōi lraz. ¶ Conclusio secda est. q̄ sacerdos d iussu ꝯfitētis pt alteri reuelare illd qd audiuit i ꝯfessione. supposito q̄ cā illi reuelatōis sit honesta. z q̄ reuelatio possit fieri sine scādalo. z sine cuiuscūqz alteri hoīs pīudicio. Qz illd qd nlli nocz z alicui pdesse pt nec obuiat alicui iuri h̄ licite fieri pt. Sz reuelatio ei qd q̄s audiuit i ꝯfessione adhibit pdict q̄ ttuor clausulis est hmōi. vt d se patz. q̄ tē. ¶ Forte dicet q̄ hmōi reuelatio obuiat iuri canonico qd absolute inhibet ne aliq̄s reuelet ꝯfessionē. ¶ P. licētia inferioris seu cōsensus nō valet nec pt dispēsare i eo qd pbitū est expsse mādato superioris. Sz pditio ꝯfessionis est ihibita p summū pōtificē z p ꝯciliū generale. vt patz extra de pe. z re. Omis vtriusqz sex. ergo licētia cōfitent q̄ztū ad huiusmodi pditōez nō potest dispensare. ¶ P. quāuis cōfitens

Solutio.

Instantia

Cōclusio secunda.

Instantia

1

2

3

possit renũciare iuri suo. tũ hmõi renunciatõ non ꝑt tollere ius ceterorꝫ hoim ⁊ totiꝰ eccl'ie. Sz ius ꝓcipiẽs ꝛfessionẽ esse celandã ñ solũ ẽ institutũ ad cõmodũ ꝛfitẽtis. sz ad cõmodũ oim hoim ⁊ totiꝰ eccl'ie. vt patz rõibꝫ ꝑbãtibꝫ ꝛclusionẽ primã. g licẽtia ꝛfitẽtis ñ sufficit ad reuelatõez ꝛfessionis. ¶ Ad primũ dicendũ ꝙ licet ius canonicũ ꝑhibeat absolute ꝙ nullꝰ sit ꝑditor ꝛfessionis. tũ reuelare illud qd̃ auditũ est i ꝛfessione ꝓ ꝑdictꝫ ꝛditionibꝫ adiũctis. nõ videt esse ꝑhibitũ i aliquo iure. ¶ Posset etiã dici ꝙ stãtibꝫ ꝑdictis ꝛditõibꝫ tũc istud ñ debet dici ꝑditio vl' reuelatio ꝛfessionis. qz ex licẽtia ꝛfitẽtis vl' ex iussu suo q̃ dicit sacerdoti. rogo vos ꝙ hꝰ ⁊ hꝰ dicatis tali vl' talibꝫ. tũc illud qd̃ ꝑmo fuit notũ ꝑcise in foro ꝛfessionis. ex hmõi iussu ⁊ relatõe incipit esse notũ extra foꝫ ꝛfessionis. ⁊ ꝑ ꝛsequẽs sacerdos illud vlteriꝰ reuelãdo seu referẽdo nõ reuelat ꝛfessionẽ. qz reuelat illud qd̃ aliq̃ mõ noscit extra ꝛfessionẽ. ¶ Ad secm̃ ptz ꝑ iã dicta. qz supꝑdictꝫ suppositꝫ. tũc istd̃ ꝓpe ñ diceꝫ ꝑditio ꝛfessionis. sed ẽ reuelatio eiꝰ qd̃ q̃ꝫuis priꝰ fuerit detectũ i foro ꝛfessionis. nũc tũ est aliꝫ notũ q̃ꝫ ꝑ ꝛfessionẽ. ¶ Et ꝑ idẽ patet ad tertiũ. qz q̃ꝫuis ad cõmodũ ⁊ vtilitatẽ totiꝰ ecclesie sit institutũ celare cõfessionẽ. vt ꝑcise stetꝫ in ea noticia q̃ in foro ꝛfessionis habeꝫ. hꝰ tũ nõ obstãte si cõfitẽs illud qd̃ priꝰ habitũ ẽ ꝓ sigillo ꝛfessiõis. intimat ipi sacerdoti. aliomõ q̃ꝫ ꝑ ꝛfessionẽ. ipse poterit hꝰ talibꝫ ꝑsonis quibꝫ ꝛfitẽs voluerit reuelare. adiectꝫ tũ semꝫ ꝑdictis ꝛditõibꝫ. puta ꝙ causa sit honesta. ⁊c. ¶ Cõclusio tercia est ꝙ si illd̃ ꝓccatũ qd̃ sacerdos audiuit i cõfessione nouit añ hmõi ꝛfessionẽ. vl' sciuit ex alioꝫ relatõe post hmõi ꝛfessionẽ. tũc si cogit ex mãdato sui superioris. ipe tenet dicere illud qd̃ nouit de hmõi ꝓcto extra ꝛfessionẽ. ¶ Ad nullꝰ req̃sitꝰ a suo superiori debet mẽtiri: aut falsiz dicere: vl' ñ dere. sz iste req̃situs si diceret se nescire. mentiret ⁊ falsiz diceret. g ⁊c. Maior patet. Probat minor qz ex q̃ scit istud extra ꝛfessionẽ. tũc nouit istd̃ nõ solũ vt de. sz nouit etiã vt est hõ. ⁊ ꝑ cõsequẽs tenet de hoc vez dicere ꝑlato requirenti q̃ ꝑt ei ꝓcipere vt est homo sibi subditꝰ ⁊ ꝑ censurã ecclesiasticã cũ cõpellere ad dicendũ veritatẽ. ¶ Si dat oppositũ istiꝰ cõclusionis. tũc homo innocẽs iuste cõdemnabit a iusto iudice. sz ꝛsequẽs est falsum ⁊ incõueniens. ergo ⁊ añcedẽs. Falsitas ꝛnntis d̃ se pz. Cõsequentia ꝓbo. qz posito qd̃ q̃ttuor sacerdotes vl' tres alij cũ vno sacerdote sint in aliq̃ loco vbi vnꝰ istoꝫ q̃ttuor cõmittat aliqd̃ ꝓccatũ alijs tribꝫ cernentibꝫ. ⁊ istud ꝓccatũ sit enorme. q̃ facto ꝛfitet hꝰ vni eoꝫ. aliꝫ aũt duo accusãt illũ q̃ ꝓccauit coram suo ꝑlato. adducẽtes illuz tertiũ in testẽ cui hꝰ q̃ ꝓccauit fecit ꝛfessionẽ. Si igit ꝓpter ꝛfessionẽ auditã necesse est vt neget se vidisse illud. tũc aliꝫ duo q̃ sciũt eũ hꝰ vidisse poterũt eũ accusare tanq̃ fautorẽ criminis. ⁊ ꝓ ꝛsequẽs ꝑlatꝰ posset eũ grauit punire. Cũ g nll'o iure innocẽs obligẽt ad hmõi pnã. sequit qd̃ nullo iure teneat ad celandũ illud qd̃ vidit. nõ obstãte ꝙ d̃ hꝰ ꝛfessionẽ audiuit. ¶ Sz ꝑ istud sunt aliq̃ opiones. Qui dã em̃ dicũt ꝙ scies aliq̃d ꝑ ꝛfessionẽ. q̃ꝫuiscũ qz hꝰ idẽ sciuerit añ ꝛfessionẽ. vl' postea audiat ab aliꝫ extra ꝛfessionẽ. nihilominꝰ tũ nõ licebit sibi de hꝰ aliq̃d reuelare ꝓpter ꝑceptũ de secreto ꝛfessionis. ¶ Et si dicit istꝫ sic iã dictũ ẽ. ꝙ ex hꝰ sequet ꝙ ꝛfessor punet a iusto iudice ¶ Rñdent ꝙ si sacerdos senserit sibi aliqd̃ ꝑ iudiciũ vl' malũ ex hꝰ generari. tũc ipe debet ꝑtestari se illa verba nolle tenere ꝓ sigillo secreti. ¶ Et istã opinionẽ ꝛfirmãt sic. Dis ꝛfessio ẽ ꝓ secreto tenẽda. sz istud petm̃ qd̃ iste sacerdos scit ꝑ ꝛfessionẽ ⁊ extra ꝛfessionẽ ẽ apd̃ eũ ꝛfessio. g apd̃ eũ ẽ secrete tenẽdũ. ¶ P. ipsi allegãt ꝙ se detretalẽ supꝰ ꝙ ꝑma ꝛclusiõe adductã. ¶ P. nõ minꝰ teneꝫ ꝛfessor secrete tenere illud qd̃ audit i ꝛfessione q̃ꝫ q̃cũq̃ alt hõ q̃ ꝓmittit secretũ tenere illd̃ qd̃ sibi referꝫ. Sz q̃ꝫuis iste q̃ ꝓmisit aliꝫ sciat illd̃ qd̃ sibi refertur. tũ rõe ꝓmissi ipe tenet illud secretũ hre. g ⁊c. Maior patet. qz ⁊ si ñ explicite tũ iplicite maior ꝓmissio de obseruãdo secreto intelligit esse i ꝛfessione. q̃ꝫ i quibuscũq̃ aliꝫ ꝓmissis. Minor etiã ptz. qz ex q̃ ꝓmisit nõ ꝑt sine peccato a suo ꝓmisso resilire. ¶ P. si licet reuelare qd̃ scit i ꝛfessiõe ꝓpter hꝰ ꝙ idẽ scit extra ꝛfessionẽ. tũc multꝫ malꝫ sacerdotibꝫ daret materia reuelãdi ꝛfessionẽ ꝑ libito siue ꝑue volũtatis. Sz ꝓñs est in cõueniẽs. qz ex hꝰ mltꝫ mala ⁊ scandala orirent. vt patz ex ꝑdictꝫ. Patet etiã ꝓñtia. qz malꝰ sacerdos dicet se illud scire nõ solũ i ꝛfessiõe sz extra ꝛfessionẽ ¶ P. semꝫ potiꝰ trahit ad se illd̃ qd̃ est minꝰ potẽs. Sz noticia q̃ scit aliq̃d in ꝛfessione est potior q̃ꝫ illa q̃ idẽ scit extra ꝛfessionẽ. Cũ g d̃ rõe noticie habite i ꝛfessione sit ꝙ scitũ omino sit secretũ g ⁊c. Maior patz etiã ex ꝓmentaliter in rebꝫ naturalibꝫ. Probat minor. qz cognitio q̃ aliq̃s cogscit aliq̃d vt de vl' loco dei ẽ potior cognitõe q̃ hõ idẽ cogscit vt hõ ẽ. sz cognitõe habita i cõfessiõe sacerdos cogscit tãq̃ de loco dei. ⁊

Solutio Ad. 1.

Ad. 2.

Ad. 3.

Tercia cõclusio.

1

2

Opio prima ꝓna.

1

2

3

4

5

Contra opinionē. extra ꝓfessiōz cognoscit vt hō. g ꝛc. // Sz ista nō ꝓcludūt. qz si ista opio eēt vera. tūc fraus z dol⁹ hoi fraudulēto cederēt i ꝓcimiū. Sz ꝗ ē icōueniēs. Probatio ꝓne. qz hō dolosus solū ꝓpter ꝗ ꝓfiteret ei qui nouit pctm̄ suū ne ipm posset accusare. etiā idem pctm̄ coꝛā suo ꝓfessore posset audacter ꝓtinuare z iterare. q̄a sciret q̄ ꝓpter ꝓfessionē d̄ tali pctō sel factā cōfessoꝛ nūqz plumeret eū accusare q̄zuiscūqz noticiā illi⁹ pcti añ vel post ꝓfessionē hr̄et // Nec valet illa fuga q̄ dicūt q̄ sacerdos dz ꝓtestari ꝛc. qz vel illā ꝓtestationē faceret añqz ille ꝓferret verbū ꝓfessionis q̄ intelligeret illud pctm̄ vel post. Nec ꝓt dici q̄ añ. qz i illo ꝓiozi sacerdos ignozat de q̄ iste velit ꝓfiteri. Si p⁹. tūc facta ē ꝓfessio. z iō nihil valeret subseq̄ns ꝓtestatio. ¶ Ad p̄mū igit motiuū istoꝛ dd̄z q̄ lz bñ ꝓcludat q̄ illud cui⁹ noticia hr̄ i ꝓfessione sit sub secreto tenēdū ꝓut hm̄oi noticia ē hīta i ꝓfessione. tm̄ ꝓut al'r hr̄ illi⁹ facti noticia q̄z p ꝓfessionē. tūc imminēte necitate ꝗ ꝓt reuelari

Solutio Ad. 1.

Dico āt necitatē iminere q̄n nō reuelādo negligeret ꝓfitas z iusticia. nec teneret obediētia Uñ zelo iusticie z ob mādatū obediētie q̄n. s. ꝓlat⁹ ꝓcipit vt subditz dicat illud q̄d nouit circa tale factū. tūc nō obstāte ꝓfessione si nouit illud de q̄ agit vel pctit extra ꝓfessionē. ipe dz dicere veritatē ¶ Dixi āt notāter iminēte necitate. qz ipse nō dz se spōte ingerere ad reuelādū hm̄oi pctm̄. etiā dato q̄ nō audiuisz i cōfessione. qz sic dz i iure ciuili. Testis sponte se offerēs q̄dāmō suspect⁹ hr̄. Etiā i iure canonico testionū nō reputat idoneū nisi testis fuerit req̄sit⁹ z adiurat⁹. Et iō i recitatōe testiuz coꝛā iudice de q̄libet teste sp hec ꝗba replicāt. tal' testis adiurat⁹ z req̄sit⁹ dicit ꝛc. ¶ Ad. ij. dōm q̄ decretal' illa loquit de tali facto q̄d tm̄ mō cognoscit p ꝓfessionē ¶ Ad. iij. dōm q̄ tenere aliq̄d secretū dupl'r ꝓt ꝓtigere. Uno mō sine p̄iudicio iusticie. ꝓfitatis z obie. Alio mō cū istoꝛ p̄iudicio. Et isto sēdo mō nego mio rē. Uñ si aliq̄s noscit aliq̄d de q̄ postea rogat q̄ teneat secretū. nūqz ipe dz ꝗ ꝓmittere in q̄z tū hm̄oi secretū vergit i p̄iudiciū iusticie. veritatis z obediētie. Et dato q̄ ꝛ̄ hec aliq̄d ꝓmittat ꝓmissū nō ē tenēdū. q̄zuis hm̄oi ꝓmissuz etiā sit iuramēto vallatū. i ꝗ em̄ casu tenēda ē sn̄ia Isid. q̄ i li. de sū. bo. ait. In malo ꝓmisso rescinde fidē. i turpi voto muta decretuz. Od neq̄ter ꝓmisisti celare noli adiplere. ¶ Ad p̄batōz dōm q̄ hm̄oi malū ꝓmissū nō teneat i/plere. sed teneat magnā pniaz sustinere de ꝗ q̄ rē ita fatuā vel malā ꝓmisit. q̄ nō ꝓt sine moꝛtali pctō suū ꝓmissū adiplere. ¶ Ad. iiij. nego ꝛ̄ñaz. qz q̄ facit illud q̄d iustū ē z q̄d facere tenet. ille nō dat materiā male faciēdi. q̄zuis aliq̄s mal⁹ rōe sue malicie de hm̄oi bono facto possit accipe materiā vel occasionē malefaciēdi. De bonis. n. opib⁹ xp̄i iudei acceperūt materiā xp̄m occidēdi. Uñ licet mal' nō possit vl' q̄zq̄qz via p̄cludi malicie. tm̄ faciēdo q̄d ꝓt fieri. nūqz sic dz p̄cludi q̄ ex p̄clusiōe vie malicie impediat via iusticie. ¶ Ad p̄batōz dōm. q̄ q̄zuiscūqz mal⁹ sacerdos dicat se ꝗ factū q̄d nouit i ꝓfessione al'r scire q̄z p ꝓfessionē nō ē sibi credēdū nisi ꝗ ꝓtet sufficiēter. z si i p̄batōe defecerit. tūc tāqz ꝓditoꝛ cōfessionis dz puniri pena taxata i decretali supr⁹ allegata. ¶ Ad. v. dōm q̄ licet maioꝛ sit vera de his q̄ ad invicē pmiscent. tm̄ nō ē vera de his q̄ q̄zuis sint i eodē. tm̄ manēt sincere z impmixte. sic ē i ꝓposito. Noticia. n. hīta i ꝓfessione z alio mō q̄z in ꝓfessione sūt i eodēz ipmixte. q̄d ꝓtz. qz ꝓt cessare vna noticia manēte alia. Posset. n. aliq̄s obliuisci se audiuisse pctm̄ alic⁹ i ꝓfessiōe. z tm̄ posset recoꝛdari se vidisse eū facer hm̄oi pctm̄

Ad. 2.

Ad. 3.

Ad. 4.

Ad. 5.

Quātuz ad secūdū arti. pono duas ꝛcl'oes

Articulus secūdus.

¶ Pria ē. q̄ ꝓfessio general' deuote ꝓlata vz ad delēdū pctā veialia. Qz nihil frustra ē istitutū i sctā dei eccl'a. Sz facta generali ꝓfessiōe i p̄ma z i ꝓpletoꝛio fm oꝛdinariū romāe eccl'ie sacerdos supplicat vt ꝓfessis pctā dimittāt. vt apparet i illa oꝛōne. Misereat vr̄i ꝛc. z i illa. Indulgētiā ꝛc. q̄ z si nō mortalia saltē venialia remittēt i hm̄oi cōfessione. ¶ Forte diceꝗ q̄ ꝓfessio q̄ remittunt pctā ē sacr̄al'. Sz general' ꝓfessio nō ē sacr̄al'. qz ꝓt fieri nō sacerdoti. sic appet q̄n sacerdos volēs celebrare missā hm̄oi generalē ꝓfessiōz facit laico vl' accolito. ¶ Dōm q̄ hm̄oi general' ꝓfessio q̄nqz ē sacr̄al'. puta q̄n aliq̄s coꝛā sacerdote fecit cōfessionē i spāli pctōz suoꝛ de q̄bus ꝓtūc habuit mēoriā. z subdit i vl'i d̄ aliq̄s se reū dicēdo q̄rū actualē ꝓtūc nō hz mēoriā. vel etiā q̄n circa finē cōfessionis sacerdos p̄dicit generalē ꝓfessionē ipsi q̄ cōfessus ē. z tūc delent venialia pctā. nō solū ex ꝓtritōe ꝓfitētis. sed etiā ex vi clauiū. Q̄nqz ꝗo nō ē sacr̄al'. puta q̄n dz i p̄ma. vel i ꝓpletoꝛio. vel i missa. vl' etiā q̄n p̄dicatoꝛ finita p̄dicatōe hm̄oi ꝓfessionē p̄dicit ppl'o. Et tūc p hm̄oi ꝓfessionē delēt venialia pctā. ex ꝓfitētū generali cōtritiōe. z ex sacerdotis supplicatōe. cū sup ipsis confitētib⁹ dicit oꝛōnez. Misereat vr̄i omp̄s de⁹ ꝛc. Et qz isto sēdo mō ꝓfessio general' nō ē sacr̄al'.

Contlusio pima.

Instantia

Solutio.

ió quis sacerdos p̃ eis q̃ ofitēt dēat dicere p̃/
dicā supplicatiuā orōz. tñ nō dz sbiūgere ab
solutōz. nec dz iūgere satisfactōz. ¶ Conclio
Cōclusio secda. scda ē. q hmōi general' ofessio valz ad delēdū
pctā mortalia. de qbz hō sic oblit' est q nullo
mō pt eoz hre mēoriā. quis liberter talia pctā
ofiteret i spāli si posset eorū hre mēoriā spālē.
¶ Istā ocl'oz pbo sic. De' ñ req̃rit ab hoīe
tēte illō qd ñ ē i ptāte sua z oēs vires ei' excedit
sz hmōi pctā hō nullo mō pt ofiteri i spāli. sz
soluz i generali. igit de talibz pctis de' ñ req̃rit
ab hoīe nisi ofessione generalē cū generali ptri
tōe ad h̄ q hmōi pctā mediāte dei gra deleāt.
Instantia ¶ Forte dicet q null' tenet ofiteri pctm qd iā ē
deletū. sz nō obstāte q ds faciat generalē ofes/
siōez de pctis oblitis. tñ si postmodū de hmōi
pctis distinctā hēbit memoriā. ipe tenet talia
pctā distincte z spāl'r cōfiteri. igit nō videt q
p cōfessionē generalē ipmōi pctā fuerit deleta
Solutio. ¶ Dr. q maior nō ē vera. qz vnūqdq pctm̄ pve
rā ptritōz delet. etiā añqz i ofessione sacerdoti
apiat. z tñ hmōi pctm̄ deletū p ptritōz pēni/
tēs tenet ofiteri si tpus hūerit ofitēdi. ad h̄ vt
iudicio sacerdotis sibi satisfactio debita iniū/
gatur. Sic ē in ppositio z.

Articulus tercius.

Quantū ad terciū

arti. de igne purgatorij posset moueri. v. qōes
p ordinē se hñtes. ¶ Prio an sit. ¶ Scdo q̃d
sit. puta vtr sit ein sdē spēi cū isto igne elemē/
tari vl' nō. ¶ Tercio qr̄ t' sit. puta vtr sit tāte ñ
tut' q possit agere i spūalē creaturā. ¶ Quarto
q̃lis sit. puta vtr sit sūme afflictiu' ita q pena
ei' excedat oēz aliā pēnā sic scī doctores videt
qñqz dicere. ¶ Quinto vbi sit. puta vtr sit i in/
ferno vl' i aliq̃ alio loco. ¶ Et qz q̃ ad scdāz et
terciā qōz eadē ē difficultas d igne iferni. ido
ñsionē earū differo vsqz ad. xliij. dist. i q̃ mgr̄
tractat de igne infernali. De alijs āt tribz qōi
Cōclusio prima. bus ad pñs breuit ñdebo. ¶ Cū qztū ad pri/
mā dico q q̃libz catholic' fateri tenetur ē ali
quē locū purgatorij aliq̃z hoīm p' hāc mor
1 talē vitā. qz nō ē dubiū q aliq̃ hoīes moriētes
ñe sūt pēnitētes. z p ofīs ifōmati caritate ab
hac vita decedūt. qzuis pēnā ñ sustinuerit quā
sustinere debuerit. tales igit ppter ñtutē carita
tis z grē q̃ deo ofōmat' nō dānāt ppetue. nec
saluāt imediate ppt obligatōz pēne. q̃ nccē ē
2 q purget aliq̃ determinato tpe. ¶ P. tal' hō q̃ ñ
satisfecit i h̄ mōdo. vl' satisfaciet i alio mūdo. et
tūc hr̄ ppositū. vl' nō. z tūc piret dīna iusticia
qd ē incōueniēs. ¶ P. ista ē intentio apl'i. i. ad
3 coz. iij. vbi loq̃ns p eo q̃ i h̄ mōo ñ satisfecit p
pctō ait. Ipe āt salu' erit sic tñ q̃i p ignē. ¶ P. 4
p defūctis ē orādū. q̃ p' hāc vitā aliq̃ saluādi
sustinēt purgatorij. Añs pz. ij. mach. xij. vbi
dr. Scā q̃ z salubr' ē cogi. p defū. ero. vt a pec.
sol. Probatio ofīe. qz p illō q̃ sūt dānati ñ ē orā
dū. talibz. n. oōeo nō pl'sūt. ipsi a pctis nō
absoluāt. Nec z sūt i gl'ia. qz illi nostris
oōibz nō idigēt. g. āt aliq̃ medio mō se hñ
tes q̃ nec sūt dānati nec bti. iz sūt i aliq̃ purga
torio p suis solūēdis debit' captiuati. ¶ Forte Instantia
aliq̃ infideles purgatorij p' hāc vitā negātes
5 istud arguēt h̄ mō. Quicūqz decedit ab hac 1
vita i pctō mortali. nō obstāte q ml'ta opa fe
cerit q̃ erant de genere bonoz imediate ibit ad
pēnā eternā. q̃ q̃cūqz decedit sine pctō mortali
informat' caritate et gra dei. imediate ibit ad
vitā eternā non obstāte q i hac vita aliq̃ fece
rit q̃ erāt de genere maloz. Añs pz ex fide. ofī
tia sil'r pz. qz sic se hz demeritū pcti mortal' ad
pēnā eternā. sic se hz meritū caritatis ad pmiū
eternū. ¶ Et ofirmat. qz sic de' ē pnior ad mise Cōfirmat.
rēdū qz ad ordīnādū. sic pnior ē ad pmiādū qz
ad puniēdū. ¶ P. ille nō sustinet aliquā pēnā 2
q̃ btūs ē z inuenit requiē. q̃libet decedēs i cari
tate ē hmōi. Maior pz: qz pena opponit bti/
tudini z req̃ei. minorē pbo. qz q̃ mort' in dño
btūs ē z req̃escit a laboribz. iuxta illud Apoc.
xiiij. Bti mortui q̃ i do. mo. āmō iā dic spūs
vt req̃escāt a laboribz suis. sz oīs q informat'
caritate decedit mort' in dño. qz caritas nos
vnit deo. sicut pctm̄ mortale nos separat a deo.
¶ Ad. i. nego ofīaz. Ad pbationē ddz q non ē Solutio. Ad. i.
sil'e de mortali pctō q̃ ad pēnaz. z de caritate q̃
ad gl'iam eternā. qz mortale pctm̄ nihil hz an
nexū qd sit pmiabile. qz ec opa d genere bono
rū annexa mortali pctō mortua sūt. z p ofīs ñ
sūt dig pmio. sed caritas pt aliq̃d hre annexū
qd ē punibile. puta veniale pctm̄. vel obliga/
tionē ad satisfactōz p pctis deletz p ptritionē
Vñ sic ad ostrudēdū ml'ta req̃rūt. ad destruē/
dū vo vnū solū sufficit. c' rōz reddit dyo. di. q
malū ñ hz cāz pfectā. sed ostingit ex singul' de
fectibz. bonū āt ex vna sola cā pfecta ostirgit.
Sic i ppositio ad puniēdū pēna eterna sufficit
vnū solū pctm̄ mortl'e. sz ad pmiādū gl'a eterna
ñ sufficit caritas nisi sit pura z i sbo purgato
ab oī stipl'a z feno venialiū pctōz. vñ de q̃libz
illoz q̃ supedificant lignū. fenū z stipulā. ait
apl's vt. s. q saluabit sic tñ q̃i p ignē Ad ofir.
dōm. q de' pnior ē z. vez ē qztū est ex pte sui.
pt tñ ex pte nr̄i act' pmij retardari. si nr̄m me
ritū hz aliq̃d ānexū qd ñ ē meritorū seu pmi/
abile. sz ē punibile. pctm̄ vo mortale nihil hz

ãnexũ qd ppe sit pmiabile manẽte hmõi ꝛne
Ad.2. xiõe Ad.ij.dõm q aliqs pt dici btũs dupl'r
vno mõ i re. alio mõ i spe. Etiã reqes ad pñs
dupl'r accipi pt. vno mõ reqes a labore satisfa
ctorie passiõis. alio mõ a labore meritorie acti
onis. loqndo d merito cui corrñdet pmiũ cẽn
tiale Accipiẽdo igit btm̃ r reqez pmo mõ tũc
maior ẽ ya. sz mior ẽ falsa. si vl'r accipit. Sz
scdo mõ dato q mior sit ya. tñ maior ẽ falsa.
Ad pboz mior; ddz q lz ois q morit i dño
nõ sit btũs vl'i revl'saltẽ i spe. r reqescat a labo
rementorie actõis. tñ nõ ois q morit i dño ẽ
btũs i re. n' reqescit a labore satisfactorie passi
Cõclusio scda onis Quãtũ ad q̃rtã qõz dico. q pena pur
gatorij excedit oez penã cuiuscũqz hois patiẽ
tis i hac vita mortali. Qr cũ fm phm dolor
ñ sit lesio sz sit sẽsus lesiõis. i. pceptio lesionis.
iõ fm h ẽ i aliq maior penavl'dolor. fm q ipz
ẽ magz pceptiuũ doloris. Hic ẽ q lesiões ꝛti
gẽtes i ptibꝫ magis delicatis. zi qbꝫ sensus ta
et magis viget causãt maiorẽ dolorẽ qz si fie
rẽt i ptibꝫ min delicatis. sz aia ẽ marie pcepti
ua. cũ sit fõs a q fluit ois pceptio sẽsitiua. idõ
supposito ad pñs q aliqd lesiuũ aie impmãt
p hãc vitã. sic pbabit. j. di. xliij. seqt q aia ex
h marie puniãt Et ista ẽ intẽtio. b. aug. i ser.
d purgatorio. vbi ait. q ignis purgatorij du
rior ẽ qz qcqd i h sẽl'o penaz sentire. videre vel
Instantia cogitare qs pt Forte dicet q pctis venialibꝫ
iure debet lenissima pena. sz purgatorũ dire/
cte ordinat ꝛ venialia pctã. g pena purgatorij
Solutio. ñ dz eẽ acerbissima seu maxia R. q qzuis le
nissima pena debeat pctõ veiali fm se. tñ rõne
mutatõis facte i eo q patit r punit pt eẽ gũissi
ma. Sic em aliqs hñs manũ aridaz vno tpe
vl'min bñ ꝛplexiõatã. alio ꝛo tpe hz eandẽ
manũ viuã r optie ꝛplexiõatã. si dz pũiri ma
nus trũcatõe. multo magis punit p eodẽ deli
cto si tps trũcatiõis tardet vsqzq man fuerit
viua r optie ꝛplexiõata. qz si vindicta fuisz pa
cta tpe q man illa fuit arida vl'min bñ ꝛple
xionata. Sic i ppposito aia separata ẽ magz pce/
Cõclusio tercia ptiua lesiõis i purgatorio qz i h mdo. vt dictũ
ẽ pus. g rc Quãtũ ad. v. qõz ddm q fm le
gẽ cõez loc purgatorij ẽ ꝛiunct loco iferni. Et
ad h pbãdũ qzuis ñ possum adducere eundẽ
tẽ rõez. n' sacre scpte auctẽ. tñ h pt suaderi sic
1 Loc scõz prm añ xpi incarnatõz fuit ꝛiunct
iferno. g r loc purgatorij. Añs ptz. q ex h q
xps descẽdit ad locũ prm. dz descẽdisse ad ifer
na. vt ptz tã i symbolo apl'oz qz etiã i symbolo
athanasij. ꝛna ec pz. qr nõ appet rõ q̃re aiarũ
tã nobilũ prm i qbꝫ qi nihil fuit purgãdũ sic
appet i hieremia r ioh. bap. q i vtero mrno cre
dũt scificati. loc vilior eẽ deberet qz eoz q post
mortẽ xpi fuerẽt ppt suos defect purificãdi p 2
fm sctõs doctores idẽ videt eẽ ignis inferni r
purgatorij. g r idẽ loc. dato q bñ sit distict
fm supi r inferi. puta q dãnati sunt i iferi tã/
qz i loco magz despecto. r purgãdi superi tãqz i
loco min despecto. ꝛna patz. Añs ptv aucte
gre. q ait Sic sb eode igne auz rutilat r palea
fumat. ita sb eodẽ igne pctõr crẽat r elect pur
gat Sz ꝝ istd sũt due opi. qz vna ponit q Opi. ꝝia
fm legẽ ꝛem aie sustinẽt purgatoriũ i locis in
qbꝫ peccauerẽt Et p istis ẽ dictũ gre. i li. dial'.
vbi narrat q german capuan eps inuenit pa
scasiũ i balneis i qbꝫ purgabat Etiã ẽ p istz
dictũ. hug. d. s. vic. q ait. pbabile ẽ q i his lo
cis aie defũctoz puniãt p hãc vitã i qbꝫ ꝛmi
serẽt delicta. Sz ista nõ repugnt ꝛcl'oi pdicte.
n' faciũt p ista opi. qr ꝛcl'o posita ẽ d lege cõi
Sz iste auctes itelligi debẽt de grã spãli. pmit
tit. n. de qñqz aliqs aias pati purgatoriũ i ali
qbꝫ locis determinatis apd nos. r h vl' p illaz
aiaz celeriozi libatõe. vt nos. s. ozem p eis. vl'
p nrã informatõe. vt. s. ex inotescẽtia sue pene
vitã nraz emẽdem Aliq dicũt q lz iferni sit Opi. scda
infra nos. tñ loc purgatorij ẽ sup nos. qr sic 1
nos tenem statũ mediũ int dãnatos et eos q
purgãdi decedũt ab hac vita. ita loc nr dz eẽ
sup locũ dãnatoz. r infra locũ purgãdoz P 2
idẽ loc nõ corrñdet pene eterne r tpali. sz pena
dãnatoz ẽ eterna. r purgãdoz tpalis. g rc.
Sz nec ista ꝛcludũt Ad. i. igit ddm q lz i Solutio
h nos teneam qi mediũ statũ inter dãnatos r Ad. i.
purgãdos p hãc vitã. qr dãnati sũt i totali de
spatõe qztũ ad btitudinẽ ꝛseqndã. nos ꝛo su
m i spe. sz mortui purgãdi sũt i certitudine. lz
ñ i actuali possessiõe. tñ purgãdi nõ patiũt pe
nã purgatorij rõe illi q sũt sup nos. sz rõne de
biti nõdũ soluti. Et ista rõe intm postqz decel
serẽt ab hac vita sũt infra nos inqztũ nõ pnt sa
tiffacere aliq actõe ab ipis elicita sic nos pos/
sum. sz solũ passiõe ipsis inflicta. vl' actõne a
nob p ipis elicita. ppter qd loc passionis seu
purgatõis eoz merito ẽ infra nos Ad. ij. ne Ad. 2.
go maior ẽ. qr lz loc corrñdeat pene. tñ p acci/
dẽs ẽ q respiciat duratõz pene. Sic. n. i eodẽ
loco celesti ẽ pmiũ essentiale qd ẽ ppetuũ. r p/
miũ accntale qd ẽ tpale sic i eodẽ loco terrestri
pt eẽ pẽa ppetua r tpal'. si reat puniẽdi sic dif
ferẽt. q vn ẽ ppetu r alter tpal'. sic ẽ in ppposito
maxie distinguẽdo locũ illũ fm ptẽ iferiozẽ p
pena ppetua r fm ptẽ supiozem p pena tpali.

Quantum ad quar Articulus quartus

tũ arti. dico breuiter q pctã veialia remittũt i

1 alio mdo p hac vita aliqbꝫ hoibꝫ. Qz aie ali
qꝫ efuctoꝫ a pctis soluuꝫ. g alicui aie p vita
pcta veialia remittuꝫ. Ans pz aucte li. mach.
allegata rōe. iiij. pme ꝛcl'ois. iij. ar. ꝛna ec pz.
qz cū illa scptura ñ possit intelligi d pctis mor
talibꝫ. illa em ñ remittuꝫ in alia vita. nece e q
2 intelligat e pctis veialibꝫ ¶ P. istd expsse po
nit. b. Aug. in li. d fa pni. di. q qdā culpe le
ues i futo remittuꝫ. Idē ponit gre. iij. li. dial'.

Opi. ꝗria ¶ Hz oppositū isti ꝛcl'ois ponit qdā opi. qz
1 fm q ipi dicūt nullꝰ hō ab hac vita ecedit cū
veiali pctō sine mortali pctō. Nā si qs hō in
vita fuerit sine mortali pctō. i illo gra finalis
purgat oem veiale cul pā. cū igit veiale pctm
ānexū mortali ñ fmittat. nō nullū veiale pctz
p hac vitā remittet. qz vl' nullū veiale ad aliā
vitā educit. l' si aliqd educit h mortali pctō
2 ꝛnecctit ¶ P. istd ꝛfirmat sic. vbi pctm veiale
ñ pt ꝛmitti ibi nō solz remitti. sz i alia vita hō
ecedēs i gra nō pt pctm veiale ꝛmittere. g ꝛc.
3 ¶ P. gre. dicit q tal' e qs futur i iudicio qlis
e corpe exiuit. g si aliqs exit e corpe cuz aliq
pctō. cū illo appebit i iudicio. q p ꝛns nullū
4 pctm dimittit i purgatorio ¶ P. fm dam. h e
hoibꝫ mors qd angel' cas. sz agel' p casū nll'z
pctm dimittit. vt eclaratū e i. ij. li. g nec hoi
5 p morte. ¶ P. sup illd ybū. i. Joh. v. c. e pctm
ad mortē. p q nō dico vt qs oret. dic glo. qd i
hac vita ñ corrigit. frustra p morte ei venia
Cōtra opi nionē. postulat ¶ Sz ista opi. stare ñ pt. cū sit ꝗ di
cta sacre scpture z sctōꝫ doctoꝫ. vt appet h in
Solutio. lra ¶ Ad. i. ddz q falsū assumit cū dr. q nullꝰ
Ad. 1. hō morit cū veiali pctō sine mortali pctō. qa
possibile e q aliqs exns i veiali pctō sine mor
tali obdormiat. z añqz euigilet pdit sclū z mo
rit. z p ꝛns ecedet cū veniali pctō sine oi mor
tali pctō. Ad pbozddz q itez falsū assumit.
qz pctm actuale i hac vita ñ dimittit sine ꝛtri
tōe. sz possibile e aliquē ecedere in pctō veiali
absqz ꝛtritōe. qd pz. qz si vlteri viueret ipe ñ
intēderet hmoi pctm vitare. cū g pctm veiale
sit pctm actuale distinctū ꝗ pctm orginale. g
ad eiꝰ eletōz i hac vita nō sufficit pcise gra fi
Ad. 2. nal' sine ꝛtritōe Ad. ij. nego maiorē. qz corru
ptio q i nob e ex fomite e cā pctiveniall'. talē āt
corruptōz nō patit aia exns i purgatorio. g ñ
pt ibi veial' peccare. sz remissio veial' pcti fit in
purgatorio actu dine mie. q actꝰ vere attingit
ibi aiaz. z etiā acceptat eiꝰ penā satisfactoriā. g
Ad. 3. ꝛc. ¶ Ad. iij. ddz q dictū gre. dz intelligi d eq
litate aie p ꝛpatōz ad mēsurā caritatis z gre. qz
si aia exit d corpe cū mag caritate i iudicio ap
pebit cū mag. si cū pua exit. appebit cū pua. z
si cū nlla caritate d corpe exit tūc cū nlla i iudi
cio appebit. z iō negāda e ꝛna ¶ Ad. iiij. ddz Ad. 4.
q illa ꝛpatio quā facit dam. intelligēda e qz
tū ad mortale pctm. qz qztū e e lege cōi nulli
hoi p morte remittit aliqd mortale pctm. Di
co āt d lege cōi. qz ad pces tonoꝫ hoim aliq q
i mortali pctō mortui fuerit d grā spāli resusci
tati sūt ad agēdā pniaz. vt als dixi d traiano
¶ Ad. v. ddm. q sil' dictū illi glo. e intelligē Ad. 5.
dū e mortali pctō. z nō e veiali. als frustra
oraret eccl'a informata sacra scptura p efuctz
vt solueret a pctis ¶ Ad argu. pn. nego mioze Ad pnci
Ad pboz ddz q ñ efficit piur. qz vez e illud pale argu
qd rndet. nā iuramtū suū ñ astrigit eū ad ddz mentum.
illd qd ñ scit fm q hō e. qzuis noticiā eiꝰ habeat
vt locū ei tenet. tale aūt e illud qd pcise scit p
ꝛfessionē.

¶ Distinctio vicesima secūda.

Qnqz multis

Post qz mgr etmiauit e pctōꝫ
tā mortaliū qz veialiū remissione.
nūc i ista. xxij. di. inqrit e remissoꝫ pctōꝫ re
ditōe. z diuidit i duas ptes. Qz pmo mouet
qōz d reditōe pcti p ꝛtritionē dimissi. scdo p
tmiatiōe tractat d pnia inqrit qd i pnia se hē
at vt sacrm. z qd vt res sacri. ibi. Post pdicta
Pria i duas. qz pmo circa pctōꝫ dimissoꝫ re
ditōz mouz qōz recitādo circa hmoi qōz du
plicē opionē. scdo vtusqz opi. adducit pboz.
ibi. q vo dicūt. z hc in duas. nā pmo circa p
dictā qōez duaꝫ oppositaꝫ opionū adducit
ꝛfirmatōz. scdo prudēti lectori isti qōis ꝛmit
tit discussionē. ibi. vtriqz pti qōis. pma in du
as. qz pmo recitat illā opi. q a modernis cōi
ter reprobat. scdo recitat opi. oppositā q cōit
approbat. ibi. Hz qz absonū ¶ Secd illa ps
P pdicta. z diuidit i duas ptes. qz pmo cir
ca re z sacrm pnie mouet qōz. scdo iuxta duas
opi. assigt duplicē rnsionē ibi. qdā dicūt. z hc
diuidit i duas ptes. fm q duaꝫ opi. adducit
rnsiones. scda ibi. qdā āt dicūt. Pria in duas
qz pmo recitat pme opi. rnsionē. scdo ꝗ rnsio
nē ducit z soluit duplicē obiectōz. ibi. qd si e.

¶ Circa istā vltimā di. e penitētia qro.

Qz pctā dimissa p pnie sacrm redeāt
ppt ingtitudinē recidiuāt, p hmoi
dimissionē i aliqd mortale pctm Et
vt q sit. qz fm leges ciuiles libi seu fu mau
missus peccās ꝗ dnm suū. ppter ingtitudinē
qz nō recogūit bnficiū sibi impēsū retrudēd
e in pstinā futurē. sed p sacrm pnie penitēs li
berat a future diabolī. z restituit in libtatē p
dite gre. g si ingt ꝗ dnm suū q eū libauit a ta
li future peccat mortali pctō. tūc iuste retru-

det ĩ pstinã fuitutẽ. ⁊ p ꝯñs redeũt pctã q̃bꝫ p̃mo fuiuit diabolo. ¶ Cõtra. q̃ ad nihilũ sũt redacta. illa p hũanũ actũ seu p hũani actꝰ ꝓfectũ ñ pñt redire ad eẽ. sz ꝗtute pnie p influxũ dine grẕ pctã dimissa sũt ad nihilũ redacta. q̃ ingratitudo q̃vl' ẽ q̃dã actꝰ hũanꝰ vl' q̃dã ꝓfectꝰ actꝰ hũani ñ pt eẽ cã reuersiõis hmõi pctõrũ. Hic p̃mo videdũ ẽ vtꝫ pctã dimissa p pniaz redeant q̃ ad culpã recidiuãte ipo penitẽte. ¶ Secdo vtꝫ redeãt q̃ ad penã. ¶ Tercio dato q̃ aliq̃ mõ redeãt. vtꝫ cã hmõi reditõis sit in gratitudo. ¶ Quarto q̃d sit sacrm̃ ⁊ q̃d res sacramenti in penitẽtie sacramẽto.

Articulus primus.

Quãtum ad primũ

ẽ adũtendũ q̃ pctã dimissa q̃ztũ ad culpã seu maculã redire pt intelligi dupl'r. vno mõ fm suũ eẽ ppriũ. ⁊ opletã malicią seu ifectõz. alio mõ q̃ztũ ad seqnt' pcti aliq̃lẽ aggrauatõz. ¶ Et fm h̃ pono duplicẽ ocl'oz. ¶ Pria ẽ q̃ pctã ñ redũt p̃mo mõ. qz si reũterent pctã dimissa fm suã opletã maliciã. l' h̃ fieret actõe hois. vl' actõe dei. nõ p̃mo mõ. qz qd ãnihilatũ ẽ ꝗtute dina ñ pt hũana actõe reũti id nũero fm eẽ cõpletũ. nec secdo mõ. qz fm aug. ꝛo actore nẽo ꝛtior efficit. Ec h̃ posito ꝛ ꝓfectꝰ eẽt p se cã pcti. qd eẽ cõueniẽs. ¶ Si sic. tũc vnũ oppositorꝫ eẽt p se cã eẽndi alterꝫ oppositorꝫ. Falsitas ꝯñt' pz. p bꝫ ꝯñaz. qz q̃ñqz ꝛti git talẽ hoiez peccare pctõ pdigalitat' cui p̃us p pniaz fuit dimissũ pctz auaricie. q̃ si pctm̃ q̃ penitẽs recidiuat eẽt cã reditõis pctõrꝫ dimissorꝫ. tũc pctm̃ pdigalitat' eẽt p se cã pcti auaricie. ⁊ eod mõ pt argui de timiditate ⁊ audacia ⁊ q̃buslibet alij opposit' vicijs ⁊ pctis. ¶ Sz q̃ztus ĩ ista ocl'oe satis ocordẽt moderni doctores. tñ ꝯ cã sũt tres opi. doctorꝫ ãtiq̃ꝫ. Quidã em̃ absolute ⁊ sine distinctõe posuerũt q̃ recidiuãte penitẽte redeũt oia pctã q̃ p pniaz erãt deleta. qd pbãt sic. Hic se hz grã p pniam acq̃sita ad merita p pctã pcedentia deleta ⁊ mortificata. sic se hz malicia p pctm̃ p̃ꝰ pniaz ꝯcta ad pctã deleta p grãz p̃mitus acq̃sitã. sz p grãz acq̃sitã oia merita pctis pcedẽtibꝫ mortificata reuiuiscũt ⁊ renouãt. vt pz p ꝯez scõꝫ doctnã. q̃ p maliciã seqnt' pcti oia demerita seu pctã ꝗtute pnie ⁊ pcedẽt' grẕ deleta penitꝰ renouãt. ¶ Sic caritas se hz ad viuificãdũ. sic mortal' culpa ad mortificãdũ. sz caritas sic viuificat q̃ reducit ad vitã talia mortificata q̃ q̃ñqz fuerũt viua. q̃ mortal' pcti malicia reducz illa deleta pctã q̃bꝫ q̃ñqz aĩa fuit mortua. ¶ Sbtracto tegmĩe. tũc apparent illa q̃ p̃us fuerũt tecta. sz caritas q̃ opit multitudinẽ pctõrꝫ. vt dz. i. pe. iiij. c. sbtrahit p mortl'e pctm̃ seqns pniaz. q̃ pctã q̃ p̃us fuerũt deleta l' coopta caritate. iterꝫ apparẽt ĩ visiõe ⁊ ĩ putatõe dina. ¶ Sed remota cã remouet effectꝰ. sz deletõis pcõrꝫ pcedẽtiũ grã ẽ cã immediata. q̃ ablata grã p seqns pctm̃ tollet deletio pcedẽtũ pcõrꝫ ⁊ p ꝯñs hmõi pctã ponẽt. qz sblato vno puatiue oppositorꝫ ponit reliquũ. eo q̃ sint opposita immediata. ¶ Sed penitẽs recidiuãs ñ ẽ ĩ meliori statu q̃z fuit ãnq̃z peniteret. q̃ ĩ oibꝫ pctis ẽ ĩ q̃bꝫ fuit ãnq̃z penitẽz. ãnis pbat. qz dz Eze. xviij. Si aũterit se iu. a iusti. sua. oẽs iust. q̃s fe. ñ recor. Sz pnia ẽ q̃dã iusticia vidicatiua vt pz ex dictis di. xiiij. ar. i. q̃ stat' recidiuãtis ñ ẽ melior ĩ recordatõe vl' ꝯspectu dei q̃z si p̃us nõ egisset pniam. ꝯñia ptz. qz si penitẽs recidiuãs ñ ẽ ĩ meliori statu pꝰ recidiuatõz q̃z fuerat p̃us q̃z peiteret. q̃ ñ hz pauciora vl' mioza pctã q̃z hũit ãnq̃z peniteret. ¶ Pristud vr eẽ d intẽtione leõis pape q̃ ait. Iata in iq̃tas miaz ocessam extinguit. Multa alia dimitto q̃ p ista opi. p magrm h̃ adducũt ĩ lra. ¶ Sz ꝯrũ istꝰ opi. expsse ponit aug. i li. de rmisõibꝫ pspi. vbi ait. q̃ recedit a xpo. ⁊ aliẽat' a grã viuit ĩ hac vita q̃d nisi ĩ pditõz vadit. sz ñ ĩ id qd dimissũ ẽ redit. ¶ Ad. i. dz q̃ nõ ẽ sil'e illud qd ĩ maiori assumit p sil'i. In ill'. n. termis sil'itudo sic deberet sumi q̃ sic se hz grã ad merita mortua viuificãda. sic se hz culpa ad merita viua mortificãda. ⁊ tũc ñ pl'hr ĩ ocl'oe nisi q̃ sic grã penitẽti collata viuificat merita p pcedẽtia pctã mortificata. sic pctm̃ seqns pniam mortificat ea q̃ inuenit viuificata p grãz. ¶ Ad. ij. dz q̃ cõcessa maiori ⁊ minori. ñ seqt ocl'o q̃ iferẽt. sz seqt ista. q̃ mortal' culpa ducit ad mortẽ talia viuificata q̃ q̃ñqz fuerũt mortua. ⁊ hc ocl'o ẽ va. qz culpa mortal' seqns pniaz iterꝫ mortificat merita viuificata p grãm pniale. q̃ eẽ p̃us fuerũt mortificata p culpã pniaz pcedẽtẽ. ¶ Ad. iij. dz q̃ maior ñ ẽ va si tegmẽ ẽ illꝰ ocditõis q̃ corrũpit ⁊ penitꝰ destruit illd qd tegit. sed caritas dz coopire pctm̃ destructiue. qz expellit et ocsumit pctm̃. ⁊ iõ sbtracta caritate nõ remanet pctm̃ qd pcessit caritatẽ ⁊ dicebat coopiri caritate. Ad. iiij. dz q̃ q̃ztũ ad pñs possumꝰ dupl'r loq̃ d cã. qz q̃dã ẽ cã ñ solũ effectꝰ iductiua sz eẽ pcise ocuatiua. alia sic ẽ effectꝰ iductiua. q̃ tñ eius dẽ effectꝰ ñ ẽ pcise ocuatiua. p̃mo mõ ignis ẽ cã sui splẽdoris ĩ aere. secdo mõ ẽ cã sui caloris ĩ ferro vl' ĩ alia re calorẽ impssũ absẽte igne retinẽte. d cã p̃mo mõ dicta va ẽ maior sz minor ẽ falsa. Sz d cã secdo mõ dicta minor ẽ va. qz grã iducit hũc effectũ q̃ ẽ telerõ vl' ñ eẽ pcti pcedẽt' grãz ĩ sbiecto rõnali. maior tñ ẽ falsa. qz q̃uis impssio gladij iducat vuln. tñ extra/

Cõclusio primia.

1

2

Opi. ꝯria

1

2

3

4

5

6

Cõtra opinionẽ.

Solutio Ad. i.

Ad. 2.

Ad. 3.

Ad. 4.

cto gladio mãet vuln⁹. sic ĩ ꝓposito ablata grã
ñ auferĕt nõ eĕ illi⁹ pcti qd̃ fuit delectũ p grãm.
Instantia ¶ Forte dices mio rẽ eĕ verã accipiẽdo cãm p/
mo mõ. q̃a manẽte grã sp ꝓfuat ille effect⁹ q̃ ẽ
ñ eĕ pcti delecti p grãz. g̃ vr̃ q̃ grã illi⁹ effect⁹ ñ
Solutio solũ sit cã ĩductiua sz eĕ ꝓfuatiua R. q̃ q̃ quis
manẽte gladio ĩ corpe cui infix⁹ ẽ sp remãeat
vuln⁹. qz tm̃ sbtracto gladio adhuc mãet vul/
n⁹. iõ sufficiẽter arguit q̃ gladi⁹ nõ sit pcise cã
Ad.5. vulneris ꝓfuatiua. sic ĩ ꝓposito zc. ¶ Ad. v. dd̃z
q̃ aĩs ñ eĕt absolute loq̃ndo. qz dato q̃ reci
diuet p vnũ d̃ leuioribꝫ mortalibꝫ pctis. z aĩ
q̃z pẽniteriz fuerit ĩ mlt⁹ et g̃uissimis pctis. tũc
p⁹ recidiuatõz eĩ melioꝛi statu z dispõe q̃z fue
rit aĩ q̃z pẽniteret de ill' g̃uissimis pctis. ¶ Ad
pboꝛ ddz q̃ q̃z uis iusticie recidiuãt⁹ ñ veniãt
ĩ recordatõz dei fm q̃ hm̃oi q̃z tũ ad hũc effcm̃
q̃ ẽ ꝓsecutõ vite etne. tm̃ sp sũt ĩ recordatiõe dei
q̃z tũ ad hũc effectũ q̃ ẽ delectio pcti p̃cedẽt⁹ ipsã
pniaz. Eĕ ꝓna ẽ negãda cũ sua pboe. qz da/
to q̃ hõ p⁹ recidiuatõz ñ sit ĩ melioꝛi statu. vl'
sit ĩ peioꝛi statu q̃z fuit aĩ q̃z pẽniteret. h̃ ñ erit
p tãto q̃ hẽat eadẽ pctã q̃ p pniaz fuerĕt dimis
sa. sz h̃ erit p tãto. qz recidiuãdo d̃ nouo ꝓmi
sit sil'ia pctã poribꝫ p pniaz delet⁹. vl' maioꝛa z
Ad.6. g̃uioꝛa. ¶ Ad. vi. dd̃z q̃ q̃z uis iterata iniq̃tas
possit exinanire miaz ꝓcessã q̃z tũ ad effectũ fu
tuꝫ q̃ ẽ vite etne ꝓsecutõ. tm̃ nõ pt cã exinani/
re q̃z tũ ad effectũ iã pteritũ q̃ ẽ pteritu pcti delec
tio. qz sic illud qd̃ ẽ pñs nõ pt ñ eĕ. qz oĕ qd̃ ẽ
qñ ẽ nĕce ẽ eĕ. vt d̃z. i. pi hermenias. sic illd̃ qd̃
pteritũ ẽ ñ pt nõ fuisse. z p ꝓns pctã q̃ pnia de
Opi. sed̃a leuit nõ pnt nõ eĕ deleta. ¶ Alia opi. ponit. q̃
q̃ ascribit p pctã p pniaz deleta ñ redeũt ppt qd̃libꝫ pctm̃
positino. mortale q̃ pẽnitẽs recidiuat sz tm̃ mõ. ppt. iiij
q̃ꝫ vnũ ẽ frnũ odiũ. aliud apostatare a fide. t/
ciuz ꝓfessiõez ꝓtẽnere. q̃rtũ pnia pnie. puta si
dolet se pẽnituisse d̃ pteritz pctis. Et h' opi. ro
borat oĩbꝫ auctribꝫ q̃ s mgr̃ in. i. c. isti⁹ di. adduc
it. z adeo fuit famosa ista opi. q̃ mgr̃ nõ p̃sũ
psit ei ꝓdicere. sic pz ĩ lra. ¶ Pro ista opi. argu
1 ebãt sui defẽsores sic. Illd̃ qd̃ ꝓditiõ al'r dimit
tit h̃ nõ astãte ꝓditiõe reũtit z nõ intelligit eĕ
dimissũ. sed de⁹ nõ dimittit pctã nisi sub hac
ꝓditõe vt ille cui dimittit vitz p̃dicta. iiij. pctã
g̃ si aliqd̃ p̃dicto ꝓ. iiij. fecerit. tũc pctã reũtĕt.
maioꝛ pz. minoꝛ pbãt auctribꝫ q̃s mgr̃ h̃ ad/
2 ducit. ¶ P. q̃cũq̃z facit ꝓ remissiõis ꝓplemẽtũ
fũdamtũ z sacrm̃. illi⁹ pctm̃ vl' nõ dimittit. vl'
si dimissũ ẽ reuertit. Sz hñs frnũ odiũ facit
ꝓ remissionis ꝓplemtũ puta ꝓ caritatẽ q̃ opit
pctã. apostatãs a fide facit ꝓ remissiõis fũda
mẽtũ. i. ꝓ fidẽ. sed spnẽs ꝓfiteri z pẽnitẽs se pe/
nituisse facit ꝓ remissionis sacrm̃. qz ꝓfessio z
ꝓtritio sũt ptes pnie q̃ ẽ remissionis sacrm̃. g̃
zc. ¶ Ulm̃ sic fuit famosa ista opi. aliq̃bꝫ tpibꝫ
q̃ pdicta sub his duobꝫ veribꝫ fuerũt comp̃
hensa. Fratres odit. apostata fit. spnitq̃z sate/
ri. Penituisse piget. pstina culpa redit. ¶ Sz Cõtra opi
nec ista opinio stare põt. Qz cuz omne pctm̃ nionẽ.
mortale repugnet grẽ et caritati. nõ apparet 1
aliq̃ sufficiẽs ratio qre ppter hec q̃ttuoꝛ pctã
redeãt ea q̃ sũt dimissa. z nõ ppter alia ¶ P. cũ 2
isti dicũt pctã reuerti. vel intelligũt q̃ reuer/
tant eadẽ nũero. z hoc ẽ impossibile. qz p mi/
scdiam dei ad nihilũ redacta sũt. vl' intelligũt
q̃ reuertãt nõ eadẽ nũero. sed eadẽ spẽ. tũc ar/
guo sic. Ista pctã de nõ eĕ pcedũt ad eĕ. aut g̃
deus pducit, ea ad eĕ. z hoc nõ. qz q̃ facit pec/
catũ seru⁹ ẽ pcti. sicut ait apl's. z sic deus eĕt ser
uus pcti. z mortalis pctõꝛ. qd̃ ẽ absurdũ etiã
cogitare. aut hõ. z hoc nõ. qz isti act⁹. s. frnuz
odiũ. z sic de aliis q̃ttuoꝛ. nõ sũt de sua natu
ra inductiui pcti adulterij. pricidij. mricidij.
z sic de aliis g̃uissimis pctis. q̃ qñq̃z p pniam
cedũt eĕ dimissa. ¶ Ad pmũ ddm q̃ minoꝛ Solutio.
nõ ẽ vera. qz deus dat grãz z caritatẽ. q̃ forma Ad.1.
lẽ repugnãtiã habẽt ad oĕ mortale pctm̃. z iõ
absolute ad nihilũ redit oĕ mortale pctm̃ pre
exñs ĩ subiecto. cui grã z caritas infũdunt. et
p ꝓns simplr z nõ sub p̃dicta ꝓditõne remit
tunt pctã. vera z nõ ficta exñte homis pnia.
Ulez est bñ q̃ vita spũalis p grãm dat homi
pẽnitẽti sub ꝓditõe vitãdi omne mortale pec/
catũ. z nõ solũ p̃dicta q̃ttuoꝛ de quibꝫ isti lo/
quunt. Ulm̃ sicut de⁹ dixit homi exñti ĩ padi/
so. q̃cũq̃z hoꝛa comederis ex eo. s. de pomo p/
hibito. morte morieris. sic etiã intelligendũ ẽ
q̃ deus dicat pẽnitẽti cũ sibi grãz viuificãtẽ ĩ/
fluit. q̃cũq̃z hoꝛa pctm̃ mortale ꝓmiseris spũa
liter morieris. z vita grẽ p̃uat⁹eris. Et ex h̃ m̃
nõ sequit q̃ aliqd̃ pctm̃ dimissũ formal'r z pfe
cte reuertat. ¶ Ad. ij. cõcedo maioꝛẽ q̃z tũ ad Ad.2.
pmũ mẽbꝫ illi⁹ disiũctõis. qz ptũc q̃ñ actual'r
facit ꝓ illa tria. tũc nullũ pctm̃ ei remittit. Et
qz ad vitatẽ disiũctiue ppõis sufficit alterã p/
tẽ eĕ verã. iõ maioꝛ ppõ ẽ ꝓa. Et sz eĕ mioꝛ sit
ꝓa. tm̃ ꝓcl'o ẽ falsa. qz ꝓtute illaꝫ pmissaꝫ ñ se
quit grã forme alta ps disiũctõis. s. q̃ pctã di
missa redeãt. sic ista opi. itẽdit ꝓcludere. sz se
q̃tur ista tota disiũctiua ppõ. s. q̃ vl' pctã ñ di
mittũt. vl' si dimissa sũt reũtit. z tũc ista disiũ
ctiua ꝓificat grã p̃me ptis. z ñ grã scde pt⁹. qz
illa p se accepta ẽ falsa. vñ sic ddo. omne currẽs
mouet vl' q̃escit. sortes currit. g̃ sortes q̃escit. ñ
seq̃t ꝓcl'o. q̃z uis ãbe pmisse sint ꝓe. qz pcedit a

plib⁹ cāis ÿitat⁹ ad vnā. ſz bñ ſeqt̄ ꝯcl'o diſiū
ctuc plata. ſ. q̄ ſortes vl' mouet vl' q̄ eſcit. ſic ī
ppoſito tc. ¶ Opio tercia ē q̄ ī recidiuāte p⁹
pniaz pctā dimiſſa nō redeūt formal'r et fm
ppriā exñtiā. ſz redeūt fm eq̄pollētiā. q: ita vi
ciat⁹ a deo elōgat⁹ erit p mortale pctm̄ q̄ reci
diuat ſic ſi pctā pterita nō eēnt ſibi dimiſſa.
Et iſto mō intelligūt illd verbū. b. Jac. Qui
offēderit ī vno fact⁹ ē oīm re⁹ ¶ Sz etiā iſta
opi. irrōnabil' eē videt. q: fm iſta dicta ſeqret
q̄ pctm̄ ſimplicis fornicatōis q̄ ille reciduat
q̄ p̄mo penituit d̄ centū homicidiis. eque illū
hoīem viciaret a deo elōgaret. ſicut fecerāt il
la centū vl' mille homicidia p̄us q̄z peniteret.
qd oino abſurdū eē videt. Nec verbū. s. Ja
cobi ē ad eoz ppoſitū. Dz. n. h̄ ÿbū ītelligi ñ
q̄z tū ad eq̄pollētiā vicij a offēſiōis dei. ſz q̄z tuz
ad ſniaz pene dāni. q: pena dāni q̄ ꝯſiſtit ī ca
rētia viſiōis d̄ine eēntie. fm ſe ē oīb⁹ decedētib⁹
ī mortali pctō cōis. ſiue pl'a a ḡuiora habeant
pctā. ſiue paucioza a min⁹ ḡuia. Pena ÿo ſen
ſus ēieēlis a varia fm varietatē delictoz Ec
ī ipſa pena dāni p̄t eē aliq̄lis in eq̄litas. fm q̄
vn⁹ ex carētia diuiēviſiōis magī torquat q̄z al
ter. put videt q̄ ex ſuis demerit⁹ pl'a et maioza
ſibi ipi p̄ſtitit ī pedimēta reſpectu brīficeviſiōis

Opi. tcia.

Cōtra opi
nionē.

Cōcluſio
ſcda.

¶ Cōcl'o. ij. ē. q̄ pctā dimiſſa p̄ñt dici redire.
nō ī ſe ſed in ſeq̄ntis pctī aliq̄li aggnatōe Q:
rōne annexe ingratitudīs aggrauat aliq̄ mō
pctm̄ reciduatōis. Et iſto mō redeūdi dēbet
intelligi auctes quas mgr̄ p ſcda opinione h̄
adducit in lr̄a.

Articulus
ſcūdus.

Cōcluſio
p̄ma.

Quātuz ad ſecūdū

arti. vono duas ꝯcl'oes. ¶ P̄ria ē. q̄ pena di
miſſa non reuertit tota a in ſe a fm ſe. Q: hō
nō q̄rit dēbitū p̄mo dimiſſū ppter dēbitū d̄
nouo ꝯtractū. q̄ nec de⁹. Añcedēs pz. q: in iu
re ciuili dicit. q̄ obligatio ſemel extincta am
plius nō reuuiſcit. Cōſeq̄ntia etiā pz. q: nō
ē min⁹ miſericors de⁹ q̄z hō. nec iura ciuilia ſūt
magis clementia q̄z lex dīna. ¶ D culpa dimiſ
ſa nō redit fm ſe. q̄ nec pena. Añs ptz ex p̄ma
ꝯcl'oe p̄mi arti. ꝯña etiā nota ē. q: pena dat p
ter culpā intelligēdo de pena de ō ad' pñs lo
q̄mur ¶ Sed ī iſtud ſūt oēs illi q̄z opiones
ſūt recitate ī p̄cedēti arti. q: ſicut dicūt redire
culpā. ſic a dicūt redire penā. Sed de his nō
pl⁹ dicā. q: motiuis eoz reſponſū eſt ī p̄dictis
¶ Sūt etiā aliī q̄ dicūt q̄ licet in recidiuāte
pctā nō redeāt quo ad culpā. tm̄ redeūt q̄ ad
penā. Q: ſic pz Mat. xviij. dñs ſeruū ī equā

2

1

Opi. ꝯtia

cui oīme dēbitū dimiſerat tradidit tortoribus
donec redderet nouiſſimū q̄drantē. ſic q̄z uis
penitēti de⁹ dimiſerit dēbitū pene. tm̄ ſi penitēs
efficit nequā p recidiuationē. tūc deus reqrit
ab eo oēm penā dimiſſā. ¶ Sed iſta opinio
nō valet. q: nō ꝯſurget duplex tribulatio. vt
dicit Nau. i. ca. igit̄ ſi ppter p̄cedentē ꝯtritio
nē vel ꝯfeſſionē vel ſatiſfactionē deus ipſi pe
nitēti penā dimiſit añq̄z recidiuauit. de hmōi
pena vlter⁹ nihil reqret ¶ Ad illud q̄d addu
cit de matthēo dd'm. q: illa auctas a oms alie
ꝯſil'es ſūt intelligēde de aggrauatōe pene debi
te pctō recidiuatōis. Nā ſicut illud pctm̄ ag
grauat aliq̄ mō rōne ānexe ingratitudīs. ſic
etiā pena huic pctō debita grauior erit q̄z eēt
ſi hmōi pctm̄ ānexā ingratitudinē non hret.
¶ Scda ꝯcl'o eſt. q: ſi penitēti nō fuit tota pe
na dimiſſa añq̄z recidiuaret. tūc q̄z uis ps di
miſſa ñ exigat vlter⁹. totū tm̄ reſiduū d̄ hmōi
pena totaliter exiget. Quia hoc exigit diuīa
iuſticia q̄ nullū malū maneat impunitū. ma
lū. n. culpe non trahit ad ordinē vniuerſi niſi
p penā. a ideo verſū non eēt bñ ordinatū ſi ali
cui modo culpe nō cōrñderet aliqd malū pe
ne. ¶ Forte dicet ſi nō exige t a recidiuāte de
pena pctī remiſſi niſi illa ps pene q̄ non eſt re
miſſa. a de qua nondū ſatiſfecit. tūc ſi mori t ī
pctō quo recidiuauit. non punie t ppetue ī in
ferno p illis p̄mis pctis p quib⁹ adhuc ſatiſ
facere in pte tenebat. Sed ꝯſequēs ē falſum.
q: in inferno ē ppetua pena. Probatio ꝯñtie.
q: i ꝯtritōe pena eterna mutata fuit ī penā tpa
lē. q̄ reſiduū illius pene qd manet poſt ꝯtriti
onē erit tpale. Si. n. non eſſet tpale. tūc non
eſſz reſiduū pene manētis poſt cōtritionē. ſed
eēt tota pena pctis debita añ ꝯtritionē. q: illa
fuit eterna. a haberet p̄dicta opinio ppoſitū q̄
ponit q̄ pctm̄ p recidiuatōz reūtat q̄z tū ad to
tā ſuā penā. ¶ R. negādo ꝯñaz. Ad pbatōz
d̄z q̄ licet illa ps pene q̄ remāſit fm ſe ſit tpa
lis. ſi tm̄ ille q̄ tenet eā ſuſtinere nō cōplet eā
ī hoc mūdo. a mori t ī mortali pctō. tūc p ac
cidens ppetuat. puta ratione q̄ ꝯiungit pene
ppetue debite mortali pctō. in q̄ talis homo
mori t ¶ Sil'e appet de veniali pctō. cui licz
debeat pena tpalis fm ſe. tm̄ ſi poſt mortē ho
mis annexū fuerit pctō mortali. tūc p accēs
ſez ratione mortal' pctī annexi ppetue puniet.
ſuppoſito q̄ nulla tpalis pena ſit ī inferno. ſic
ſupponit inſtātia ſupradicta.

Cōtra opi
nionē.

Soluti⁹
inſtantie

Cōcluſio
ſcda.

Inſtantia

Soluti⁹.

Quantū ad terciū

Articulus
terciu⁹.

De ingratitudine.

articulū ꝑmo videndū ē q̃d sit ingratitudo. scdo d q̃sito // Dico q̃ ꝑmo q̃ ingtitudo ē q̃dã hois ĩcpitudo q̃ volũtarie ꝛtingit q̃ ꝛbitas grãz actões reddẽr negligit. l' oppositũ hmõi actõnũ ipẽdit ei a q̃ libe bñficiũ ꝑus accepit. ¶ Pñt ec distigui. uij. gd ipi ingtitudis. Qz aliq̃ sũt q̃ acceptũ bñficiũ nõ retribuũt qñ retribuere pñt. alij sũt q̃ ꝛtribuere ꝛtẽnũt. tercij q̃ bñficiũ adeo puipẽdũt q̃ pnit obliuiõi tradũt. q̃rti sũt q̃ ope in debito etiã ipm suũ bñfactorẽ offẽdere ꝑsumũt // Cõtra ꝑmos ait ber. ser. xxxv. Bãz cessat ꝛecursus vbi ñ fuerit recursus ¶ Cõtra scdos ait ber. ser. liij. ꝑtersi cordis ē occasiões ingtitudis ĩuestigare. nẽo illd facit nisi ille q̃ ec gtis ē ingt. ¶ Cõtra tercios ait ber. d diligẽdo ꝛc. Supbie ē ꝛ ꝛlectũ maximũ vti dat ꝛtãq̃ ĩnat // Cõtra q̃rtos ait idẽ ber. sup cãt. Ingtitudo ē vẽt vrẽs siccãs fõtẽ pietatis. rorẽ mie ꝛ fluẽta grẽ. ¶ Quãtũ ē d q̃sito ĩ isto. iij. ar. teneo breuiter ꝛcl'oz affirmatiuã. s. q̃ ingtitudo ē cã reditõis pctõz ꝑcedẽt dimissoz mõ q̃ dicũt redire hmõi pctã. qz aggũatio ꝛtigit ĩ pctõ recidiuatõis rõe q̃ recidiuãs ingt ē d ꝑcedẽti bñficio q̃ ꝛ eũ absoluit a pctõ. sz pctã dimissa ñ reũtũt ĩ se. sz solũ ĩ seqnt pcti aggũatõne. g ꝛc. Maior pz. qz q̃to maior ĩ recidiuãte fuerit iñ gratitudo tãto magis sui pcti accumulat aggrauatio. Minor etiã patet ex dictis in. i. articulo.

De q̃sito

Articulus quartus

Quantum ad quartũ arti. ē adũtẽdũ q̃ ĩ sacro pnie ē tria ꝛsidere. s. exteriorẽ actõz. interiorẽ ꝛtritõz. ꝛ pcti remissiõz. Et fm hc pono triplicẽ ꝛcl'oz ¶ Pria ē q̃ pnia q̃tũ ad act exteriores q̃ sũt act ꝛfitẽt ꝛ act sacerdot absoluẽtis ꝛ satisfactõz iiũgẽt sũt sacrm tm. // Scda ꝛcl'o ē q̃ pcti remissio ē res sacri tm. Tercia ꝛcl'o ē q̃ iterior pnia. s. cõtritõ ē sacrm ꝛ res sacri. ē. n. sacrm respectũ remissiõis. sz ē res sacri respcũ exterior actõis tã ꝛfitẽtis q̃z ec absoluẽtis. hñ isisto. qz ista sat hꝫ patẽt ĩ lra. ¶ Ad argu. pñ. pt dici q̃ ñ ē sile d ꝑuo mãumisso ꝛc. qz maioris clemẽtie ē lex dina q̃z hũana. Vl pt dici q̃ sic mãumissus pec cãs ꝗ dñm suũ retrudit ñ ĩ eãdẽ fuiturẽ nũero sz spẽ. nc ex eadẽ cã q̃ ꝑmo. sz ex noua cã. puta ex nouo crimie q̃ offẽdit dñm suũ. sic recidiuãs relabit ĩ fuiturẽ pcti. ñ tm ĩ eãdẽ nũero. ĩ q̃ ꝑus erat anteq̃z pniteret. nec ex eadẽ cã. sz ex pcto ꝑnũc ꝛc nouo ꝑpetrato. ꝛ iõ ñ oz rõe hꝫ fuiturus redire pctã q̃ ꝑus fuerũt dimissa. et in hꝫ terminat tractat ꝛc pnitentia.

Conclusio prima.

Scda cõclusio.

Conclusio tercia.

Ad argu. princi.

¶ Distinctio vicesimatercia.

Preter premissa Postq̃z mgr dtermiauit d. uij sacris. s. d bapmo. ꝗ firmatõe. eucharistia ꝛ pnia. nũc ꝑseq̃t ꝛc. v. sacro. puta d vnctõe extrẽa. ꝛ diuidit ĩ duas ptes. qz ꝑmo tractat d isti sacri instõne. scdo d ei iteratõe l' ãministratõe ibi. q̃rũt aliq̃ ꝛ Pria ĩ dual. qz ꝑmo ondit isti sacri cãe sbiectiue materialẽ ꝗ ditõz scdo inuit cãe istitutiue spãlẽ autẽticatõz. ibi. hc sacrm. ꝛ hc ĩ duas. qz ꝑmo tãgit cãs a q̃b institutũ ē istud sacrm instrãlr. scdo tãgit cãs ꝑpter q̃s institutũ ē finalr. ibi. duplici ex cã. ¶ Seq̃t illa ps. q̃rũt aliq̃. ꝛ diuidit ĩ duas ptes. fm q̃ circa iteratiõz isti sacri mgr recitat duas opi. Scda icipit ibi. q̃dã ãt d oi sacro. ꝛ hec ē diuisio ꝛ sniã isti. xxiij. dist. in generali.

Circa quã ĩ spãli q̃ro hãc questionẽ. Tz extrẽa vnctõ sit sacrm. Videt q̃ ñ. qz q̃dlibet sacrm videt hrẽ vnũ ꝛcmiatũ effectũ. sz extreme vnctõis ñ ē vn effect. g ꝛc. maior pz. qz ab vnitate effect arguit vnitas cãe. igit q̃d ñ hz vnũ effectũ sacrãlẽ. ñ ē vnũ sacrm. et p ꝗns nõ ē sacrm. qz fm hoc. oẽ q̃d ē. iõ ē q̃ vnũ nũero ē. Maior ec pz. qz duo sũt effect valde dñntes ipi extreme vnctõis. vt appet Jac. v. c. s. ifirmitatis corpal alleuiatõ. ꝛ ipoz pctõz remissio ¶ Cõtra. ii. d q̃d ē spũal medicina ordinata ĩ remediũ pctõz. hꝫ vere ē sacrm. extrẽa vnctio ē hmõi. g ꝛc. Maior ptz ex dictis hug. ꝛc. s. vic. minor ec appet ex dictis. s. Jac. v. c. sue canõice. ¶ Nic ꝑmo videndũ est ꝛc ꝑticipali q̃sito ¶ Scdo ꝛc cãis extreme vnctõis ¶ Tercio ꝛc ei effectib ¶ Et q̃rto ꝛc ei ordinata dispensatione.

Articulus primus.

Quantũ ad primũ cũ q̃rit. vtz extrẽa vnctõ sit sacrm. pono duas ꝗcl'oes Pria ē q̃ hmõi vnctõ ꝑe ē sacrz. qz illd q̃d p se ĩmediate ordinat ad curatõz morbi spũalis hoc ē sacrm vere. ꝛ nõ solũ sacrale. extrema vnctio ē hmõi. vt appet hꝫ ĩ lra. Maior etiã ptz. qz lz illud q̃d ordinat ad sacrm et mediãte sacro ordinat ad hmõi curationẽ ñ sit sacrm sed tm sacramẽtale. sicut appet ꝛc exorcismo ꝛ cathecismo. q̃ mediante baptismo ordinãtur ad regeneratõz hois. ꝛ ad curationẽ morbi spũal. ꝑpter q̃d nõ dicũt sacramẽta q̃z uis dicãt sacrãlia. tm illud q̃d fm se ꝛ ĩmediate ordinat ad hmõi curatõz hꝫ ē ꝛ d sacramẽtũ ¶ Forte dicet ꝗ minorẽ sic. Illud quod ē medicina corpalis. hꝫ fm se ꝛ ĩmediate nõ ordinat ꝗ morbũ spũalẽ. sed vnctio extrẽa videt esse medicina corpalis. qz apl' oleo vnxerunt

Conclusio prima.

Instantia

infirmos ⁊ sanabãt. vt pz Mar. vi. ca. Pterea ista minor Jaco. v. ¶ R. q istud sacrm principaliter ⁊ p se ordinat ꝯ spualem firmitatem. hec tm n obstate ordinat ꝯ infirmitate corpalem ex ꝯnti. qr qnq; infirmitas corpalis cat ex infirmitate spuali. sic pz i glo. Jo. v. vbi saluator ait ad illum quem curauerat. vade ⁊ amplius noli peccare ne deterius tibi ꝯtingat. Propter qd Inno. iij. extra de pe. ⁊ re. cum infirmitas. pcipit medicis corpor. vt cum eos ad infirmos vocari ꝯtigerit. ipos admoneat et inducat. vt medicos aduocet aiaꝝ. vt postq; fuerit infirmo de spuali salute puisum. ad corpalis medicine remedium salubrius pcedat. cum cessate cesset effectus. Et idem districte pcipit ipsis medicis in cõstoniby clementinis. ¶ Ad solutõz igit argumenti dz q maior ẽ intelligenda de tali medicina corpali cuius principalis effectus ẽ sanitas corpis. ⁊ nõ ex ꝯnti. sic ẽ i ppositio. ¶ Cõclo. ij. ẽ q extrema vnctio ẽ vnum sacrm. qr si eet plura sacra. tunc nõ eent tm. vij. sacra. ꝯna pz. qr pter extremam vnctionem sunt alia ser sacra. vt supius declaratum. falsitas ec ꝯnti pz ex cõi doctina q hr in sca de ecclia. ¶ P. si nõ eet vnum sacrm. hec magis videret ptato. qr qm istud sacrm in firmo ãministrat. tunc fiunt plres vnctones. sz hec nõ obstat. qr sic baptismus ẽ vnum sacrm nõ obstate q cum aliqs baptiza tur plres fiãt imersiones. Sic istud ẽ vnum sacrm nõ obstate q cum infirmus inungit plres fiãt iunctones. // Forte ꝯ istud dicet q vnitas cuiuslibet rei ꝯsistit in vnitate forme. sed forma vbor in isto sacro sepius iterat. puta in qlibet vnctione q vngit infirmus. in oculis. in naribus. in labijs. in auribus. in mãibus. in pedibus. ⁊ in reniby. g nõ videt ee vnum sacrm. ¶ Dom q cum sacrm sit sacre rei signum. vnitas sacri ꝯsistit in vnitate signi. Et qa plura ⁊ diuisa pnt ꝯiungi in one vnius signi. put alis declaraui. iõ n obstate pdicta diuisitate vnctõ extrema ẽ vnum sacrm. ¶ Ad formam ec argumenti dz q lz maior sit va loqndo de rebus nõ tm de signis. Vel dz q lz maior sit va loqndo de forma totius. nõ tm de forma partis. lz. n. hec iduiduum hũanum sit vnus hõ vnitate forme totius. magnã tm hz diuisitatem in ptibus. sic apet in carne ⁊ sãguine. ossibus ⁊ neruis. sic lz in ppositio sint diuse vnctones ⁊ diuse orones. ista tm oia hnt vnam formam totius put vnum in ordine ad vnum finem. ¶ De ista etiam vnione sacri dictum ẽ supius dist. viij. in solutione argumenti pncipalis.

Solutio. Jnstantia Solutio

Articulus secundus. Quãtuz ad secũdũ

arti. iij. sunt videda fm qdruplex genus cae. ⁊ primo de genere cae efficientis. seu instituentis. istius sacri

Prima cõclusio. ¶ Et qtũ ad hec dico q dnus ihs xps p seipm instituit istud sacrm. qr vt alis declarauimus ipse instituit oia sacra noue legis. g instituit istud sacrm. ꝯna pz. qr istud ẽ vnum de sacris noue legis. Aliis etiam q ad pnes pbo sic. Illoz institutio q pncipaliter respicunt aliquam legem pncipaliter spectat ad legislatorem illius legis. sed vij. sacra de qbus tractat in isto. iij. li. pncipaliter respicunt legem nouam seu euãgelicam. cuius legislator ẽ dnus ihs xps. g tc. Et ꝯfirmat. qr a q sacra habent virtutem ⁊ efficaciam ab illo sunt instituta. sz oia sacra a xpo habent virtutem ⁊ efficaciam ⁊ a nlla creatura citra xpm. vt notum ee dz apd quelibet fidelem. g tc. ¶ Sz ꝯ istud ẽ qdam opi. q ponit q xps p seipm nõ instituit istud sacrm. sed ipsis aplis ꝯmisit instituendum. Et istum videt habere magistrum hec in lra p se. vbi expsse dicit. q istud sacrm ab aplis fuit institutum. ¶ P. in euã. fit mentio de illis sacris q xps instituit p seipm. sed de isto sacro nusq; fit mentio in euã. g tc. ¶ P. oe sacrm qd xps instituit. illius executionem ꝯmisit suis discipulis. vt apet de bapmo. eucharistia ⁊ pnia. sz nusq; legit isti sacri executõz ꝯmissse discipulis. g tc.

Opi. ꝯria 1

2

3

Sed istud nõ vz. qr qd qs p alterum facit p se ipm fecisse videt. vt pz i multis locis iuris canonici ⁊ ciuilis. g dicere q xps p seipz n istituerit istud sacrm. ⁊ tm ipm instituerit p aplos. ẽ ꝯdictoria iplicare. ¶ P. qm aplis pmulgauerunt istud sacrm. vel hec fecerunt tamq; aucte xpi institutum. vel aucte ppa ipsorum aplorum. Si pmo mo. tunc hem intentum. qr ille p se ⁊ ppe ẽ alicui rei institutor. cui aucte hec denunciat ee tenendum. Si secdo mo. tunc aucte eccle posset istud sacrm reuocari ⁊ anullari. qd null sane mentis diceret. ꝯnaz pbo. qr auctas aplorum est auctas eccle. sed qd aucte eccle pt istitui hec aucte eccle pt destitui.

Cõtra opinionem. 1

2

¶ P. cum isti dicunt q xps ꝯmisit aplis istud sacrm instituendum. vel ipsi intelligunt istam ꝯmissionem fuisse determinatam ⁊ n mutabilem vel ꝯtingente sic. q i eorum potuit eet istud instituere ⁊ n istituere. Si pmo mo tunc ipa ꝯmissio fuit istituto ⁊ p ꝯnes xps immediate ipm istituit. Si ei ipator decreuisset mutabiliter aliqd ee faciendum. et hec suo baliuo indicaret exequendum ⁊ denunciandum. qmuis baliuo deberet attribui illius sacri executio. tm ei institutio eet ab ipatore. sic i ppositio ⁊c. Si secdo mo. tc eccla posset mutare istud sacrm qr qd qtum ad suum ee ⁊ nõ eee positum i arbitrio pncipum eccle hec aucte eccle pt destitui ⁊ abrogari. hec at ẽ inconuenies. g tc. ¶ Ad 1. cum dicit magister ee p ista opione. nego. cum em dicit mgr istud sacrm ee ab aplis institutum. intelligendum ẽ instrumentaliter ⁊ executiue. ⁊ n pncipaliter ⁊ auctoritatiue. qr sic istud sacrm vna cum ceteris sacramentis noue legis immediate fuit a xpo

3

Solutio. Ad. 1.

Ad.2. institutū ¶ Ad.ij.dōm q nō ē tōna ōna qua
inferr aliq̄d nō ēt a xpo. qz nō ē scptū in euan
gelio sicut declarat Jnno. in li. de celebratōe
missarū ¶ Et hī etiā patz Joh. vlt. vbi dicit.
Sunt autē ⁊ alia multa que fecit ihs. que si
scribant p singula. nec ipm arbitror mdz pos
Ad.3. se capere eos q̄ scribēdi sūt libros ¶ Et eodē mō
dōm ē ad.iij ¶ Possz ēt dici q mior isti⁹ rōis
ac etiā pcedētis rōis nō ē ya. qz Mar. vi. scri
bit. q apli oleo vnxerūt infirmos ⁊ sanabātur.
Sz nō ē dubiū q hī fecerūt apli ex xpi iussiōe.
Vñ sic baptizauerūt xpo iubēte. sic etiā infir/
Cōclusio secda. mos inunxerūt ipo pcipiēte vt videt ¶ De cā
materiali dico q fuit oleū nō q̄lecūq̄z sz oliue
Nz. n. oleū sit materia isti⁹ sacri pz Jaco. v. c.
Nz ātē oliue ptw. qz inter omis liqres olei oleū
oliue obtinet pncipatū. ⁊ iō qncūq̄z i scripturz
absolute dz oleū sine additōe. tūc sp dz intelli
gi de oleo oliue. Alij ātē liqres olei cū additōe
⁊ nō absolute noie olei pferūt. puta ddo. oleū
Instantia nucū. oleuz papaueris. ⁊ sic de alijs. ¶ Forte
dicet q vbi maior iminet piculū ibi magis cōe
dz ē remediū. sed i extremo mortis maior ē pi
culū hoīs. ⁊ oleū oliue nō habet in omib ter/
Solutio. ris. g ⁊c. ¶ R. q licet oleū oliue nō crescat in
omib terris. tm a nulla terra habitabili ē tm
elongatū q̄n defacili possit ad ipsā trāsportari.
Cōclusio tercia. g ⁊c. ¶ Quantū ad cām formalē q̄ est forma
verbōz q̄b tradit istud sacrm. dico q fm vsū
romane ecclie sacerdos in vnctiōe oculoz dz
dicere. Per istā scāz vnctōz ⁊ suā pissimā mi
sericordiam indulgeat tibi de q̄cq̄d oculoz vicō de
liq̄sti. Etiā eadē ya repetat vngendo nares.
addēdo. q̄cq̄d nariū vicio deliquisti. Et sic d
alijs mēbris vngēdis. s. labijs. auribz. mani
Opi. ōzia bus. pedibz et renibz. ¶ Sz ō istud ē quedā
opi. q dicit. q nulla forma ē de necitate isti⁹ sa
1 cri. Qz nulla forma eodē ⁊ eodē mō seruat de
necitate apd oēs xpianos i tradēdo istd sacrm
g nulla forma ybōz ē de necitate istius sacri.
ōntia pz. qz ad oppositū ōntis seq̄t oppositū
āntis. Pz etiā ans. qz mlte ecclie nō vtūt pci
se verb pdictis sed alijs. Vñ vt referr in eccla
ambrosiana sacerdotes vtūt orōe indicatiua
dicētes. vngo hos oculos oleo scificato in noie
pris ⁊ filij ⁊ spūssci. Nec āt orō ē totalr alia a
pdicta. qz hec ē idicatiua. pdicta yo ē dēpcati
2 ua ¶ P. forma ybōz pdicta nō inuenit tradita
a xpo n⁹ ab apli⁹. g nō ē d necitate sacri. ōna
pz. qz qn forma ē de necitate sacri. tūc dz tradi
3 forma ab eo q̄ istituit sacrm. ans d se pz ¶ P
forme ybōz i oib alijs sacris sūt orōes idica
tiue. g dato q aliq̄ forma sit de necitate isti⁹ sa
cri. illa nō ē orō dēpcatiua sz poti⁹ indicatiua

Āns pz discurrēdo p singl'as formas cetero/
rū sacrōz. ōna ēt pz. qz n̄ appet rō q̄re forma
isti⁹ sacri min⁹ deat ēt idicatiua q̄z q̄cūq̄z alia
forma cuiuscūq̄z alteri⁹ sacri. g ⁊c. Sed ista Cōtra opi
opi. a cōib doctoribz reputat erronea. et iō a nionē.
nullo catholico ē tenēda Derogat. n. ista opi. 1
effectui h⁹ sacri. qz sacra noue legis efficiūt qd
figurāt. Sed istd efficere nō pt eis ōpetere p
cise rōe materie. nisi materia determiet ⁊ appli
cet p determiatā formā ybōz. g ⁊c. ¶ Est etiā
ista opi. ō aug. q̄ ait. Accedit ybū ad elemētū
⁊ fit sacrm ¶ Est etiā ō mgrm q̄ di. i. h⁹ li. iij 2
ait. q in oib sacris noue legis dz ēē res ⁊ yba
¶ Ad.1. dōm q eadē forma ybōz dz seruari Solutio.
apd oēs xpianos i ōferēdo istud sacrm. q̄tuz Ad.1.
ad illa verba q̄ integrāt illā orōem dēpcatiuā.
q̄ pferr fm vsū romane ecclie. et iō nego āns.
qz illud qd sentit ⁊ tenet romana ecclia de oi/
bus ecclia sticis sacris. h q̄libet xpian⁹ sentire
et obseruare tenet. sicut districte pcipit extra de
hereti. c. ad abolēdā. Ad pbationē dōm q li
cet aliq̄ ecclie addāt q̄dā alia verba pcedēter
vel subseqnter se habētia ad illā orōez dēpcati
uā. q p forma verbōz pferr in romana ecclia.
tm ppter hoc nō dimittūt nec omittere debēt
iā dictā orationē. qz verba illi⁹ orōis sūt d eēn
tia isti⁹ sacramēti. ⁊ iō dato q in ecclia ambro
siana sacerdos pmittat hec yba. Vngo hos
oculos ⁊c. tm ppter hī non dz omittere formā
pdictā a romana ecclia obseruatā. ¶ Sicut
em aliq̄ sacerdotes absoluēdo ōfitētē pmittūt
aliq̄ q̄ sūt de ōgruitate ⁊ nō de necitate absolu
tōis. sicut ē hec orō. Misereat tui ⁊c. ⁊ h⁹. In
dulgētiā ⁊ absolutōz ⁊c. ⁊ tm ppter pmissionē
istōz ipsi nō debēt dimittere yba absolutōis
q̄ sūt de necitate ⁊ eēntia sacri. sic i pposito ⁊c.
¶ Ad.ij. dōm q ōna nō ē vera. qz sicut dicit Ad.2.
Jnno. d missarū celebratōe mlta recepērūt apli
a xpo. ⁊ eccla ab apli⁹. q tm nō fuerūt redacta
in scptis. ad q̄z autēticatōz sufficit illoz vsus
a tpib apli⁹oz i eccla ōtinuat⁹ Ec āns n ēvsqz
q̄q vez. qz Jaco. v. satis dat intelligi ista orō
dēpcatiua cū dz. Infirmat q̄s i vob. inducat
psbros ecclie. ⁊ orēt sup eū. vngētes eū oleo in
noie dni. ⁊ orō fidei saluabit infirmū ⁊ alleui
abit eū dns. ⁊ si in pctis sit remittent ei Ad
iij. nego ōnam. ¶ Ad pbatōz cū dz q nō ap Ad.3.
pet rō q̄re ⁊c. nego. Rō. n. q̄ ad hoc ē satis ap
parēs vel euidēs. put talis materia patit ra/
tionē euidentē. Na suscipiēs sacramētū extre
me vnctōis ē ppriis viribus destitut⁹ idigēs
alioz dēpcatōne. ⁊ extimat exire de foro eccle/
sie. ⁊ intrare foz dei. ideo rationabile ēē videt
q forma verbōz fm quā traditur istud sacrm

sit oro dep̃catiua. p quã ille cui conferť sacrm̃
mie dei supplicit ac dep̃catiue cõmendeť. Est
ec al's illa forma satis rõnabil'. qz p hãc formã
verbor tãgit ꝑmo sacrm̃ cui ē forma. cũ dr. p
hãc vnctõz sctãz. ly scãz non ē de ēntia forme
sed adiectũ d̃ ꝯgruo. qz aliq̃ eē supponũt tali
que nõ. Tãgit scdo ꝓtus q̃ opať i sacramẽto
cũ addit. p suã pĩssimã miam. Et tcio tãgit
effect' isti' sacramẽti ex d̃ina mia cãt' vel cau/
sand'i eo q̃ suscipit sacrm̃. cũ vltio postponit.
indulgeat tibi de' ꝛc. ¶ Que ãt sit cã final' isti
us sacramẽti. patebit in. iij. ar. qz effect' cuiul
libet sacramẽti ē finis eius immediatus.

Articulus tercius.

Quãtum igitur ad

iij. arti. dd̃. q sic mgr h̃ in ĩra ꝯcludit ex dict'
b. Jaco. duplex ē effect' isti' sacri. quoz vn' ē
pctõz remissio. alter ē corpal' infirmitatis alle
uiatio. Istoz ꝑmũ respicit istd̃ sacrm̃ tãqz pn
cipalē effectũ. scdm respicit ex ꝯnti. ¶ Et sic hē
m'i ꝓposito tres ꝯcl'oes ¶ Prima ē q istd̃ sacrm̃

Prima cõclusio.

vz ad spũalē sanitatē ei' q̃ suscipit ipm. Qz il
lud q̃ pctã remittũť ꝛ reliq̃ pctõz aliq̃ modo
tollũtur vz ad spũalē hoĩs sanitatē. sz istud sa
cramentũ ē hm̃oi. ¶ Maior ē nota de se. minor
etiã pz ꝓbtũ ad ꝑmã ptē ex dict' apl'i Jaco. cũ
ait. Et si in pctis fuerit remittēť ei. Patz etiã
q̃ztũ ad scdam ptē. qz multi sãcti hoĩes recep
rũt. ꝛ etiã i futuz recipe poterunt istud sacrm̃
q̃ nullũ hñt pctm̃ ptũc qñ istud sacramẽtũ re
cipiũt. g̃ saltẽ tũc istud sacramẽtũ sanat a reli
quijs pctõz. Da oppositũ. tũc i talib' hoib'
istud sacramẽtũ nõ hret aliquẽ spãlẽ ꝛ determi

Instantia

natũ effectũ. qd̃ incõueniẽs eē videť. ¶ Forte
1 ꝯ istud diceť q Joh'. apl's ait Si dixerim' qz
pctm̃ nõ hem' nos ipos seducim'. ꝛ veritas in
nob non ē. g̃ non videť q aliq̃s hõ ita scũs sit
q nullũ pctm̃ hẽat. cui oppositũ tu h̃ assumis.
2 ¶ P. baptism' et pnia valet ad remittẽdũ oē
pctm̃ Sz frustra ordinãť plura remedia vbi
sufficiũt paucioza. g̃ nõ videť q istd̃ sacrm̃ sit
3 in remediũ pctõz ¶ P. si isto sacramẽto pctã
remittũť ꝛ reliq̃ pctõz tollũť. tũc ñ min' istd̃
sacramẽtũ deberet dari sanis q̃z infirmis. Sz
ꝯnis ē fallũ. vt appet d̃ ei' vsu cõi. qz ñ dz dari
ꝑm ꝯsuetudinẽ nisi ĩfirmis. ꝛ etiã talib' infir/
mis de q̃z ꝯualescẽtia dubitať. pbatio ꝯntie.
qz vbi eq̃lis vel maior ē morb'. ꝛ vbi eq̃lis vl'
maior ē indigẽtia medicine. ibi eq̃liter vl' ma
gis dz fieri adhibitio medicine. sed sani ñ mi
nus sed magis laborãt morbo pctõz ꝛ reliq̃arũ
eoz. nec min' indigẽt medicina hoz remissi/
ua vel curatiua q̃z infirmi. g̃ eq̃ rõe vel potio/
riderẽret istud sacramẽtũ mĩstrari sanis sic in
firmis. si minor assũpta p ista cõclde eēt vera
¶ Ad ꝑmũ nego ꝯntiã. qz añs pt eē vez fal/ Solutio Ad. i.
so exñte ꝯsequente. q̃zuis em̃ aliq̃s scũs hõ sit
sine pctõ. tm̃ qz hoc de certo non ꝯstat sibi. ne
scit. n. homo vtz dign' sit odio vel amore. id̃o
si diceret se eē sine pctõ. tã ipso suo dicto cade
ret in pctm̃. qz affirmaret illud qd̃ sibi de certo
non cõstaret. Propter qd̃ dixit apl's paulus.
Nihil mihi cõsci' sũ. sed non i h̃ iustificat' sũ
q̃si dicat. Possibile ē me hre hm̃oi culpã. de
q̃ ꝓpter meã nesciẽtiã non habeo conscientiã.
¶ Ad. ij. dicẽdũ ad minorẽ q licet sit vera vbi Ad. 2.
paucioza remedia eque bñ sufficiũt sic plura.
est tm̃ falsa vbi non eq̃ bñ sufficiũt. sic ãt ē in p
posito. Nã licet in necitatis articulo ꝯa pnia
sufficiat ad conseq̃ndã salutem. tm̃ si tps affuc
rit adhibẽdi istud sacramẽtũ remittũť venia/
lia. rõe cui' remissionis breuiať hoĩs purgato
rũ ¶ Ad. iij. nego ꝯnam. Ad pbationẽ dm̃ Ad. 3.
q cũ istud sacrm̃ sit q̃dã spũal' curatio. id̃o sua
significationẽ dz hre in illo cui ꝯferť. talẽ ãt si
gnificationẽ hz i infirmo q̃ indiget curatõe ꝛ
nõ i sano q̃ non indiget corpali curatione. Et
id̃o lz sit maior q̃nq̃z necitas spũalis sanatõis
in sano q̃z i infirmo. tm̃ qz hm̃oi sacri repũta/
tio vel significatio deficit i sano ꝛ nõ i infirmo
id̃o institutũ ē vt istud sacrm̃ nõ deť sanis sed
infirmis ¶ Sufficiẽter etiã puisũ est sanis p
alta sacra. q̃rũ vsu ꝛ pceptõne ipsi ab oi pctõ
ac etiã a pena pctĩ poterũt expurgari ¶ Con/ Cõclusio scda.
clusio scda ē q istud sacrm̃ vz ad recupandaz
sanitatẽ corpalẽ. maxime qñ ex tali corpali sa
nitate non ꝓdeť sanitas spũal'. Pria ps isti'
ꝯcl'onis pbať. qz scptura sacra mẽtiri non pt
Sed sacra scptura ex ore. b. Jaco. plata pnũ
ciãdo istud sacramẽtũ ait. Oratio fidei salua
bit infirmũ: ꝛ alleuiabit eũ dñs. Pz etiã scda
ps isti' ꝯcl'ois. qz vtplurimũ moziunť hoĩes
postq̃z sũt inuncti. g̃ ad saluãdã sacrã scpturã
seu ꝓbitatẽ sacre scpture optet illã ꝓpõem q̃ di
ciť. dñs alleuiabit infirmũ. accipe sb illa con/
ditione. q corpalis alleuiatio seu sanitas non
deroget spũali. ¶ Concl'o tercia est q sanitas Cõclusio tercia.
spũalis ē pncipalis effect' isti' sacramẽti. sani/
tas ãt corpalis ē ei' effect' accessozius ꝛ q̃si ex
ꝯnti. Qz sacrm̃ noue legis sp pncipalẽ ꝯseq̃/
tur effectũ suũ in eo q̃ dignez non ficte recipit
hm̃oi sacramentũ. Sed multi sãcti viri reci
piẽtes istud sacramẽtũ moziunť. ꝛ nõ ꝯsequũť
p istud sacramentũ sanitatẽ corpalẽ. ergo sa/
nitas spũal' ꝛ ñ corpal' erit pncipal' effect' h' sa
cri ¶ Forte diceť q minor istius rõis destruat Instantia

sedam ꝛcl'oem. q̃ corpal' sctitas viri scti nõ i/
pedit sed ꝓmouet ei⁹ spũalẽ sanitatẽ. sz ꝑ sacr̃z
extreme vnctõis vir scũs q̃nq̃z nõ ꝛsequit cor
palẽ sanitatẽ. vt dr̃ i ista mior. ppõne. g̃ q̃nq̃z
sacr̃z extreme vnctõis ñ vz ad recupandã cor
palẽ sanitatẽ. posito q̃ hm̃oi corpal' sanitas nõ
ipediat. sz pori⁹ ꝓmoueat spũalẽ sanitatẽ. cui⁹
oppositũ affirmat i. ij. cõcl'oe. ¶ Dic possum
dupl'r rn̄dere. Primo q̃ si maior isti⁹ instãtie
itelligit vl'r. tũc ẽ falsa. q̃ i multis viris sãctis
corpal' sanitas pstitit ipedimẽtũ sanitati spũa
li. sic expsse pz i legẽda. s. Hiero. q̃ multas tẽ
ptatões passus fuit. q̃s nõ sensisz si corpalez
sanitatẽ nõ habuisset. Etiã ait apl's q̃ virt⁹ in
infirmitate pficit. Si intelligit pticularit sic
etiã dz intelligi cũ sit indefinita. nã indefini/
ta eq̃pollet pticulari fm doctrinaz li. poz. tũc
nihil ꝛcludit. q̃ etiã mior ẽ pticularis. ex pu
ris ãt pticularib nihil sequit. vt pz i eodẽ li.

Solutio.

Scdo pt dici q̃ spãl'r i pposito maior non ẽ
vera. supposito q̃ dr̃ talẽ hoiez sctm̄ pdestia/
uerit ad certũ gdũ sctitatis. q̃ postq̃z aliq̃s ade
pt⁹ ẽ supmũ gdũ sctitatis sibi pdestiatũ a dr̃.
tũc nulla corpali sanitate ei⁹ sctitas ad vlterio
rẽ gradũ pt ꝓmoueri. sed q̃libet electus i hora
mortis sue attingit supmũ gradũ sctitatis. ad
quẽ ẽ pdestinat⁹. g̃ nõ videt q̃ fm legẽ cõem
ei⁹ scitas ꝑ corpalẽ sanitatẽ valeat vlterius ꝑ/
moueri ¶ Forte dicet istud repugr̃e his q̃ di
xi li. i. di. xvij. vbi posui q̃ caritas viatoris pos/
sit augeri i infinitũ. ¶ Rn̄. q̃ ibi loq̃bar d̄ po
tẽtia dei absoluta. hic aũt loq̃r dr̃ potẽtia dei p
destinatiua q̃ ẽ potẽtia ordinata. ꝛ ideo in hil
dictis nulla est repugnãtia.

Instantia

Solutio.

Articulus quartus

Quãtum ad quar

tũ arti. duo sũt videda ¶ Prio q̃s sit idone⁹
ꝛ debit⁹ minister ꝛferẽdi istud sacr̃m. ¶ Scdo
vtr̃z idẽ hõ i plib⁹ infirmitatib ꝛ etiã in eadẽ
diu durãte licite possit istud sacr̃m sepe recipe
¶ Et fm h̄ pono duas ꝛcl'oes. ¶ Pria est q̃
sol⁹ sacerdos ẽ isti⁹ sacri idone⁹ dispẽsator. Qz
ꝛferre sacr̃m cui⁹ effect⁹ ẽ rmissio pctõr̃z sol' cõ
uenit sacerdotib. Sz effect⁹ isti⁹ sacri ẽ pctõ/
rũ remissio. vt patz ex dictis. ¶ Forte dicet q̃
oro toni laici est efficacior q̃z mali sacerdotis
Sz efficacia isti⁹ sacri cõsistit i orõe. cũ ei⁹ for
ma sit oro dr̃pcatiua. sic dictũ ẽ i. ij. arti. g̃ vi/
det q̃ ton⁹ laic⁹ melior ꝛ magis idoneus sit di
spẽsator isti⁹ sacri q̃z mal⁹ sacerdos. ¶ Rn̄. q̃
dr̃ orõne possum⁹ dupl'r loq̃. Uno mõ vt est
publica ꝛueniẽs alicui ex officio. Alio mõ vt
est ꝑuata cõueniẽs alicui ex vite merito. Prio
modo maior ẽ falsa. sz scdo mõ sit vera. Et iõ
i pposito maior ẽ negãda. q̃ sacerdos dicens
orõez q̃ cõfert istud sacr̃m. q̃ oratio sibi con/
uenit ex officio. orat i psona toti⁹ eccl'ie. ꝛ iõ vt
sic ei⁹ oratio ẽ efficacior orõe cuiuscũq̃z laici q̃
orat rãq̃z psona ꝑuata ꝛ singularis. ¶ Cõcl'o
scda ẽ q̃ istud sacr̃m licite potest iterari. Qz
sacr̃m nõ dr̃ relinq̃ns effectũ ꝑpetuũ ꝛ idelibi/
lẽ licite pt iterari. sed istud sacr̃m est hm̄oi. q̃
nullũ effectũ idelibilẽ imꝑmit recipiẽti. g̃ ꝛc.
Maior pz. q̃ illa sola cã coiter assignat q̃re
baptism⁹. cõfirmatio ꝛ ordo ñ debẽt iterari. q̃
i illis trib⁹ sacramẽtis confert recipiẽti chara/
cter indelibilis. Minor etiã pz ab opposito
sensu. q̃ i collatione isti⁹ sacramẽti nõ cõfert
character ipsi recipiẽti. put coiter omnis conce
dũt ¶ Forte dicet ꝛ minor ẽ isti⁹ rõnis. q̃ sepe
contigit q̃ alicui hoi istud sacr̃m suscipiẽti cõ
fert gratiam augmẽtũ gr̃e. q̃ imediate mori⁹ su
scepto sacramẽto. g̃ isti sacro ꝛuenit habere ꝑ
petuũ effectũ ꝛ indelibilẽ. Conseq̃ntia pz. q̃
null⁹ post mortẽ pdit grãm i q̃ decessit. ¶ P.
extremũ vite hois ẽ vnũ tm̄. nec pt multipli/
cari. g̃ extrẽa vnctio vni⁹ hois dz ee vna. ꝛ nõ
dz iterari. Añs pz. q̃ extremũ vite ẽ finis vi/
te. sed vni⁹ vite vn⁹ ẽ finis. Pz etiã ꝛñtia. q̃a
extrema vnctio corrñdet extremo vite. ¶ Ad
i. dicẽdo nego conseq̃ntiã. loq̃ndo dr̃ eo q̃d ꝑ
se conuenit isti sacramẽto. ꝛ nõ ꝑ accñs. Ad
pbationẽ dd̄m q̃ illa indelibilitas gr̃e ꝑ acci
dẽs recipit sacramẽtũ vnctionis. q̃ si ꝑ se cãz
hr̃et istud sacramẽtũ. tũc cuicũq̃z cõferret gra
tia mediãte isto sacramẽto. illi indelibil'r con
ferret. q̃d ẽ falsũ. q̃ tũc q̃libet q̃ isto sacramẽto
grãm recipet. ille cõfirmat⁹ ẽcti gratia. q̃d est
falsũ. vt dr̃ se pz. Uñ illa indelibilitas nõ con
tingit rõne sacramẽti. sed ratione stat⁹ i q̃ inci
pit ee hõ vel aia hois. q̃ sic dr̃ ordinauit vt i
illo statu. s. post hãc vitã null⁹ pdat grãm.
¶ Ad. ij. dd̄m q̃ extremũ vite pt dupl'r acci/
pi. Uno modo i re. Alio mõ i hũana reputa
tione. Prio modo añs isti⁹ instãtie ẽ vera cuz
sua pbatione. sed non scdo mõ. q̃ idẽ hõ etiã
i eadẽ infirmitate si diuturna ẽ sepi⁹ pt ad ta/
lez debilitatẽ venire. q̃ verisil'r hũana opione
videt q̃ q̃si imediate debeat mori. Cũ igit ex/
trema vnctio sit dãda hoi i extremo vite labo
rãti. accipiẽdo extremũ hũana reputatõe. iõ
negãda ẽ ꝛña. Ad pbationẽ ꝛñtie dd̄m. q̃ ex
trema vnctio corrñdet extremo vite non pcise
fm rẽ. sed fm ordinatã humanã extimationẽ
et fm desiderium ac indigentiã infirmantis.

Instantia

Solutio

Cõclusio scda.

Instantia

Solutio Ad. 1.

Ad. 2.

Cõclusio prima

Instantia

Solutio.

Ad pnci/pale argumentum.

¶ Ad argu. pnci. dm q̃ licet maior sit vera loqndo d effectu pncipali. tm nihil repugt qn vnũ sacr̃ possit hr̃ evnũ effectũ pncipale. ⁊ cũ ꝑ aliũ effectũ ex ꝓnti. sic aũt ē ī pposito. vt ptz expdictis in pluribꝫ locis istiꝰ conclusionis.

¶ Distinctio vicesima quarta.

Nunc ad cõsideratione

Postq̃ mgr̃ tractauit de .v. sacramẽtis respiciẽtibꝫ ī spãli vtilitatẽ fidelis plone. nũc incipit tractare d̃ duobꝫ sacr̃is valẽtibꝫ ī generali p statu totiꝰ ecclie. Et diuidit in duas ptes. Nã pmo tractat de sacramẽto ordinis. qd̃ valet ad fidelĩũ generationẽ spũalẽ. Scdo de sacro matrimonij. qd̃ ptinet ad eorꝫ generatõꝫ naturalẽ. dis. xxvi. ibi. Cũ alia sacramẽta. Prĩa ī duas. nã pmo ꝓsiderat d̃ ordinũ distinctõe. Scdo cõsiderat de eorꝫ collatõne. dist. xxv. ibi. Solet etiã q̃ri. Prĩa ī duas. Qr pmo agit de q̃busdã dispõibꝫ sacr̃m ordis p̃cedẽtibꝫ. Scdo de officijs et dignitatibꝫ hm̃oi sacr̃m ꝓntibꝫ. ibi. Sũt ⁊ alia. Prĩa ī duas. Qr pmo insinuat hm̃oi dispõnes sacr̃m ordis ordinarie p̃cedẽtes. Scdo declarat q̃liter istud sacramẽtũ ꝓphẽdit diũsos ordines. ibi. Hostiarij. Prima ī tres. Qr pmo mgr̃ ondit q̃d req̃rit ex pte aie. Scdo q̃d ex pte totiꝰ plone. Tercio q̃d req̃rit ī corpe. Ostẽdit em̃ q̃ ordinãdus dꝫ habere in aia spũssancti grãꝫ. in plona tota doctrinã ⁊ honestã vitã. ⁊ capitis tõsura clericalẽ coronã. Scda ibi. Tales ãt. Tercia ibi. Corona decus regale. ¶ Sequit illa ps. Hostiarij. Et diuidit ī .vij. ptes fm q̃ mgr̃ tractat de .vij. ordinibꝫ. quorꝫ pmi q̃ttuor dicũt ordines minores. tres aũt sequentes dicunt ordines maiores. Et ptes patẽt in lr̃a. ¶ Sequit illa ps. Sũt ⁊ alia. Et diuidit in duas ptes. Nã pmo tangit sacr̃m ordis ꝓntia ad dignitatẽ ptinẽtia. Scdo tãgit noia q̃dã officia specialiter exp̃mẽtia. ibi. Vates a vi mẽtis. Prima ī duas. Nã pmo tãgit de epali dignitate. Scdo de illiꝰ dignitatis distinctõe ⁊ diũsitate. ibi. Ordo aũt Nec ē diuisio. ⁊ pꝓnis sn̄ia istiꝰ. xxxij. di. ī generali. circa quã q̃ro in spãli

Articulus primus.

Quãtum ad primũ sciendũ q̃ q̃stio quid ē ꝑsupponit q̃stionẽ si ē vt ptz. q̃. posteriꝰ. ideo sic ē ꝑcedẽdũ ¶ Primo em̃ videbit an ordo d̃ q̃ ad pnis loq̃mur sit aliq̃d ¶ Scdo q̃d sit ¶ Tercio ex his videbit d̃ pncipali q̃sito. s. vtr ordo sit sacr̃m ¶ Et in ista hec tria pũcta pono tres ꝓclões ¶ Prĩa ē q̃ ñ solũ ī rebꝫ naturalibꝫ de q̃bꝫ locuti sũt phi. verũ etiã ī rebꝫ ecclĩasticis de q̃bꝫ loquũt theologi vere ē dare ordinẽ. Qr vbicũq̃ ē dare multitudinẽ diuersos gradꝰ ptãtis ⁊ dignitatis includẽtẽ. ibi ē dare ordinẽ. sz ī scta dei ecclĩa est dare hm̃oi multitudinẽ. Maior ptz. qr hm̃oi gdual' diũsitas dignitatis ⁊ ptãtis nõ pt esse sine ordine. Minor ꝑbat. qr sic ptz ex dictis in p̃cedẽtibꝫ distinctõnibꝫ ī ecclĩa ē dare eũ q̃ ex officio pt baptizare. ⁊ sbditis pnias salutares iniũgere. corpꝰ xpi ꝓsecrare ⁊ alteri mĩstrare. ⁊ sic de multis alijs actibꝫ hierarchicis de q̃bꝫ dictũ ē supius ¶ P. q̃ñcũq̃ aliq̃d mediat inter duo extrẽa. si ordo repit ī vtroq̃ extremo. tũc etiã inuenit ordo ī medio. sed status ecclie tenet mediũ inter statũ nature ⁊ statũ glorie. et tã in statu nature q̃z in statu glorie res sũt ordiate. ergo res ecclesie nõ carebũt ordĩe. Maior patz ex eo q̃ mediũ sapiat naturã extremorũ. Minor ptz q̃ztũ ad primã ptẽ. qr status ecclie est infra statũ glorie ⁊ sup statũ nature. Qz aũt in istis extremis sit ordo. ptz pmo de statu glorie. qr ptinẽtia ad statũ glie sunt sempiterna. in sempiternis aũt tãtus est ordo. q̃ in eis nihil accidit fortuite vel ex casu. vt ptz p cõmẽtato. xij. metaphice. Vñ illa vita glorie de seipsa loq̃ns merito dicere pt illud Prouer. viij. Ab eterno ordinata sũ ⁊ ex antiquis añq̃z terra fieret. Ptz etiã de statu nature. de q̃ loq̃ns ari. xij. meth. ait. q̃ pmũ bonũ pꝰ bonũ ducis ē bonũ ordinis. ¶ P. vbicũq̃ ē multitudo sine ꝓfusiõe ibi ē ordo. sz ī rebꝫ ecclĩasticis

Ad pnci/pale argumentum.

litãtis. sed potiꝰ triũphantis. recipe aũt sacra solũ cõuenit de gẽtibꝫ in ecclĩa militãte ¶ Cõtra. illud ē vere sacr̃m mediãte q̃ cetera sacra ꝓficiunt ⁊ dispensant. sacr̃m ordinis ē hm̃oi. maior ptz. qr ppt qd̃ vnũqd̃q̃z tale ⁊ ipm magis. vt dr. i. posteriꝰ. Minor etiã ptz. qr hñs ordinẽ sacerdotalẽ ꝓficit eucharistiaꝫ. ⁊ ipsã accetera sacra dispẽsat. ¶ Hic pmo videdũ ē de ordine q̃ztũ ad suã diffinitiõeꝫ ⁊ quid litatẽ. ¶ Scdo q̃ztũ ad suã distinctionẽ et plitatẽ. ¶ Tercio q̃ztũ ad suã actionẽ ⁊ ꝓtuositatẽ. Et qrto q̃ztũ ad suã ꝑfectionẽ ⁊ dignitatẽ.

Cõclusio prima.

1

2

3

ē multitudo sine ꝛfusiōe. Maior patz. q2 ad
oppositū ꝑdicati sequit oppositū ſbiecti. Nā
i q cūqz multitudine nō ē ordo. ibi nec ꝓuīr eē
ꝛfusio. Et tō cōiter ꝛsueuit dici. vbi multitu
do ibi cōfusio. Qd̄ puerbiū isto mō verꝫ ē. si
sine ordie ponit multitudo. Mior etiā pz. q2
q̄zto director multitudīs ē magis sapiēs tanto
minꝰ i hmōi multitudīe accidit ꝛ ꝛfusiōe. sz
multitudīnē eccl'iastica fōs sapie ꝓbū dei i ex
celsis ꝑmo p seipm̄ immediate direxit. qm̄ iuxta
vaticiniū Baruch ꝓpheē i terris visus ē: ꝛ cū
hoib ꝓuersatꝰ ē. Postea vicariū ꝓstituit. s. b.
petꝫ. ꝛ spm̄sctm̄ q̄ ē spūs sapie ꝛ intellectꝰ mi
sit ad pfecte dirigēdū tā vicariū cōstitutū q̄z
4 ſbiectum sibi ppl'm. g̃ ꝛc. ¶ P. q a deo sūt or
dinata sūt. vt ait apl's ad Ro. xiij. Sz vt prz
ex iā dictis. eccl'ia q̄ ē ꝓgregatio fidelīū singu
Instantia 1 lariter ē a deo. g̃ ꝛc. ¶ Forte dicet illd̄ qd̄ repu
gnat libtati hoc nō dz poni i eccl'ia dei. sed or
do repugt libtati. g̃ ꝛc. Maior ē nota. q2 vbi
spūs dñi ibi libtas. sic ait apl's. sz multitudo
fidelīū dirigit spūsctō sicut iā dictū ē. g̃ q̄cq̄d
repugt libtati h̄ nō dz poni i eccl'ia dei. Pro/
bat minor. q2 ordo eccl'iastic⁹ nō pt eē sine p/
latōe ꝛ subiectōe. sed vbi ē subiectio ibi nō est
2 libtas. g̃ videt q ordo repugnet libtati. ¶ Et
ꝓfirmat. q2 nō magis dz admitti in statu gre
qd̄ repugnet libtati q̄z i statu innocētie. sed in
statu innocētie ꝓpter libtatē illꝰ statꝰ nulla fu
it ſbiectio. nec p ꝓns ordo. g̃ nec i statu gre q̄
ē statꝰ eccl'ie ſbiectio vl' ordo poni dz. Maior
pz. q2 i statu gre fm apl'm. filij iumꝰ nō ancil
le sz libere ea libtate q̄ libauit nos xps. Cū igr
xps met dicat i euāg. si filiꝰ vos libauerit vere
liberi eritis. sequit q hoies i statu gre a filio li/
berati vitare debēt oē repugns libtati ñ minꝰ
q̄z i statu innocētie. Mior etiā pz p. b. Dre.
sup illo ꝓbo Gen. i. Dñami piscib⁹ maris et
volatilib⁹ celi. vbi sic ait. Nō dicit dñami ho
mib⁹ sz piscib⁹. q2 ꝗ natura hoīs ꝑmo institu
Solutio. tā ē vt hō hoi vellet dñari. ¶ Ad. i. nego mio
Ad. i. rē. Ad pbatōz cū dz q ꝓ vbi ē ſbiectio ibi ñ lib/
tas. ddm q duplex ē ſbiectio. vna q̄ ñ pt eē si
ne pctō. alia q̄ nullū ꝓplicat pctm̄ sz potꝰ au/
get vite meritū. Nō lz ꝑma ſbiectio ñ possit
stare cū libtate spūs q̄ ē a spūsctō. ꝛ q libtate
ad pñs loq̄mur. q2 ꝓplicat oppositaz fuitutē.
nā q̄ facit pctm̄ fuꝰ ē pctī. sic ait apl's. tm̄ ſbie
ctō scdo mō dicta nō repugt hmōi libtati. q2
etiā libat⁹ hac libtate loq̄ns. b. petꝰ ait. Ser
ui ſbditi estote dñis vris ñ tm̄ bonis ꝛ mode
stis. sz etiā discol'. Qm̄ ātē liceat suo disceder
a dño suo rōe libtatis eccl'ie seu fidei. dixi li. ij.
di. xliij. ar. iiij. inq̄sitōe. ij. ¶ Etiā pt distingui
ꝛ eo q̄ pest ſbiectis sibi ppl'is. q2 vel pest p mo
dū mercēnarij solū q̄rēdo suā vtilitatē. ꝛ ñ ſb/
ditorꝫ salutē. vel p modū veri pastoris ꝓnci/
pal'r ꝓtēdēdo ſbditorꝫ salutē. Nō dato q ſb/
ijci ei q̄ pest ꝑmo mō ꝛeroget libertati. tm̄ scdo
mō ſbijci nō ꝛerogat sz magis ꝓmouet libtatē
spūs q̄ ducit ad salutē. cū g̃ scdo mō dēat eē p
latio i eccl'ia ꝛ ñ ꝑmo mō iuxta ꝓbū saluatoris
q̄ ait Jo. x. bonꝰ pastor animā suā ponit ꝓ ouib⁹
suis. idō nec subiectio nec p ꝓns ordo repugt
eccl'astice libtati ¶ Ad. ij. nego mio rē. Ad p/ Ad. 2.
batōz pz p ea q̄ dixi li. ij. di. xliij. ar. iiij. inq̄si
tōe. i. ¶ Notāter etiā dicit Dre. vt hō hoi vel
let dñari. q2 nec tale velle etiā dz eē i plātis ec
cl'ie. Nā q̄ volūt dñari illi affecti dñio q̄rūt q̄
sua sūt nō q̄ ihu xpi. nec q̄rūt subditorꝫ salutē
sz suā vtilitatē ꝛ honorē. Jō suader apl'us ad
heb. q nullꝰ sumat honorē nisi q̄ vocat a dño
tāq̄z aarō. ¶ Forte dices q idē apl's ait. q̄ ep̄a Instantia
tū ꝛsiderat bonū opꝰ ꝛsiderat. g̃ vr̄ q hō pos
sit velle dñari eccl'astica plātura sine pctō.
¶ Ddm q sic h̄ i tex. dic mgr. epatꝰ ē nomē of Solutio
ficij ꝛ dignitatis. igit q̄zuis nullꝰ dēat ꝛsidera
re epatū rōe dignitatis q̄ pst alijs hoib⁹. q2 h̄
pcise intēdēdo nō pt trāsire sine pctō. tm̄ licite
pt ꝛsiderare epatū rōe officij q̄ pst alijs hoi/
bus se ꝛ sua ꝓ ipsis ꝓtēdēdo in necitatis arti
culo. Et tō negāda ē ꝓna. q2 fm formā ꝓntie
sic ꝛsiderās epatū nō ꝛsideraret rōne officij
q̄ ꝑdess. sz potꝰ rōe dignitatis q̄ pess. ¶ Cō Cōclusio
clo secda ē q loq̄ndo ꝛ diffinitiōe ꝛ q̄ddtate scda.
ipsiꝰ eccl'astici ordis dicere possumꝰ cū mgro h̄
i lra. q ordo ē signaculū q̄ddā. i. sacꝫ q̄ddā q̄
spūal' ptās tradit ordiato. ꝛ officiū Et adē etiā
descptionē ponit Hug. ꝛ. s. vic. ꝛ satis rōna
bil' eē videt. Describit. n. h̄ ordo q̄z tū ad actū
exteriorē. cū dz signaculū. ꝛ q̄z tū ad effectū in/
teriorē. cū dz. spūal' ptās. ꝛ q̄z tū ad illꝰ ptātis
ſbiectū cū dz. ordiato. ꝛ q̄z tū ad eius dē ptātis
executōz cū vltio addit. ꝛ officiū. ¶ Forte di Instantia
cet cū sacrm̄ sit res manēs. ꝛ actꝰ exterior ipsiꝰ 1
ordinātis sit trāsiēs. igit ordo q̄ ē sacrm̄ nō pt
eē signaculū. accipiēdo sig̃culū ꝓ actu exterio
ri. Da oppositum. tūc manēs erit transiēs. ꝛ p
ꝓns manēs ꝛ ñ manēs. qd̄ ē ꝗ dictio. ¶ P. fm 2
Isid. i li. ꝛ officijs. officiū ē ꝗ gruꝰ actꝰ cuiusli
bet psone fm statuta patrie. sz malꝰ nō hz cō
gruū actū. g̃ si officiū ē ꝛ rōe ordis. tūc nullꝰ
malꝰ posset recipe ordinē. qd̄ ē simplr fallum.
¶ Ad. i. ddm q ꝓna nō valet. Ad pbatiōez Solutio
ddm q qn̄ epus ꝓfert sacrm̄ ordis. ē ibi tria cō Ad. i.
siderare. Unū qd̄ ē sacrm̄ tm̄. Aliud qd̄ ē res

sacri tm. terciū qd ē vtrūq; sil'. s. sacrm & res sacri. nā illud qd agit extrinsec⁹ p ep̄m ē sacrm tm qz ē sacre rei signū. s. characteris & grē a deo infuse. sz grā ipa q infūdit a deo supposito q ille q ordinat nō ponat obice ē res sacramēti tm. qz ita se hz p modū significati q ñ hz rationē signi. nec p ꝯnūs sacri. qz ē signū ē de rōe intrinseca sacri. sz character ē sil' sacrm & res sacramēti. Ast. n. sacrm respectu grē quā significat & aliq̄ mō dispositiue cāt. & ē res sacri respectu ei⁹ qd extrinsec⁹ gerit. qd ē sacrm tm. qz ab illo significat & aliq̄ mō causat. Et ex his pz q ordo vt ē sacrm tm trāsit & ñ mānet i se formali'r. licet mānēat aliq̄ modo i suo effectu. s. i characterē q̄ dz res & sacrm. c⁹ ē cā ñ solū significatiua. sz ē aliq̄ modo dispositiua. Ex q̄ etiā appet q nō seq̄tur ex p̄dict' trāsiēs esse manēs. vl' manēs ñ ē manēs. Ad. ij. dz q officiū dz act⁹ congru⁹ ñ i ordine ad sbm sz in ordine ad finē. qz uis ḡ aliqs sit pcēdz dū ordinat ab ep̄o. tñ ꝯ recipit ordinē. qz recipit ptātē eliciēdi actū cōgruū respectu finis ad quez ordinat. lz hm̄oi act⁹ ñ sit ꝯgru⁹ i ordine ad sbm a q̄ elicit. Cōclo. ij. ē q ordo vere ē sacrm. qz cui vere cōuenit diffinitio sacri illud vere ē sacrm. sz ordini ꝯ cōuenit hec diffinitio sacri q̄ dicebat circa p̄ncipiū isti⁹. iij. li. sacrm ē inuisibil' grē visibile signū seu visibil' forma. ita vt ei⁹ sil'itudinē gerat & cā existat. Et loq̄r h̄ de ordine p̄ut accipitur p actu exteriori quē exercet ep̄s circa eū q̄ ordinat. qz vt sic ē visibil' forma seu signuz inuisibil' grē quā de⁹ infūdit aīe illi⁹ q̄ ordinatur. Si q̄s āt voluerit hāc diffinitōz characteri ꝯuenire q̄ ē res & sacrm. tūc vbi i hac diffinitōe ponit visibil' forma. ibi dz poni inuisibil' forma. qz charact' videri ñ pt oclo corpali.

Ad. 2.

Cōclusio tercia.

Articulus secūdus. Cōclusio prima.

Quātuz ad secūdū

arti. pono duas ꝯclōes. Prīa ē q ppe loq̄ndo de ordine eccl'astico. tūc sūt. vij. ordines. q̄z p̄m⁹ origine lz nō dignitate ē ordo hostiariū. secūs ordo lectoris. terci⁹ exorciste. qrt⁹ accolitū. qnt⁹ subdiaconi. sext⁹ diaconi. septimus sacerdotis seu p̄sbri. Istoz vocabuloz expositio & ipositōis rō hr ab Isi. ethi. vij. Et ita ꝯplete recitātur ꝯba Isid. h̄ p mgrm i lra. q ñ est necē de his p me h̄ fieri mētione. Sufficientia ē istoz ordinū sic hri pt. Oēs. n. gdus eccl'astici ordis ordinat ad sacrm altaris qd dz sacrm vniōis. qz fideles illo sacro vniūt dño ihu xpo. Ad quā vnionē duo req̄rūt. Primo xpi ad nos appzoximatio q̄ fit p sacri eucharistie ꝯsecratiōz. & ad istū actū de fuiūt tres sacri ordines. s. p̄sbr at⁹. diacon at⁹ & subdiacōat⁹. Qz subdiacon⁹ materiā p̄pat pando calicem cū vino & aq̄. & patenā cū hostia consecrāda. Hec āt sic pata offert diacon⁹ sacerdoti. Sacerdos āt hec accipiens a diacono offert ipsi deo. & ꝯsecrat diuino oz ꝯbōz misterio. Scdo ad vnionē p̄dictaz req̄rit vt nos xpo incorpemur. & h̄ marie fieri pt p isti⁹ sacri deuotā & debitā comestionē. qz iste cibꝰ ꝯūtit mādūcātē i seip̄m. vt appet ex his q̄ dixi di. xij. q. iij. art. ij. Et istud satis insinuat dñs ihs xpus Jo. vi. di. Qui mādūcat meā carnē. et bibit meū sāguinē i me mānet et ego i eo. Ad h̄ aūt vt ista mādūcatio ordinate fiat deseruiūt q̄ttuor alij ordines. q̄ dicunt ordines minores. Juuamur. n. ad hm̄oi sacri dignaz pceptionē vno mō p remotionē p̄hibētis. alio mō p collationē disponentis. Primū fit dupl'r. Uno mō repellēdo hostes visibiles. & ad h̄ deseruit hostiari⁹. q̄ custodiēs portā eccl'ie sollerter antiq̄tus obfuabat. ne aliqs infidel' intraret eccl'az q̄ñ missa celebrabat. ne p eoz tumultū & irrisionē impediren̄t fideles q̄ recipe debēt sacrā cōionē. Alio modo expellēdo hostes inuisibiles. s. dēmōes. & ad hoc deseruit exorcista. cui⁹ officiū ē facere ꝯiurationes vt dēmones ab hominib⁹ exeāt q̄s q̄ñq̄z vexare ꝯsuescūt. Si iuuamur p collationē disponēt & hoc fit dupl'r. qz vel hm̄oi dispositio valet ad intellectus informationē. & ad hoc deseruit lector. cui⁹ est legere ꝓphias. vl' ad affect⁹ inflāmationē. & ad h̄ deseruit accolit⁹. cui⁹ officiū ē accēdere candelas tpe quo legit euāgeliū & eleuat sacramētū.

Contra predicta.

Sed ꝯ p̄dicta pt argui sic. Si. vij. sūt ordines eccl'iastici. cū q̄libet ordinū sit sacrm. seq̄tur q ī eccl'ia dei nō sint tm. vij. sacramēta. sic dictū ē a p̄ncipio isti⁹ li. sed erūt. xiij. sacramēta. puta. vij. sacra ordīs. & sex alia sacra. P. 1 2

Opi. scoti

si dz q isti. vij. ordines sint vnum sacrm tm. tūc huic dicto obuiat q̄dā opio q̄ ponit q q̄uis isti. vij. ordines sint vnū sacramētū vnitate generis. tñ nō sunt vnū sacrm vnitate spēi. qz p̄ma diuisio sacri q̄ diuidit i. vij sacra nō ē i spēs spālissimas. & ideo q̄uis ordo sit vnū mēbrū illi⁹ p̄marie diuisionis q̄ sacrm diuidit in vij. sacra. tñ sacrm ordīs p̄tē ulteri⁹ diuidit in q̄dā ꝯtēta sub ipo. Secdm istā igit opionē videt ēē ddm q. vij. ordines sint. vij. sacra specie drntia. Et lz istud ipsi nō pbēt aliq̄bꝰ rōibꝰ tñ p ista pte possū arguere sic. Nō ē possibile multiplicari inferi⁹ nisi multiplicet superius qd ēntialr p̄dicat de tali inferiori. sed sacrm 1 2

pdicat de eccl'iastico ordine essentialr tangit supi
us de iferiori. g multiplicato ordine penes nu/
mer septenarii in pta eudem numer multiplicabit
3 ordis sacrm. ¶ P. qn diuidit ordo q e sacrm i
vij. ordines. aut illa diuisio e i ptes integles.
aut i ptes subiectiuas. No pt dari pmu. qz to
tu diuisu no pdicat de aliq sua pte integrali.
maxie qn ptes sut dissil'es z etherogenee. g da
bit scdm. et p ons hr intentu. qz ptes sbiectiue
no solu recipiut i pl'ali pdicatioz generis ppin
qui. verumtamen generis remoti. ho. n. z asin' n so/
lu sut pl'a aialia. sz etiam sut pl'a corpa. Sic illa
i q diuidit ordo. no solu sut. vij. ordies. verum
etiam sunt. vij. sacra. cum sacrm sit gen' eoz remo
4 tum. ¶ P. his. vij. ordib' rndet. vij. distincti cha/
racteres. g hi. vij. ordines sunt. vij. distincta sa
cra. Ans coiter concedit. z patebit i seqnti arti.
Sz ona videt esse nota fm istos. qz no videt
q romani' sacri impmat diusi characteres spe
5 drntes. ¶ P. o cl'oz i se e qda opi. q ponit q
epat' z psalmistat' sunt duo ordies eccl'astici.
z sic erut. ix. ordines. z no solu. vij. sicut dicit
pdicta ocl'o. Qz. n. epatus sit ordo. habet i de
cre. distin. xxi. c. cleros. Etiam h ponit Isid. vij.
ethi. Qz aut psalmistat' sit ordo. pbat p hoc
qz no e minoris dignitatis canere psalmos q
sut nobilissime pphic. qz legere ceteras pphi/
as. Sz lecto zat' e ordo oueniens ei q legit ali/
as pphias. g z psalmistat'. Et confirmat. qz
psalmista oputat inter ordiatos ordie eccl'ia/
6 stico. dis. xxi. c. cleros. ¶ P. sigtio q p epm dat
pma tonsura videt ee ordo. g no solu sunt. vij.
ordines. ona pz. pbat ans. qz null' dz gaude
re puilegio cl'icali nisi sit ordiat' l'heat alique
ordine. sz qlibet habes coronam ab epo gaudet
7 puilegio cl'icali. ¶ P. arguut qdam alij q veri or
dines eccl'astici sunt pauciores qz. vij. qz non
legit q i pmitiua eccl'ia fuerit pl'es ordines qz
tres. s. epat'. psbzat' z diaconat'. g si pl'es ent
ordines. tuc ordo eccl'iastic' tpib' apl'oz fuis/
8 set diminut'. ¶ P. b. Dyoni. i de eccl'i. hierar.
distinguit solu tres ordines eccl'iasticos fm
tres act' hierarchicos. q sut purgare. illumia
re z pficere. ad qs pficiendos ordines in eccl'ia
dei ponuntur. ¶ Ad pmu dm q licet sint. vij
ordines. in sacrm ordis e trm vnu. Et qn dicit
illa opi. q sacrm no diuidit i. vij. sacra tangit in
spes spalissimas. nego. qz isti. vij. ordies roe
vni' finis ad que ordinatur sut vnu sacramen/
tu. Finis at iste e. vt ptz ex pdictis vnire fide
les xpo mediante eucharistia. que e sacramentu
vnionis. ¶ Ad. ij. dm q maior no e vera nisi
fiat vni formis oparatio superioris ad inferius.
z inferioris ad illa. fz q dz multiplicari. puta
q sic ipm supius e qddam totu vl'e cui' ps sbie/
ctiua e ipm inferi'. sic illud idem iferi' sit qddam
totu vl'e respectu ipsoz multiplicatoru. et illa
multiplicata sint sue ptes sbiue. Sic aut no
e i ppositio. Nam licz sacrm sit qddam totu vl'e re
spectu hui' sacramenti qd dz ordo. tm sacramen/
tu ordis no e totu vl'e respectu supdictoz. vij.
ordinu. sz poti' e qddam totu potestatiuu respe
ctu hmoi ordinu. ¶ Ad. iij. dm q nec sic n' Ad.3.
sic. sed e diuisio totius potestatiui i suas pres
ptatiuas. q aliq mo oueniet cu vtraqz. lz ppie
loqndo differat ab vtraqz. Conuenit. n. diui
sio toti' ptatiui cu diuisione toti' integral'. qa
sicut totu integrale resultat ex vnione ptu in
qs diuidit. sic totu ptatiuu resultat ex suis pti
bus. differt tm. qz totu ptatiuu pdicat de qlibet
sua pte. sed no totu integrale. Conuenit etiaz
cu diuisione totius vl'is. qz sicut ia dictu e to
tu ptatiuu pdicatur de his in q diuiditur. qd
ppie oueniet toti vl'i. Sed in hoc differt. qz
totu vl'e equiter pdicatur de oibus suis ptib'.
sed totu ptatiuu de vno pdicat pfecte. de alijs
aut pticipatiue. Un regalis pras e qddam totu
potestatiu clauses in se ptate regis z ptatez
oim regaliu officialiu. oms. n. officiales rega
les dicutur posse regia ptate. z tame regia po
testas coplete et pfecte solu pdicatur de ptate
regis. qz i solo rege inuenit fm sua rationem co
pleta. De ptate aut popositi vel balini vel cu/
iuscuq alteri' regalis officialis pdicatur ptas
regia solu pticipatiue. z hoc fm magis et mi
nus fm q vnus officialis magis pticipat de
hmoi ptate. z alter minus. Sic eodem mo sa/
cramentu ordis licet pdicet de qliber ordine su
pradicto. tame de solo ordine psbzat' pdicat
fm sua romem opleta. de alijs aut fm magis et
min'. fm qua vnus ordo magis appropinqt
ad ordinem psbzatus z alter min'. ¶ Ex q et/
am pz qz licet totu ptatiuu heat multas ptes
ipm tm fm se e vnu. Una e. n. regia pras licet
mo pdicto heat pl'es ptes. Et io licet sint plu
res ordines q sut ptes ptatiue hui' sacramenti
tm sacramentu ordis e vnu sacramentu. z no plu
ra sacra. ¶ Ad. iiij. nego ona m. Ad pbatoz Ad.4.
dm q qn vnu sacrm hz diuersos grad'. tuc
ex tali sacri collatione fm diuersos suos gra
dus poterut oferri diuersi characteres. z no p
sacrm ordinis no obstate q sit vnu. pnt oferr
ri. vij. characteres. si ofert fm oes suos grad'
eo q. vij. heat gd' fm q i suo esse oplero clau
dit i se. vij. ordies ex qb' resultat tangit vnu to
tu ptatiuu ex suis ptib' ¶ Ad. v. dz q epat' Ad.5.

Solutio. Ad.1.

Ad.2.

nō ē nomē ordis sz dignitatis. Ad pbos ddz q̃ auctas decreti ac ecl̃i. loq̃t large de ordine put se extēdit ad nomē significās officiū z dignitatē. Etiā psalmistar⁹ nō ē ppe loq̃ndo nomē ordis sz officij. Accipit.n. qnqz psalmista p cātore. etiā qz legere psalmos ē cōe oib⁹ psonis ad chor spectātib⁹. iō nō ꝯstituit hoiem i aliq̃ gdu spāli rōi c⁹ psalmistar⁹ debeat dici ordo. Et p hꝰ pz ad pmā pbatōz. qz rōe lectoratus ꝯstituit hō i aliq̃ gdu misterij respiciētis sacrm̄ corpis z sāguis xpi. Ad.ij. pbationē dōm q̃ decretū illud accipit psalmistā p cantore. z loq̃t large d ordinatz. extēdēdo nomen ordinati ad nomē officiati Ad.vi. nego añs Ad pbatōz nego maiorē. qz q̃libet ꝯsūlus ap pbate religiōis gaudet puilegio clicali fm expssā determinatōz iurz. z tn ꝯsūlus nō ē clic⁹.

Ad.6.

Ad.7. Ad.vij. ddz q̃ oēs. vij. ordines fuerī i pmitiua eccl'ia. q̃ruis nō ēnt ita explicite i distinctis psonis tpe apl'oz sic fuerī postea Z pe. n. apl'oz ita pauci fuerūt fideles. z nūer⁹ mistrorū eccl'e ita diminut⁹ q̃ sol⁹ diacon⁹ suppleuit misteriū oim inferiōz ordinū. z p impositōēz man⁹ apl'oz recipiebat nō solū ordinē diaconat⁹ sz etiā oēs ordines inferiores. Sz postq̃ creuit eccl'ia z fideles multiplicati sūt. tūc singul' mīstris singuli z distincti ordines distincte ab ēpis tribuebāt. Et sub isto sensu intelligēda sūt ꝗba mgri qn̄ hꝰ dicit in lra. subdiaconos ꝗor accolitos subseq̃nti tpe eccl'ia sibi cōstituit Ad.viij. ddz q̃ Dyo. ibi nec loq̃t p prie d ordinib⁹. qz ēpat⁹ vt distinguit ꝯ pbāz tū nō ē ordo. nec loq̃tur distincte. qz sic ibidē patz sub noīe diaconi ꝯphēdit oēs inferiores mīstros. nec videt loq̃ de ordib⁹ fm q̃ sunt sacrm̄. sz fm q̃ ordinat̃ ad hierarchicas actōes

Ad.8.

Sēda cōclusio.

Ad cōl'o. ij. ē q̃ istī ordines lz sic se hēant q̃ sp pfectior pl'supponat ip̃fectiorē fm statū eccl'e. tn hm̄oi ordo pl'suppōis nō ē simpl'r necēs z ēntial'. Qz si ordo sacerdotal' ēntial'r z necēs pl'supponeret alios ordines. tūc cleric⁹ recipiēs ordinē sacerdotalē sine ordine pcedēti nō essz sacerdos nisi sēdario sacerdos ordīaret. ꝯna pz. qz i his q̃ ēntialē hn̄t ordinē posteri⁹ non pt inesse nisi pl'supposita poris in existētia Sz falsitas ꝯnātis pz. qz cleric⁹ pmot⁹ p saltū nō ē reordinād⁹ q̃tū ad illū ordinē quē p saltū suscepit. sed solū ē supplēdū illud q̃d sibi deficit de ordinib⁹ q̃s nondū suscepit. sic declarat̃ extra de clerico p saltū ordinato. c. tue lre. Et idē pz di. lij. c. sollicitudo.

Instantia

Forte ꝯ istud diceret q̃ nō ē minor cōnexio ordinis posterioris ad porē q̃z ordinis ad baptismū. Sz q̃cūqz recipet ordinē nō p̃us recepto baptismo ille esset reordinādus postq̃z eēt baptizat⁹. q̃ q̃cūqz recipit ordinē posteriorē nō recepto pcedēti ordine. ille videt eē reordinād⁹. Maior pt z. qz character vni⁹ ordinis hz maiorē ꝯformitatē ad characterē alteri⁹ ordinis q̃z ad characterē baptismi. Minor expsse ponit extra de psbro nō baptizato. vbi in pncipio illi⁹ tituli dr sic Si q̃s psbr ordinat⁹ ꝯphēdent se nō eē baptizatū baptizet. et iterꝰ ordinet. Solutio, Ad negando maiorē. Nā baptism⁹ ē fūdamētū oim sacrorū. vt pbat Inno. iij. multis scōz auctib⁹ extra de psbro nō baptizato. Qd vtiqz verꝰ ē loq̃ndo de sacris noue legis. sed q̃ sacra noue legis sūt. z ideo ēntiali ordine sacrm̄ ordis qd ē pcise sacrm̄ noue legis pl'supponit sacrm̄ baptismi. Sed vn⁹ ordo ē absolute necessariuz fundamentū respectu alterius.

Quantū ad terciū

Articulus tercius.

arti. ddm. q̃ virtuositas isti⁹ sacri i hꝰ ꝯuenit cū ceteris sacris noue legis. qz aliq̃ mō est cā grē quaz figurat. Septenari⁹. n. nūer⁹ ordinū hꝰ sacro ꝯphēsoz septiformē grām spūsci videt significare seu figurare. cū igit̃ sacra noue legis efficiāt qd figurāt. iō z. Sz i hꝰ q̃. vij. characteres ꝯferūt et q̃ istud sacrm̄ ꝯplete recipit fm. vij. suos gdus seu ordines. virtuositas z mod⁹ agēdi isti⁹ sacri dr a mō oim ceteroz sacroz. qz i collatiōe cuiuscūqz alteri⁹ sacri. l' nō ꝯfertur character. vel si ꝯferī tm̄ vn⁹ conferī. sic pz ex pdictis supr⁹. Sz ꝯ istud sūt due opiones. Quaz vna ponit q̃ in solo ordine sacerdotali character imp̃mit. Qz character est q̃dā ptās actiua vel passiua q̃ hō disponit ad aliqd sacz vel sacrm̄ dādū vl' recipiēdū. Sz ad recipiēdū passiue oē sacz z sacrm̄ sufficienē disponit hō p sacrm̄ baptismi. illud.n. est ianua ceterorū sacroz sine q̃ nō pt recipi aliqd sacrm̄. qz null⁹ pt recipe illud respectu cui⁹ nō hz potētiā receptiuā. sed non baptisat⁹ nō hz potētiā receptiuā ceteroz sacroz. qz tal' potentia ꝯferī i baptismo. ē.n. tal' potētia vl' ipse character baptismalis. vl' ē ānexa hm̄oi characteri. Ad ꝯferēdū āt actiue oē sacz z sacrm̄ qd p hoiez ꝯferri ꝯsueuit sufficiēter ascribit z disponit hō p characterē sacerdotalē. q̃ i nullo ordine ꝯferī character nisi i ordine sacerdotali. Tn̄ alij ordines vt dicūt nō sūt supflui. qz disponūt hoiem ad susceptōz ordis sacerdotal' z sui characteris. Alij dicūt q̃ q̃ruis charact i pmat q̃libet sacro ordine. tn̄ minoribz ordib⁹

Opi. tria

Ratio

Opi. sēda

1 nullus character impmit. qz character eqdã
spual' ptãs. sz ptãs ordinũ minoz nõ ē spual'.
Maior pz. qz oē qd recipit in sbo spuali ē qd
spuale. sed character recipit i sbo spuali. puta
in aia rõnali. pbat minor. qz ptãs q dat ad ex
ercēdũ opa corpalia ē corpal'. sz ptãs ordinũ
minoz ē hmõi. maior pz. pbatio minoris. qz
op⁹ hostiarij ē apire z claudere portas eccl'ie.
lectoris vocal'r legere pphias. exorciste op⁹ ē
p iurationes vocal'r et corpal'r plaras eripe
hoiez a corpali vexatõe dæmonis. accoliti est
Cõfirmat cãdelas accēdere z portare. Et ofirmat ista
minor sic. qz cui⁹ vsus ē corpal' ipm ē corpale.
sed vsus ptãtis ordinũ minoz ē corpal'. vt ap
2 paret ex iã dictis. g ꝛc. Ordinat⁹ fm. iij.
ordines minores licite pt trãsire ad scl'm z ꝯ/
here matrimoniũ. g i collatõe istoz ordinũ ñ
impmit aliqs character. Añs pz. qz nullo iu
re accolit⁹ phibet mrimoniũ ꝯhere. n' p oñs
hostiari⁹. lector et exorcista phibet. qz int oēs
ordines minores ordo accolitat ē dignior. et
magꝭ appropinqns ad ordinẽ sacz. pbat oña
qz character ē signũ distictiuũ z indelebile. g
hñs characterẽ cl'icalẽ sp a laicꝭ dz eē distict⁹. z
p oñs si accolit⁹ hret characterẽ cl'icalẽ. tũc nũ
Cõtra opinionẽ. qꝭ liceret ei trãsire ad statũ laicalẽ. Sz ista
nõ oludit. qz vt pz ex pdictis. oē sacrm in q
nõ impmit caracter ē iterabile. sed null⁹ ordo
ē iterabilis circa eãdẽ psonã. vt pz i capl'is p/
Solutio. allegatis de eo q p saltũ fuit pmot⁹. g ꝛc. Ad
Ad motiuũ prime opionis. motiuũ pme opionis dõm q scda ps minor
nõ ē vera. Qz ad h faciẽdũ non sufficiẽter di
sponit hõ p solũ characterẽ sacerdotalem. ad
qd reqritur dispositio ceteroz ordinuz. qz vt
ipsi met dicũt. alij ordines disponunt hoiem
ad susceptionẽ characteris sacerdotal'. P. si
character sacerdotalis cũ exclusione ceterorũ
characterz sufficiẽtẽ redderet hoiem ad oferẽ/
dũ oē sacrm. tũc pmot⁹ p saltũ q solũ haberet
ordinẽ sacerdotalẽ eēt sufficiẽs. et p oñs ido/
ne⁹ sacroz dispẽsator. Sed istud ē simpl'r fal
sũ. qz oīs executio sacerdotalis officij sibi di/
Ad. 1. sede opinionis noscit interdicta. vt pz di. lij. Ad pmũ se
cũde opionis dõm q minor nõ ē vera. qz cũ
act⁹ cuiuslibet ordinis respiciat sacrm eucha/
ristie. vt pz ex dictis in. q. arti. ideo i collatõe
cuiuslibet ordinis ofert hoi aliq ptãs spualis
Ad pbatõz dõz q maior ē falsa qñ illa opa
corpalia fiũt i ordine ad spualia. z h ex officio
faciẽtis. Sic aũt ē in pposito. qz hostiari⁹ ad
h claudit z aprit fores eccl'ie. vt q digni sũt ad
mittãt ad cõionẽ dinoz officioz. z spal'r sacre
eucharistie. z vt indigni ab eisdẽ excludãtur

Forte dices q hec oia posset facere eq bñ ali Instantia
qs laic⁹ nõ ordinat⁹ sic hostiari⁹ ordinat⁹. z iõ
non reqrit q ad h aliq spual' ptãs. Rñ. q lz Solutio.
alter posset istud facere. tñ h nõ cõpeteret sibi
ex officio. z iõ talis act⁹ nõ psupponeret in eo
spualẽ ptãtẽ. sed hostiario h ꝯuenit ex ppio
suo officio. z iõ i ipo psupponit qndã spualẽ
ptãtẽ. Et eodẽ mõ dõm ē de lectore. exorcista
z accolito. Ad ofirmatõz pz p idẽ. qz lz illd Ad confir
qd sistit i vsu corpali nõ hñdo hmõi vsũ i or mationẽ.
dine ad spuale. tñ si vtens ex ppio officio hz
vt talẽ vsũ ordinet ad spuale. tũc nihil obstat
qn et⁹ ptãs sit spualis. Usus. n. cuiuslibet sa/
cri exterior ē corpal'. z tñ ptãs sacralis ē spual'
Ad. q. nego ꝯ nam. Ad pbatõz dõm q ac/ Ad. 2.
colitũ ꝯhẽtẽ matrimoniũ manere distinctũ a
puris laicis pt dupl'r intelligi. vno mõ extri/
seco signo. puta portãdo clericalẽ coronã. alio
mõ intrisece p impssionẽ signi seu figure spũ/
alis q ē ipe character. Primo mõ manere di/
stinctũ ē i sua volũtate. qz nõ obstãte q exñs
in minoribꝫ ordinibꝫ hẽat vxorẽ legitimã. tñ
si vult pt portare coronã. z p oñs gaudere pui
legio cl'icali fm aliqz regnoz consuetudinẽ.
Ulñ in regno frãcie si cleric⁹ vxorat⁹ portat co
ronã rõne ordis quẽ suscepit pus qꝫ ꝯrahe/
ret matrimoniũ. tũc ipe nõ pt ꝯuenire in iudi
cio secl'ari. Et dato q ibi citet ipe remittit ad
iudiciũ spuale. Sz scdo mõ manere distictũ
ē de necitate. qz siue velit siue nõ velit. ipse in/
trinsece sp manet distinct⁹ a puris laicis. qa
dato q p⁹ mortẽ vxoris. vel de ꝯsensu adhuc
viuẽtis ipe velit suscipe sacz ordinẽ. tũc nõ re
ordinat qztũ ad ordines minores qs suscep
rat añqꝫ ꝯtraheret mrimoniũ. tñ hmõi reordi
natio eēt necia. si nõ mãsisset aliqd signũ q in
trinsece distinctus fuisset a puro laico.

Quãtuz ad quartũ Articulus quartus

articl'z dico breuit q fm. vij. ordies supr⁹ nũe
ratos. vij. possum⁹ notare grad⁹ pfectõis z di
gnitatis i isto sacro. Nã sp gd⁹ posterior di/
gnior ē pore. et p oñs dignissim⁹ gd⁹ ꝯueni/
ens hoi rõe ordis ē gd⁹ psbrat⁹ seu stat⁹ sacer/
dotal'. Sed rõe officij sup psbralẽ dignitatez Nota.
inuenũt i eccl'a. v. gd⁹ singular' dignitatis. qꝫ
pmũ tenẽt epi. scdm archiepi. terciũ pmates.
qrtũ priarche. qntũ papa siue roman⁹ ponti
fex. a q tota monarchia fideliũ tanqꝫ ab vno
pncipe vl'em z cũ h ĩmediatã hñte ptãtẽ sup
oēs z singulos fideles cuiuscũqꝫ ꝯditõis ex/
stant cõueniẽtissime gubnat. Ad argu. pu.

dom q ꝯna ē falsa si sacrm̃ vlr negat in ꝯnte
re oi ordine. Si ãt in ꝯnte ordo sic restringit
q pcise stat p ordine ãgelice hierarchie. tũc ni
hil cõcludit ad ppositũ. qz nõ pl⁹ haberet exꝯn
tia z ei⁹ pbatõe. nisi q ordo q ē i angelica hie
rarchia nõ sit sacrm̃. ex hꝰ tm̃ nõ seqtur q ordo
q ē in eccl'iastica hierarchia nõ sit sacrm̃. qz cũ
signũ sensibile sit re rõe sacri. et ordo angelic⁹
careat hm̃oi sensibili signo. ordo aũt eccl'asti
cus nõ caret hm̃oi signo. iõ nõ obstãte q ordo
angelic⁹ nõ sit sacrm̃. tamẽ ordo eccl'astic⁹
vere ē sacrm̃. eo mõ q dictũ est in premissis.

Distinctio vicesima quinta.

Solet etiã que
ri. Postq̃z mgr̃ determinauit de
ordinũ dñtia z distinctiõe. nũc
in ista. xxv. dist. tractat de ordinũ collatõne z
receptõne. Et diuidit i duas ptes. Nã p̃mo
tractat de cõferẽtis ptãte. scdo de recipiẽtis ha
bilitate. ibi. Sacri inqt. Prima i duas. qz p̃
mo ostẽdit quõ ad ordinũ collatõz se habeãt
heretici. scdo quõ ad idẽ se hẽant illi q empti/
one vl' vẽditõe efficiũt simõiaci. ibi. De simo
niacis ꝯo. Prĩa i tres. qz p̃mo mouet hãc qõz
vtz heretici possint tradere ordis sacrm̃. scdo
ad vtrãqz ptẽ qõnis ex multis auctib⁹ ducit
argumẽtũ. tercio rndet ad qões iuxta variaz
opionũ varũ documẽtũ. scda ibi. Uidẽt. n. q
dã. tercia ibi. Nec ãt ita. Scda istaz diuidit
i duas ptes. qz p̃mo arguit ad ptẽ negatiuã.
scdo ad ptẽ affirmatiuã. ibi. Econtra aũt alij.
Tercia ps i q rndet ad qõez diuidit i. iiij. p/
tes fm q mgr̃ adducit. iiij. opiones. scda ibi.
Alij ꝯo. Tercia ibi. Quidã ꝯo. Quarta ibi.
Nõnulli ꝯo. Seqt illa ps. De simoniacis
ꝯo. z diuidit i duas ptes. nã p̃mo peti simõie
innuit gũitatẽ. scdo iuxta triplicẽ simõie speciẽ
ostẽdit inflictã a iure m'tiplicẽ penalitatẽ. ibi
Simoniace. Prĩa i tres. nã p̃mo ostendit si
moniace p̃uitaz de formitatẽ. scdo innuit rõe
scie z ignorãtie in simonia esse magnã varieta
tẽ. z tercio cuiusdã instãtie tollit difficultatẽ.
Scda ibi. Differũt tamen. tercia ibi. Si ꝯo

Circa istã distinctionẽ quero.

Ty ordinator exigẽs pecuniã ab or/
dinat⁹ sit simoniac⁹. Vlr q nõ. qz se
minãti spũalia de iure debẽt tpalia. sz
eps tradẽs ordies seminat spũalia. g tc. Ma
ior pz p apl'm. i. ad Cor. ix. Minor cẽ pz. qz
sacrm̃ ordis ē res spũal'. Cõtra. q cũq̃z ex pa
cto dat rẽ spũalẽ p re tpali ille ē simõiac⁹. talis
ordinator ex pacto dat rẽ spũalem p re tpali.
Maior pz ex diffinitiõe simonie q. j. poniẽt.
Pz etiã minor. qz manifesta pecunie exactio
vr eq̃pollere pacto. Hic primo videndum
ē de ordinatoris ptãte. Scdo de aliq̃z ordi
nãtiũ inhabilitate. Tercio de ordinãdoz q̃
litate. Et q̃rto grã q̃siti videnda sunt aliq̃
de simoniaca prauitate.

Quãtum ad primũ Articulus primus.
pono duas ꝯcl'ones. Prima ē q solus eps Cõclusio prima.
de iure cõi pt ordinare seu ordinis sacrm̃ con
ferre. Qz nõ req̃rit minorẽ ptãtẽ duces dispo
nere z ordinare q̃z milites ascribere. Sz i col/ 1
latõe sacri ꝯfirmatõis ascribũt milites eccl'ie
militãtis. z in collatõe sacri ordis disponunt
duces ipsorũ fideliũ. Cũ igit sol⁹ eps de iure
cõi possit ꝯferre sacrm̃ cõfirmatõnis. vt pz ex
dictis in dist. vij. g sola ptãs epalis d iure cõi
sufficit ad ꝯferendũ sacrm̃ ordis. Hꝰ. ꝯsecra/ 2
tio vasoz ad dñũ cultũ spectãtiũ non req̃rit
maiorẽ ptãtẽ q̃z ꝯsecratio mistroz talib⁹ cõse/
cratis vasis vtentiũ. sz vasa puta calices de iu
re cõi nõ pnt cõsecrari nisi ab epo. g nec clici z
sacerdotes hm̃oi vasis vtẽtes pnt ordinari ni
si ab epo. Et ista videt esse intrẽtio Isi. in li.
ethi. vbi ait Eps sũm⁹ sacerdos z põtifex ma
xim⁹ nosat. ipse. n. efficit sacerdotes z leuitas
et oes ordines eccl'iasticos disponit. Forte Instantia
dicet q q̃n aliq̃ vocabula sũt synonyma. tunc
significatũ vni⁹ nõ ē maioris ptãtis q̃z signifi
catũ alteri⁹. sed hꝰ nomẽ eps z hꝰ nomẽ pb̃r sũt
vocabula synonyma. Maior pz. qz synony
ma sũt q̃z noia sũt pl'a. res ãt vna. Pz etiã mi
nor i multis locis epl'az apl'i. vbi ipse apl'us
p eodẽ videt accipe nomẽ epi z nomen pb̃ri.
Unũ in pncipio epl'e ad Phil'. ait. Paul⁹ z ti/
motheus serui ihu xpi. oib⁹ sctis in xpo ihu q
sũt philippis cũ epis z diaconib⁹. gra vob et
pax z c. Ubi expsse pz q p epos intelligit pb̃ri
teros. qz vni⁹ ciuitatis nõ sunt pl'es epi nisi p
epos intelligam⁹ pb̃ros. Sed philippis ad
quã ibi scribit apl's fuit vna ciuitas. Et idez
pz Act. xx. vbi apl's alloq̃ns pb̃ros ciuitatis
ephesine ait. Attẽdite vob z vniũso gregi i q̃
vos spũsctũs posuit epos regere ecclesiã dei.
Etiã ecõuerso noie pb̃ri apl's expmit epm
i. ad Thi. iiij. di. Noli negligere grãm q̃ da/
ta ē tibi p impositionẽ manuũ pb̃ri. i. epi per
quẽ timothe⁹ fuit ordinat⁹. Propter has Opinio
z cõsil'es auctes q̃dã opinio ponit q ista duo

nosa. s. pbr: ⁊ eps oliz fuerūt synonyma. Sz istud nō vz. qz ab exordio scte matrz ecclie sp fuerūt aliq̄ gdus int pbros. qz xps instituit pterz pncipē ceteroz. ⁊ iō appellauit eū cephas qd interpt̄at caput. Ec. xij. apl'os i altioz gdu videt ꝓstituisse qz. lxxij. discipulos. et iō apl'i tenuerūt statū epoz. sed. lxxij. discipuli tenuerūt statū pbroz. vt pz in decre. di. xxi. c. in nouo testō. Solutio. Negāda ē igit minoz pdicte instātie. Ad pbationē dicēdus q̄ ista vocabula eps ⁊ presbr dupl'r pnt ꝓsiderari. Uno modo qztū ad eoz ethimologiā. Alio mō qztum ad eoz impositionē ⁊ significatōz ppriā. Prio mō pōt vnū istoz vocabulozū qnqz accipi p altero. qz epūs dr qsi supintēdēs. vt pz hi lra sed presbr dr qsi pbēs iter. Cū ḡ ille idē qui est dux spūalis prebēs iter ppl'o dei debeat intēdere sup ipso ppl'o. ⁊ ecōuerso cui ē intēdere sup ppl'o debeat ꝓbo ⁊ exemplo iter pbere ppl'o. iō auctes scripturarū qnqz vno istozū vocabulozū vtūtur p altero ⁊ econuerso. Si secdo mō. tūc h̄ nomē presbr est vl'ius ⁊ in pl' se hz qz hoc nomen epūs. qz hoc nomē epūs nō est impositū ad significādū quēlibet presbrm sed solū illū q̄ taliter est supintendēs q̄ iurisditionē hz sup oms alios tā clericos qz laicos infra suā dyocesim ꝓmozātes. Et tā non solū in hmōi ptāte iurisditionis. verumetiā in ptāte ꝓfirmationis ⁊ ptāte ꝓsecrationis epūs excedit simplicē presbrm. qz ipse solus pōt de iure cōi sacrm confirmatōis dare. ac cl'icos ⁊ pbiteros ordinare seu ꝓsecrare. Instantia Sed ō istud ⁊ p ꝓns ō pncipalē ꝓcl'oem ex dictis aliq̄z doctorū pōt argui sic. 1 Cuiuscūqz ptās se extendit ad pncipale et ad illud qd est maius. illi ptās poterit se extendere ad accessoziū ⁊ ad illud qd est minus. sed potestas cuiuslibet presbyteri sufficiēter se extēdit ad ꝓsecratiōz sacri altaris. qd ē maiz sacro ordis. ⁊ respectu eiz sacrm ordinis ē accessoziū. ḡ ptās cuiuslibet presbyteri sufficienter se extendit ad consecrādū ⁊ conferēdū sacrm ordinis. 2 P. nō ē minoris vigoris ptās spūalis qz corpalis. Sed tātus ē vigoz ptātis rerū corpaliū q̄ vnūqd̄qz p fectū i sua spē pōt sibi sil'e generare. vt pz. q. d aia. ḡ habēs pfectaz ptātē pbyteri poterit sibi similē aliū pbyterū ordinare. 3 P. epūs pōt ꝓsecrare epm. ḡ presbr pōt ꝓsecrare pbyterū. vel ad min' diaconū vel subdiaconū aut alios cl'icos inferiores. Ans pz. pbat ōna qztuz ad pma prē ōntis. qz eqliter se hz presbr ad p̄ sbyterz sicut epūs ad epm. Et qztū ad secdaz p tē. qz pl' excedit ptās pbyteri ptātē diaconi. qz ptās vni' epi ptātē alteri' epi. ⁊ p ōns act' hierarchice dignitatis. puta ordinare nō minus ꝓuenit presbro respectu diaconi qz epo respectu epi. 4 P. presbyteri cardinales pnt cōferre ordines minores. ḡ cōferre sacrm ordis nō spectat ad solos epos. Ans cōiter ꝓcedit. Etiā ōna pz. qz presbyteri cardiales nō sunt epi sic nec diacones cardinales sūt pbyteri. Ad pmū pōt dici q̄ maioz non ē vera. maxime qn maius ⁊ min' nō sūt eiusdē rationis ita q̄ maius nō claudit i se min'. Qd̄ patet i naturalib'. qz licet maiz sit rōcinari qz volare. tn non seqtur. hō pōt rōcinari. ḡ pōt volare. ⁊ h̄ p tāto. qz rōcinari et volare non sūt eiusdē rōis. nec ratiocinari claudit i se volare. Patz etiā i artificialib'. qz lz ars frenefactiua sit minoz arte militari. ⁊ accessoziē se habeat respectu eius. inqztū oē illud qd̄ appellat accessoziū respectu alteri' qd̄ aliq̄ modo ordinat ad ipsū. ⁊ tn non seqtur habēs artē militarē scit militare. ḡ scit frenū facere. Solutio. Ad. 1. Cū igit ptās ꝓsecrādi corpus christi. ⁊ ptās ordinādi nō sint eiusdē rationis. iō pz q̄ maioz i ppposito ē falsa. Etiā minoz nō ē vera. qz rōe implicatōis. tūc ptās ꝓferēdi ordines ē maioz ptāte ꝓsecrādi corp' xpi. Nā potēs ordinare pōt ꝓsecrare. codē. n. die q̄ ordinat etiā ꝓsecrat corp' xpi lz nō ecōuerso. Ad. q. dd̄z q̄ lz ptās spūal' nō sit minoris vigoris qz corpal' absolute loq̄ndo. imo ē maioris vigoris. qz potest i aliquē effectū in quē nō pōt ptās corpal'. tn qztū ad facere sibi sil'e ē minoris vigoris. Qz sic ppositi' impialis curie pōt filiū sibi sil'em generare. tn non pōt sibi sil'em ppositū ꝓstituere. qz talis institutō vel ptinet immediate ad impatorē vel ad aliquē supioziem officialē. sic qz spūalis ptās de qua loq̄mur constituit hoiem in officioz gradu determinato. iō non sp i talib' sil'e hz efficere suū sil'e. Ad hoc. n. non sufficit potestas sufficientie qua. s. ptāte potest esse in tali officio. verūetiā reqrit ptās redundātie. q̄ ptāte possit alterū sibi sil'e instituere. Cum ḡ hmōi ptās redūdātie nō sit i q̄libet sacerdote. iō nō q̄libet sacerdos pōt ordines ꝓferre. Ad formā etiā argumēti dd̄z q̄ maioz non e vera. in qztū p minorē ppōez applicat ad ppositū. qz vigoz spūalis ptātis non ꝓstituit sibi sil'e nisi sit cū q̄dā redūdātia. q̄liter nō inuenit ptās spūal' de q̄ ad pns loq̄mur in q̄libet suo subiecto. sz solū i maioriby plaz. Uñ si q̄libet sacerdos posset ordiare seu ordies ꝓferre. tūc ordo non esset ordo. q̄n pot' fieret horoz ⁊ ꝓfusio. Ad. 2. Propter qd̄ dixit apl's ad Heb. vij. Sine

vlla ꝓtradictōne qd̄ min⁹ē bn̄dicīt a maiori.
Ad.3. Ad.ij.nego ꝓnaz. Ad pbatiōz pme ptis dōm. q̄ lz eq̄liter se hēat presb̄r ad pb̄yter sicut epūs ad epm̄ i cēndo. nō tm̄ i ꝓsecrādo. vt pz ex iā dict. Ad.ij. pbatōz dōm q̄ i ḡdib̄ officiōz ⁊ ordinū. nō q̄ licet excedēs pōt alterū īstituere i tali gradu quē excedit. Dato. n. q̄ cāpiductor seu dux impial' exercit⁹ excedat dignitate portariū impial' cubiculi. tamē nō interest sua instituere talē portariū. ⁊ h̄ p tanto. qz licet ipse dux hēat ptātem sufficientē p executōe sui ꝓpriij officij. tm̄ non hz ptātez redundantē q̄ sibi ꝓpetat portariū instituere regal' vel impial' cubicl'i. sic in ꝓposito ⁊c. Ad.4. Ad iij. dōm q̄ dato q̄ p̄sbyteri cardiales possint ꝓferre qn̄q̄z ordines minores. h̄ tm̄ nō conuenit eis de iure cōi. sic epis. sed potⁿ de grā spāli ⁊ hoc nō ē ꝗ̄ p̄missā ꝓclōem. Cōcl'o. ij. ē. q̄ simplex presbyter non pōt ꝓsecrare epm̄. Cōclusio scā. Qz nemo potest dare qd̄ dinoscit non hre. vt ait Aug. in li. de libero arbitrio. Sed simplex p̄sbyter non hz epālē dignitatē. q̄ p consecratiōnē nō pōt eā dare. Ꝑ. ordinās epm̄ non potest esse minoris auctis q̄z ordinans diaconū vel subdiaconū. sed nec de iure ꝓmuni nec de gratia speciali pōt fieri q̄ aliq̄s conferat ordines diaconat⁹ vel subdiaconat⁹ nisi ipse sit epūs. vt coiter dicūt doctores. q̄ non existēs epūs non pōt ꝓsecrare epm̄. Ista ꝓclusio expresse habet. lxxiij. dist. epi. Satis etiā habet ex dictis apl'i ad Heb. vij. cū ait. Sine vla ꝓdictione qd̄ min⁹ ē bn̄dicīt a maiore. Sz simplex presbyter nō ē maior epo. q̄ nō pt cū bn̄dicere. nec p ꝓnis cōsecrare vl' ordinare. ḡa hm̄oi consecratio ē q̄dā spūal' bn̄dictio. Forte dicet q̄ p̄m statutū iuris. cardinal' hostiensis hz consecrare papā. q̄ minor pōt consecrare maiorē. ⁊ p ꝓsequēs a fil'i p̄sbyter pōt epm̄ consecrare. Cōseq̄ntia pz. qz cardinal' ē minor q̄z papa. Rn̄deo q̄ eo ipso q̄ hostiēsis h̄ ꝓprie ex ordinatōe facta p papā ⁊ oēs cardiales. ideo illud qd̄ facit q̄si in ꝓsona oīm facit. et p ꝓnis vt sic non benedicit ibi maior a minori. qz vt agit in ꝓsona oīm predictor nō ē minor eo quē benedicit. dato q̄ sit minor eo put p̄m se considerat.

1 Instantia

2

3

Solutio.

Articulus secundus. Nota.

Quantuz ad secundū articulū ē ad rēdēdū. q̄ aliq̄s pōt dici inhabil' respectu alicui⁹ act⁹ exercēdi duob̄ modis Uno mō qz nō pōt illū actū licite exercere. et h̄ mō solū dicimur posse qd̄ iuste possumus.

Alio mō absolute et simpl'r. puta q̄ñ nihil' pōt efficere dato q̄ totū illud faciat qd̄ i se ē. Et p̄m h̄ pono duas ꝓcl'oes. Prima ē q̄ eps heretic⁹ vel al's subiect⁹ pene canonice vel eccl'iastice cēsure. ē inhabil' ad cōferēdū sacrm̄ ordīs p̄mo mō iā dicto. Qz illud qd̄ñ pōt ꝓferri sine mortali pctō tā conferēt' q̄z ei⁹ cui conferēt. h̄ non ꝓferēt iuste vel licite. ⁊ p ꝓnis conferēs respectu illi⁹ collatōis dicīt inhabil' p̄mo modo iā dicto Sz sacrm̄ ordīs non pōt conferri ab epo heretico. vel al's canonice pene subiecto: puta ab epo suspēso. excoīcato. interdicto. iure regulari. deposito. vel de ḡdato. sine pctō mortali conferēt'. ac etiā recipiētis. iōꝛc. Maior pz qz qd̄ iuste ⁊ licite fit. h̄ sine pctō fit. q̄ a d̄strictione ꝓnis. qd̄ non fit sine pctō. h̄ nec licite fit nec iuste. Minor etiā pz. qz temerarie faciens ꝗ̄ phibitionē sctē mris eccl'ie peccat mortaliter. sed p̄dictis casib̄ positis. tūc tā conferēs q̄z sciēter ab eo recipiens peccat ꝗ̄ phibitionē eccl'ie. qz p statuta sancte matris eccl'ie in iure canonico q̄libet predictor phibet ab executione sui officij. ⁊ p ꝓnis a sacror collatione excepto solo sacro baptismi i articulo necēcitatis. ⁊ p ꝓnis q̄libet fidelis intelligit eē phibit⁹ ne ab aliq̄ p̄dictor aliqd̄ sacrm̄ recipiat nisi solū baptismū i articulo necēcitatis. q̄ ⁊c. Ꝑ. nullus hereticus vel p̄dictis pēnis subiectus potest licite sacrm̄ ordinis suscipe. q̄ nulli⁹ hereticus vel predictis pēnis subiect⁹ potest sacrm̄ ordinis conferre. Rn̄s pz. qz si alicui predictor liceret suscipe sacrm̄ ordinis. h̄ maxie videret de suspenso qui nondū est excoīcatus vl' irregularis. Sed hoc nō. qz durāte suspensione ab officio iā suscepto. non licet ei transire ad altiorē graduz. qz cui prohibita ē executio gradus inferioris eidē intelligit esse phibita susceptio gradus supioris Sed in licita ⁊ ordinata susceptione ordinū sp̄ itur de inferiori ad supiorē gradū. Conseq̄ntia etiā pz. qz nō min⁹ libera ⁊ non ꝓpedita ptās requirit i dāte ⁊ conferēte sacramentū q̄z in recipiente. cuz agens esse debeat prestātius patiēte. vt patet iij. de aīa. Et ista conclusio pbari pōt expsse p auctes Innocentij. Gregorij. Cypriani. Hieronymi ⁊ Leonis. q̄ ponūtur hic in lra i p̄mo ca. istius. xxv. distinctionis ad min⁹ p ulla pte q̄ztū ista ꝓcl'o accipit de heretic. Secūda ꝓcl'o ē q̄ secdo mō loquēdo de inhabilitate. tūc nulli⁹ predictor est inhabilis ad conferendū sacrm̄ ordinis. supposito q̄ seruet in ordinando formaz ecclesie catholice. ⁊ intendat conferre sacramentū ordinis sic intendit

Cōclusio p̄ma.

Secda cōclusio.

1 ī eccl'ia. qz sicut se hz sacerdos ad ptātē ꝯsecrā
di corp⁹ xpi. sic ēps ad ptātē ordines cōferēdi.
sed q̄libet sacerdos q̄cuiscūq; sit heretic⁹ vel p̄
dictis pēnis subiect⁹ vere retinet ptātē ꝯficiē/
di corp⁹ xpi et vere cōficit si ſuat formā eccl'ie
z intēdit, pferēdo formā ꝓbꝫ sup ꝛbita ma/
teria qd intēdit eccl'ia. vt pz ex his q̄ dixi supi
us di. xiij. arti. ij. g q̄libet ēps q̄cuiscūq; sit he/
retic⁹ vel canonicis pēnis subiectus vere con/
fert sacrm̄ ordis dūmō ordinādo ſuet formā
Instantia eccl'ie. z intēdat qd intēdit eccl'ia. ¶ Forte di
ceret si ordinādo teneret formā eccl'ie. z intēde/
ret qd intēdit eccl'ia. tūc ipe nō eēt heretic⁹.
Solutio. ¶ Nego hāc ꝯnāz. qz q̄cuis in h̄ casu nō eēt
heretic⁹. tm̄ ī multz alīs posset eē heretic⁹. z ab
2 eccl'ia p̄cisus z condēnat⁹ ¶ P. p ista concl'oe
sūt euidētes auctes Aug. z Bze. q ponūt in. ij
Instantia ca. istius distin. ¶ Forte diceret q̄ null⁹ p̄dicto
1 rū pōt cōferre sacrm̄ pnīe. g null⁹ p̄dictoꝝ pōt
sacerdotē ordinare. Ans pz ex his q̄ dixi dis.
xix. arti. ij. ꝯcl'oe. ij. Cōseqntia pbat. qz dās
ordinē sacerdotalē dat auctē conferēdi sacrm̄
pnīe. sed nihil dat qd nō hz. g si ipse nō pt ab
soluere. tūc ptātē absoluēdi non poterit alteri
2 tribuere. nec p ꝯns psbzm ordinare ¶ P. con
tra istā ꝯcl'oez videt valde apparēter milita/
3 re oēs auctes p̄mi ca. istⁿ di. ¶ P. qñ aliq ptā
tes sic se habēt q̄ vna est inferior z ꝛpēdet ab
alia tāq̄ a supiori. tūc inferior nō efficit aliqd
nisi maneat coniūcta cuz ptāte supiori. Sed
ptās epi ꝛpendet a ptāte papē z sancte matrz
eccl'ie. ergo ēpus p̄cisus ab ecclesia non potest
4 cōferre sacrm̄ ordinis. ¶ P. ēps p̄cisus ab ec
clesia exclusus ē a sacrmētoꝝ pticipatōne. g
exclusus eē videt a sacrmētoꝝ collatōe. ꝯna
pz. qz multo min⁹ ē sacrm̄ pticipare q̄z sacrm̄
cōferre. Ans etiā pz. qz da oppositū. tūc non
Solutio. eēt p̄cisus ab eccl'ia ¶ Ad. i. nego ꝯnam. Ad
Ad. i. pbationē dōm. q̄ posito q̄ aliqs p̄dictoꝝ or/
dinādo sacerdotē aliq mō ꝛet ptātē conferēdi
sacrm̄ pnīe tm̄ nō dat eā liberā sed ligatā. sicut
etiā ipe habet hm̄oi ptātē ligatā. Si. n. daret
hm̄oi ptātē seu auctē nō ligatā. tūc daret qd
non hret qd ē impossibile. Ulm̄ q̄libet ordina
tus ab aliq p̄dictoꝝ ē suspēsus ab executiō esi
bi collate ptātis donec secū fuerit dispēsatū
sup eo q̄ ꝯ phibitionē eccl'ie ab aliq p̄dictorū
Instantia p̄sumpsit recipe ordinis sacrm̄. ¶ Forte dicet
q̄ sicut in q̄libet predictoꝝ ē ligata auctas seu
ptās absoluēdi. sic ē in eo ligata ptās ordinā/
di. Sz ꝓpter ligationē ptātis absoluēdi ipe
non pōt absoluere. z si absoluit. totū qd facit
censet irritū z inane. qz ille quē absoluit non ē
absolutus. g ꝓpter ligationē ptātis ordinan
di ipse nō poterit ī actū ordinatōis. et dato q̄
attēdet ille q̄ recipit ab eo ordinē non erit ordi
nat⁹. Maior pz. qz vtraq; ptās ex h̄ intelligi
tur eē ligata. qz ei⁹ executio ē sibi ipso iure phi
bita. Sed idē ius qd phibet q̄libet istorū
ne absoluat. etiā phibet eū ne ordinet. qz q̄li/
bet p̄dictoꝝ ē ipso iure suspēsus ab executōne
sui officij. g z c. Min⁹ ē concessa p me. z cōi
ter concedit ab omib⁹. ¶ Rndeo ad maiorē. Solutio.
q̄ licz in q̄libet p̄dictoꝝ epoꝝ tā ptās absoluē
di q̄z ptās ordinādi sit ligata p iuris phibiti
onē q̄z tū ad executionē. tamē ptās absoluēdi
seu conferēdi sacrmētū pnīe magis vel plu/
ribꝫ modis ligatur p hm̄oi phibitionē q̄z po
testas ordinādi vel qdcūq; aliud sacrm̄ cōfe/
rēdi. Nā in oib⁹ alīs sacris tāta ē distātia in
ter ꝓfitatē sacrmēti z ei⁹ vtilitatē. q̄ possibile ē
aliquē recipe sacrmēti veritatē. q̄ tm̄ nō reci/
pit sacri vtilitatē. puta grām z caritatē. In so
lo aūt sacrmēto pnīe ꝓfitas z vtilitas nō pos
sunt ab invicē separi. Veritas. n. istⁿ sacramē
ti cōsistit in h̄ q̄ pēnitēs absoluit a peccatz. sed
pctōꝝ absolutio non pōt esse sine grā z carita
te. Et inde ē q̄ null⁹ ficte accedēs ad sacramē/
tū pnīe recipit hm̄oi sacrmētū vere. q̄cuis ce
tera sacrmēta fictus: puta hō qui ē in ꝓposi/
to mortaliter peccādi vere possit recipe. Et iō
quādocūq; ex sntia iuris vel iudicis ptās ab
soluendi ē in aliquo sacerdote ligata. tunc ta/
lis sacerdos n⁹ de iure n⁹ de facto pt absoluere
Nō de iure. qz supponit q̄ eius ptās iuste sit
ligata. Nec de facto. qz quādocūq; aliqd sa/
cramentū ꝯferet vl recipit de facto z nō de iure
tūc ita conferet z recipit sacrmēti veritas. q̄ tm̄
nō conferet nec recipit sacrmēti vtilitas. Sz
vt iā patuit ꝓfitas sacrmēti pēnitentie n⁹ cō/
ferri pt nec recipi sine caritate seu grā q̄ ē res et
vtilitas cuiuslibet sacrmēti. g z c. ¶ Etiā ille q̄
p sacramento pnīe accedit p̄dictū sacerdotez
sciens eū esse ligatū. ille vtiq; ficte accedit. qz
ꝯ phibitionē eccl'ie facit. ꝓpter qd nō pt reci/
pe grām q̄ ē vtilitas sacrmēti pnīe. nec pꝯns
recipiet sacrm̄ seu sacrmēti pnīe veritatē pro
pter indiuiduā ꝯnexionē vtilitatis cū ꝓfitate
istⁿ sacri. ¶ Ecōtrario āt fit ī collatōe alioꝝ sa/
cꝝ. qz dato q̄ aliqs sciēter recipiat sacramē
tū ordinis vel ꝯfirmatōis. z sic de alīs. ab eo
quē cognoscit de iure esse phibitū a collatōe
sacꝝ. licet h̄ faciendo mortal'r peccet z ficte
accedat. nec p ꝯns recipiat sacri vtilitatē. l. g/
tiā z caritatē. qz tm̄ hm̄oi sacrmētoꝝ veritas
est separabilis ab eoꝝ vtilitate. ideo q̄cuis non

de iure. tm̃ de facto ille ꝓfert. ⁊ iste ꝓ recipit hm̃oi sacrm̃. ¶ Et ista vr̃ esse intentio expssa .b. aug. li. ij. ꝯ pmenianũ. vbi loqns d̃ heretic⁄ ⁊ ab eccl'ia pcisis ait. Nulla iã qõ ẽ q̃n hẽant ⁊ dare possint. sz pniciose hũt pnicõsequ dãt. qz extra vinculũ pac⁄ sũt. ¶ Et q̃ ordinat⁹ a tali epo vel recipiat ordis sacrm̃. pbat ibid̃ aug. p hũ. q̃ tal'r ordinati qm̃ redeũt ad eccl'ie vnitatẽ nõ reordinãt. ¶ Et eãdẽ rationẽ tãgit. b. gre. di. Sicut q̃ baptizat⁹ ẽ sel'iter baptizari nõ dz. ita q̃ consecrat⁹ ẽ sel'i eodẽ ordine nõ valet iterũ consecrari. ¶ Et ex his etiã appet q̃ inter iij. opiones q̃s mgr̃ recitat. c. iij. isti⁹ di. tercia opi. tenẽda ẽ. qz ꝯsentanee loq̃tur ad iã dictã veritatẽ. ¶ Ad. q. pt dici q̃ hm̃oi auctes intelligẽde sunt iuxta veritatẽ quã posui in. i. ꝯclone. Non. n. pñt licite et iuste ac cũ salute aníe dãtis vel recipiẽtis conferre ordinis sacrm̃. et ideo eoꝝ benedictio d̃z maledictio. qz qd̃ cuz mortali pctõ fit h̃ cũ maledictõe dei fit. ⁊ ordinat⁹ d̃z nõ recipe. qz nihil ibi recipit qd̃ sibi cedat ad salutẽ aíe. ¶ Et ꝯ possz dici q̃ ille auctes intelligẽde sũt de talib̃ hereticis q̃ ꝯferẽdo sacra nõ vtũt tali forma q̃ vtit̃ scã mr̃ eccl'a. vl'q nõ intẽdũt illd ꝯferre qd̃ intẽdit eccl'ia. ¶ Ad iij. d̃z q̃ ptãtẽ inferiorẽ dependere a superiori pt dupl'r intelligi. vno mõ ĩ fieri ⁊ ꝯseruari. alio mõ ĩ fieri sz nõ ĩ ꝯfuari. primo mõ maior ẽ vera sz nõ secdo mõ. nũc ãt ita ẽ q̃ sz in ꝯferẽdo sacrm̃ pnie ptãs sacerdotal' dependeat primo mõ nõ solũ a ptãte dei sz etiã a ptãte eccl'ie. tm̃ ĩ cõferẽdo cetera sacra licz dependeat a ptãte eccl'ie secdo mõ. nõ tm̃ primo mõ. ¶ Ad c⁹ intellectũ ẽ adũtẽdũ q̃ ptãs collata alicui eccl'astice psone q̃dupl'r se pt hre. qz q̃nqz innitit̃ soli ordini. sic ptãs ꝯficiẽdi sacrm̃ eucharistie. q̃nqz innitit̃ ordini cũ annexa indelibili dignitate. sic ptãs ordinãdi vl' ꝯfirmãdi. q̃nqz innitit̃ soli iurisditõi sic ptãs excoicãdi. q̃nqz innitit̃ sil' ordini ⁊ iurisditõi. sic ptãs ꝯferẽdi sacr̃z pnie. Sic. n. patuit supi⁹ di. xvij. q. ij. ar. iij. nõ sufficit hre ordinẽ ⁊ claues eccl'e ad h̃ q̃ aliq̃s in foro pnie possit absoluere. sz etiã req̃rit̃ q̃ hẽat iurisditõz vl' ordinariã vel delegatã sup illos q̃s absoluit. Cũ igit̃ iurisditio spũal' cuiuslibet sacerdot⁄ dependeat a sũmo põtifice. apud quẽ solũ residet iurisditõis plenitudo tã ĩ fieri q̃z ĩ ꝯseruari. ipe. n. q̃tidie pt dare ⁊ auferre hm̃oi iurisditõz. put ad statũ eccl'e gubnãdũ ipse viderit expedire. ĩõ ptãs excoicãdi q̃ pcise innitit̃ iurisditioni dependet a ptãte eccl'ie seu sũmi pontificis non solũ ĩ fieri. verũ etiã in cõseruari. qz nõ min⁹ dependet illud qd̃ innitit̃ q̃z dependeat illud cui innitit̃. Et eadẽ rõne ptãs absoluẽdi in foro pnie inq̃tũ innitit̃ iurisditioni dependet tã ĩ fieri q̃z in ꝯfuari a ptãte eccl'ie. Et hinc ẽ q̃ sbtracta iurisditõe p lniaz iur⁄ vl' iudicis a plato vl' sacerdote. tũc nõ pñt excoicare. nec pnias salutares inũgere. ⁊ si d̃ facto attẽptãt irritũ ẽ ⁊ inane qd̃ faciunt. qz ptãs q̃ hec facere deberẽt nõ ẽ eis ꝯfuata. sz pot⁹ irritata ab eo a q̃ dependet hm̃oi ptãtis ꝯfuatio.

Instantia

¶ Forte dices me supius dixisse q̃ claues sacerdotales tolli nõ pñt. sz claues sũt ipsa ptãs absoluẽdi. ¶ Rñ. sicut dixi di. xiiij. ar. iij. q̃ sz claues tolli nõ possunt q̃tũ ad eẽntiã. tm̃ tolli possũt q̃tũ ad executionẽ. Et rõ illi⁹ dicti pt̃ trahi ex his q̃ h̃ dixi. qz claues q̃tũ ad eẽntiã innitũt ordini ⁊ sacerdotali characteri q̃ nõ pñt tolli. sz q̃tũ ad executionẽ ꝯcernũt iurisditõz eccl'asticã cui innitũt̃. q̃ p superiorẽ platũ ⁊ maxie p sũmũ pontificẽ tolli pt. ¶ Ecõtrario ãt ordo sacerdotalis ⁊ dignitas p ꝯsecrationẽ epo coicata. q̃b̃ innitit̃ ptãs ordinãdi sũt indelibilia. nec dependẽt a militãte eccl'a q̃tũ ad cõseruari. sed a solo deo. ⁊ p ꝯñs p nullã ꝓhibitionẽ eccl'ie effect⁹ illi⁹ ptãtis pt simpl'r impediri dato q̃ impediat̃ q̃tũ ad salutẽ et vtilitatẽ tã ꝯferentis q̃z recipiẽtis hm̃oi effectũ. posito q̃ vterq̃z faciat ꝯ ꝓhibitionẽ sctẽ matris ecclie.

Solutio.

¶ Et eadẽ ratione non pt simpl'r impediri effect⁹ ptãtis ꝯferẽdi alia sacra q̃ ptãs innitit̃ soli ordini ⁊ nõ iurisditioni. ¶ Ad. iij. d̃m q̃ ꝯcesso toto argumẽto nihil h̃r ꝯclozz. qz sicut pcisus ab ecclesia de iure exclusus est a sacramẽtoꝝ pticipatõe. si tamẽ vltra h̃ se ingerit in coione fideliũ. ipse vere recipit sacrm̃. excepto solo sacro pnie. sic excludit̃ de iure a collatione sacramẽtoꝝ. q̃ quis vere ꝯferat sacrm̃ si ꝯ ꝓhibitionẽ iuris de facto contulerit.

Ad. 2. Ad. 3. Ad. 4.

Quantuz ad terciũ

Articulus tercius.

articl'z q̃ q̃rit̃ de q̃litate seu ꝯditõe ordinãdorũ est sciendũ q̃ de his q̃ req̃runt̃ ex pte ipsius ordinãdi multipl'r possum⁹ loq̃. Qz q̃dã req̃runt̃ non de necitate sed solũ d̃ honestate seu ꝯgruitate. Aliq̃ d̃o req̃runt̃ de necessitate. ⁊ h̃ dupl'r. qz q̃dã req̃rũt̃ d̃ necitate sacramẽti. puta illa sine q̃b̃ ordinãd⁹ nõ recipit sacramẽtũ ordinis. q̃ quis circa ipm fiat extrinsec⁹ qd̃ p ordinatorẽ fieri debet circa ordinãdũ. Aliq̃ d̃o requiruntt̃ de necessitate pcepti. q̃ quis non requiranttt̃ de necessitate sacramenti. puta talia que vel affirmatiue vel negatiue in iure precipiũtur obseruari ex pte ipsius ordinandi.

Cōclusio pma.

Et fm hc pono tres ꝛcl'oes. Pria ē q si ordinād⁹ attigerit ānos discretōis ⁊ hēat vsū rōis i receptōe minoꝝ ordinū ē reqsitū ñ ꝛ necitate sz ꝛ hōestate sacri. qz illud qd ꝛcet ⁊ ꝛgruit obſuare circa quēlibet ordinādū. hc in illo q recipit minores ordines videt eē reqsitū. et si nō ꝛ necitate saltē ꝛ honestate. Sed ꝛcēs ē ⁊ congruū vt qlibet recipiēs ordis sacrm cognoscat ⁊ discernat officiū in q ꝛstituit collatōe hui⁹ sacri. Hoc āt fieri nō pōt nisi ordinādus attigerit ānos discretōis. ⁊ aliq mō hēat vsū rōis. g ⁊c. Sed ꝛ istud ē qdā antiqua opi. q ponit q vsus rationis sit ꝛ necitate sacri in receptōe cuiuslibet ordis. Qz vsus rōis reqrit ꝛ necitate sacri in sacro matrimonij. g ⁊ in sacro ordis. Ans ptz. qz i mrimonio reqrit mutu⁹ cōsensus q sine vsu rōis fieri ñ pōt. Probat ꝛña. qz qto sacrm ē dignio⁹. tāto magis ad ei⁹ susceptionē reqrit vsus rōis. Sed sacrm ordinis ē dignio⁹ sacro matrimonij. qz i collatione cuiuslibet ordis ꝛstituit ille q ordinat i aliq spūali officio. qd nō fit i mrimonio

Opi. Pria

1

2 P. qñ vsus alic⁹ officij nō pt alicui ꝛpetere tūc frustra sibi cōmittit hmōi officiuz. Sed vsus nulli⁹ ordis pt ꝛpetere ei q carere vsu rōnis. g inanit et frustra conferet ordo ei q caret

3 vsu rationis. P. nō intēdēs recipe sacrm ordinis ille nō recipit hmōi sacrm. Iz nō habēs vsū rōis ñ intēdit recipe sacrm ordis. Prior pz. qz intētio pslupponit vsū rōis. pbat maior qz non min⁹ reqrit intētio recipiēdi sacrm i eo q recipit ipm qz intētio dādi seu cōferēdi i eo q ꝛfert ipm. Sed ad hc q ordinator ꝛferat sacrm ordinis. necē ē q intēdat ipm conferre. g

4 ⁊c. R. tps et etas ꝛterminat qztū ad susceptionē ordinis in li. ꝛcre. di. lxxvij. sed hc nō fieret si vsus rōis non ēt necēs ad susceptionē ordinis. Sed ista opi. modernis tpib⁹ nō tenet. qz satis coiter ordines minores cōferūt his q sūt minores ānis ⁊ nō hnt vsū rōis

Cōtra opinionē.

1

2 S. extra ꝛ clerico ordinato p saltū dz q talis cleric⁹ infra ānos discretōis pmot⁹ fuerat ad minores ordines. ⁊ tñ postea sine iteratōe illoꝝ ordinū ꝛcessū ē illi clico i hmōi ordinibus mistrare. qd tñ papa nullaten⁹ fecisz si ñ reputasz illū clicū ordines minores recepisse ānqz vsū rōis hret. puta cū erat minor annis.

Solutio Ad. 1.

Ad. 1. igit motiuū ist⁹ opi. ddm q ꝛña nō ē vera Ad pbocz nego maiorē. qz sacrm baptismi ē magz dignū ⁊ gtiosū qz sacrm mrimonij ⁊ tñ i receptōe baptismi nō reqrit ꝛ necitate sacri vsus rōis. als puuli nō posset ve baptizari

Ad. 2. Ad. ij. ddz q Iz maior sit vera qñ ille cui cōferet officiū ita inept⁹ ē ad habēdū vsū illi⁹ officij q nec ptūc sibi pt cōpetere. nec spat q vnqz in futuꝝ valeat hmōi officiū exercere. tamē falsa ē si versil'r sperat q qñqz i futuꝝ ipe possit con grue hmōi officiū vsitare. Sz nūcita ē q licet puer nondū habēs annos discretōis nō possit exercere officiū minoꝝ ordinū. tñ hc poterit in futuꝝ. Ad. iij. ddm q illa nō intētio q dz aliqs non tēdere susceptionē ordinis pt multz modis ꝛtingere. Uno modo ꝛpter actū positiuū elicitū. puta qz intēdit nō suscipere ordinē. ⁊ expsse refutat hmōi receptionē. Alio modo ꝛpter inadūtētiā. puta qz d hoc non cogitat actualiter qñ recipit ordinē. Tercio mō. qz ptūc non hz vsū rationis q possit intēdere hmōi receptionē. mō lz maior sit ꝛa pmo mō. tñ aliqs duob⁹ modis nō ē ꝛa. Ad pbationē ddm q qzuis maior aliq mō sit ꝛa ꝛ adultis. tñ nō ē vera d puul'. vñ satz coiter dz q in sacris in qb⁹ character impmit intentio suscipiētis nō ē d necitate sacri. sic appet d sacro baptismi ⁊ ꝛfirmatōis. q vtpl'imū cōferūt puul'. q sūt minores ānis. Forte diceret. si istud eēt vez. tūc puul⁹ nō habēs intētōz suscipiēdi ordinē sacerdotij posset hmōi ordinē suscipe si ab epo ordinaret. Sed ꝛñs ē incōueniēs. ꝛña pz. qz non min⁹ impmit charact in collatione ordis maioris qz in collatōe baptismi vel confirmatōis. aut cuiuscqz ordinis minoris. R. q licet istud ꝛñs sit inconueniēs. tñ non ē impossibile. qz qzuis tps discretionis q homo pt hre libez vsū rōis sit ꝛ necitate pcepti qztuz ad receptionē cuiuslibet sacri ordinis. tñ non ē ꝛ necitate sacramenti. Uñ dato q aliqs maior ānis puta non habēs xiij. ānos ordinaret sacerdos. qzuis tā pñtator qz ordinator gruiter peccaret. tñ qñ ille puer veniret ad ānos discretōis non esset reordinād⁹. sed sola habita dispēsatōe sup illo forifacto circa ipm cōmisso ipse posset i ordine sacerdotij licite mistrare. Ad quartū ddz q illa ꝛterminatio tpis non ē a iure inducta ꝛpter sacramēti necitatē. qz ipsa non obſuata adhuc ꝛferet sacrm. qz fm illā ꝛterminationē sacerdos ordinādus ꝛberet eē. xxx. ānoꝝ. qd tñ coiter non seruat. Concl'o scda ē q ordinādus sit sex⁹ masculini. hc ē ꝛ necitate sacramēti. Qz illa pslona vel ille sex⁹ non ē capax sacramēti ordinis. cui ex apl'ica ordinatōe docere in eccl'ia sp ē inhibitū. ⁊ habere caput velatū i eccl'ia qñ orat est pceptū. Sex⁹ femineus ē hmōi. g ꝛ necitate sacramēti eē videt vt ordinādus sit sex⁹ masculini. Maior patet.

Instantia

Solutio.

Ad. 4.

Cōclusio scda.

qz ordīato ꝓpetit docere ī eccl'a. ⁊ ḣ vl' actu pu
ta si ē sacerdos aut diacon⁹. qz eē diacono cō
petit p̄dicare euā geliū. vl' potētia si ē ī ceter⁹ or
dinib⁹ infra ordinē diacon at⁹. Etiā nulli or/
dinato ꝓpetit sp hr̄e caput velatū ī eccl'ia qñ
orat. vt de se p3. Mior etiā ꝓbari ꝑt ex dictis
apl'i. qz mulier dz orare velato capite. vt dic
apl's. i. ad Cor. xi. Nec dz docere. qz ait apl's
i. ad thi. c. ij. Mulierē docere ī eccl'a ñ ꝑmit
to. ¶ Gz oppositū istī ꝓcl'ois tenuit secta q̄/
rundā q̄ vocati sūt cathaf'rige. q̄ ꝑ suo erroze
palliādo adducūt auētes vt'riusq̄ canonis. s.
iur⁹ ⁊ sēpture sacre. Juris q̄dē. qz. xxvij. q. i. p/
cipitur vt diaconissa nō ordinet aliq̄z sit an/
noz. xl. q̄ diaconat⁹ ordo qñqz pōt ꝓferri ipsi
mulieri. Et ī eadē qōne p̄cipit ne aliqs rapi/
at vel solliciret diaconissā. Itē distī. xxxij. in/
struit p̄sb'a q̄liter debeat regere domū. q̄ vi/
det q̄ ordo p̄sb'at⁹ possit ꝓferri. et de facto qñ/
qz fuerit collat⁹ mlieri. ¶ P. si ordo repugret se
xui femineo. ḣ maxime eēt ꝑ tāto. qz mulieri
nō posset ꝓpetere ptās iudicādi. sed ḣ non ob
stat. qz vt p3 Judicū. iij. Debora iudicauit
ppl'm isrl'. ⁊ ei p̄stitit multis annis. q̄ ꝑm sacrā
sēpturā ordo nō repugnat mulieri. ¶ P. istd
confirmāt rōne sic. Quātū ad aīam nō ē di/
stinctio inter viz ⁊ mulierē. Sed ordo nō re
spicit hoīem qztū ad corpus. sed potiꝰ qztum
ad aīam. cū sit q̄dā ptās spūalis. ergo qztum
ad aptitudinē recipiēdi ordinē nō videt esse
distinctio inter viz ⁊ mulierē. ¶ P. qñcūqz
sūt aliq̄ plura passa eiusdē spēi. tūc q̄ rōne idē
agēs pōt aliquē effectū ꝓducere ī vno illoruz
passoz. eadē ratione consil'em effectū pōt pro
ducere ī altero. Sed vir ⁊ mulier sunt eiusdē
speciei. q̄ qua rōne aliqs eps pōt viro ꝓferre sa
cramētū ordīs. eadē rōe pt mlieri ꝓferre idē sa
crm. ¶ Sed ista opi. stare nō ꝑt. qz xps matri
sue nō obstāte q̄ eēt nobilissima ⁊ scissima cre
atura: sacrm ordīs nō ꝓtulit. q̄ nullā mulierē
hmōi sacri voluit eē capacē. Ans est notū. qz
vt p3 ex supi⁹ dictis xps sacrm ordinis ꝓtulit
tm̄mō vir⁹. ꝓña etiā p3. qz xps tāqz bon⁹ fili⁹
matrē suā honorauit p̄ cunctis creaturis. ⁊ p
ꝓns si ꝑm diuinā ordinatiōez mlier eēt capax
istī⁹ sacramēti. xps neqz hūc gradū honoris
subtrahisset a venerāda et dilectissima matre
sua. ¶ Ad p̄mū motiuū istoz dōm. q̄ antiq/
tus aliq̄ moniales dicebant diaconisse. nō ꝑ
tāto q̄ ordinē diaconat⁹ haberēt. sz ꝓpter hoc
q̄ licētiate fuerūt ad legendam omeliam in
officio matutinali. ¶ Presb'a ꝓo in regno
grecoz dicit vxor p̄sb'i. In eccl'ia ꝓo romana
p̄sb'a solebat dici abbatissa vel q̄libet alia ho
nesta matrona q̄ aliꝰ p̄bet iter moribꝰ ⁊ exem
plis. Et sic nō dz p̄sb'a ab ordine p̄sb'at⁹. sed
solū ab ethimologia nomis. ¶ Ad. ij. dōz q̄ Ad. 2.
ptās iudicādi ē duplex. Una ī tpalib⁹. Alia
ī spūalib⁹. Prima nō repugt mulieri. qz mul
te fuerūt mulieres multā ⁊ magnā hntes tpa
liū ptātē. ⁊ adhuc sūt ī diuersis ptib⁹ mūdi.
Talis etiā erat ptās ipsius delbore. q̄ pcedit
argumētū. Sed ptās spūal' iudicij nulli ꝓpe
tit mulieri. nec ꝑ ꝓns ordo cui⁹ ptās ē simpl'r
spūalis. ¶ Ad. iij. dōm q̄ licet inter virum ⁊ Ad. 3.
mulierē nō sit distinctio qztū ad aīam in his
q̄ spectāt ad eternē vitā mentum. qz vt sic siue
sit vir siue mulier. ꝓcunqz homo deū mag⁹ di
ligit. ⁊ virtuosius ī hoc mūdo se gerit. ille ī vi/
ta eterna ꝓmatus ꝑmiū habebit. Et iuxta hūc
sensū ait apl's ad Gal'. iij. In christo ihu nō
est seruus neqz liber. nō ē mascul⁹ neqz femina.
Est tm̄ distinctio inter viz et mulierē qztū ad
animā ī his q̄ spectāt ad officū. maxime si ta
le est officiū cui⁹ exercitiū ꝑficitur aīa media/
te corpe ⁊ mediantib⁹ corpalib⁹ opationibus
exterius trāseūtibus. quale est officiuz cuius/
libet ordinis. Et ideo qzuis ordo sit q̄dā spū
alis ptās. tamē rōne annexi officij nō est cōi/
cabilis ex diuina ordinatōne ipsi mulieri.
¶ Ad qrtū dōm q̄ maior nō ē vera loqndo Ad. 4.
d agēte instrumētali. ⁊ maxime respectu talis
effectus q̄ non attingit a cā instrumētali nisi
ꝑm extrinsecā dispositionē sibi ꝓpentē ex or/
dinatione p̄ncipal' agēt⁹ libere et ꝓtingēter in
ducētis hmōi effectū. Nis. n. ꝓditōnib⁹ stāti
bus. tūc nō obstante sil'itudine passoz instro
pōt ꝓpetere actio respectu vni⁹ ꝑter hoc q̄ sibi
ꝓpetat respectu alteri⁹. ꝑm q̄ ordinatio p̄nci/
palis agētis determīat instrm ad vnū illorū
passoz ⁊ nō ad alterz. Sed qztū ad collatōez
characteris seu ptātis de q̄ ꝑnunc loquimur
ep̄us ordinās est instrumētū dei disponēs ex
trinsece ex diuina ordinatōe sexū masculinuz
⁊ nō feminū. ꝑ p̄dicte ptātis receptōne. q̄ ⁊c.
¶ Cōcl'o. iij. ē. q̄ de necessitate p̄cepti qzuis ñ Cōclusio
de necitate sacramēti ē q̄ ordinādus non pa/ tercia.
tiatur aliquā penam canonicā iuste sibi infli
ctā. puta q̄ nō sit suspēsus. excōmunicatus.
irregularis. interdictus. infamis. depositus.
vel degradatus. q̄ omnia pñt ꝑbari ex diuer
sis allegationibus iuris. quas ad p̄sens cau/
sa breuitatis omitto. ¶ Circa irregularitatez Nota de ir
tm̄ est aduertendū q̄ sub ista pena valde mul regl'aritate
ti comphendunt q̄ oēs de necessitate p̄cepti a
receptōe istī⁹ sacramēti excludūt. Propt qd

Opi. erro
nea.

Cōtra opi
nionē.

Solutio.
Ad. 1.

scīēdū q̄ tripl'r ī genere p̄t hō irregl'aritatē ī cur
rere. vno mō ex crimib⁹. alio mō sine crimib⁹
⁊ tercō mō ex aliq̄b⁹ q̄dāmō indrm̄t se hñtib⁹
puta q̄ qñq̄ sūt criminosa ⁊ qñq̄ ñ sūt crimi
sa. ¶ Primū ꝓtigit q̄drupl'r ¶ Pr̄io ꝓpt simo
niā. puta qñ q̄s emit ordines vel bñficiū. ¶ In
hm̄oi em̄ casib⁹ simonie qñq̄ sol⁹ papa p̄t di
spēsare. vt p̄z extra de simo. c. nob. Et idē p̄tz
i. q. i. ¶ Scōm crimē q̄ irregularitas ꝓhitur ē
furtū ī aliq̄ ordine. puta cū ep̄s p̄cipit q̄ tales
q̄ hoc vel hoc fecerūt non accedāt ad ordines
suscipiēdos. ⁊ tm̄ aliq̄s ꝓtra hm̄oi phibitionē
scīēter accedit. et furtive suscipit ordinē. talis
efficitur irregularis. vt p̄z extra de eo qui fur
tive ordines suscipit. ¶ Terciū crimē ē in eo q̄
mīstrat ī ordine nō suscepto. nagrime si est sa
cer ordo. ⁊ sollēnis mīstratio. Q⁹ em̄ talis sit
irregularis. p̄z extra de clerico non ordīato mi
strāte. ¶ Quartū crimē ratione cui⁹ hō effici
tur irregularis ē ꝓtumaciter se hr̄e ī nō seruā
do canonicas penas. ⁊ istud p̄tz extra de cleri
co excoīcato vel deposito mīstrāte. Ut hoc q̄d
ibi d̄r de excoīcatione. intelligendū ē de maio
ri excoīcatione. q̄ sicut ibidē dicit. c. licet. q̄
uis hic q̄ in minori excoīcatione celebrat gra
uiter peccet. nullius tm̄ irregularitatis notam
incurrit. ¶ Scōm ꝓtingit tripl'r ¶ Seq̄tur
em̄ irregularitas seruitutē. q̄uis seruit⁹ nō sit
crimē. Un̄ q̄libet seru⁹ ꝓpriūs ꝓhibetur ipso
iure ne sacramētū ordīs suscipiat. nisi de volū
tate d̄ñi sui sit redditus libertati. vt p̄tz extra
de seruis nō ordinādis ¶ Seq̄tur etiā illegiti
me natū. q̄uis hm̄oi illegitimatio nō sit ex cri
mine illi⁹ q̄ taliter nascit. ⁊ istud p̄tz extra de fi
liis p̄sbiter non ordinādis ¶ Seq̄tur etiā ter
cio corpe viciatū. vel ī aliq̄ membro notabili
enormiter trūcatū. vel ḡui ⁊ īmūdo morbo la
dorātē ⁊ debilitatū. Tales. n. sūt irregl'ares. n⁹
debēt suscipe ordines. vt p̄tz extra de corpe vi
ciatis. ⁊ extra de clico debilitato. ¶ Terciū ꝓti
git dupl'r. s. p̄ homicidiū ⁊ bigamiā. Quorū
vtrūq̄ qñq̄ ē sine pctō. ⁊ qñq̄ cū pctō ¶ Qd
p̄z de homicidio. q̄ iust⁹ iudex qñq̄ nocētes
hoīes vero iudicio ⁊ sine pctō p̄t morti trade
re. ⁊ nihilominⁿ tū iudex q̄ testis. et notarius
sñiam scribēs. ⁊ ꝓsul iudicis. oēs sūt irregula
res. vt p̄tz extra de homicidio volūtario. Ꝑ
etiā de hac materia. l. di. c. miror. ⁊. lv. di. c. vl.
Q⁹ āt homicidiū qñq̄ sit pctm̄. puta cū no
cēs occidit innocētē. h̄ p̄z de se. q̄ ē ꝓ mādatū
dei. Q⁹ etiā tal' sit irregl'aris. p̄z ī locis iā' ꝓpri
me allegatis ¶ Q⁹ aūt bigamia inducat irre
gularitatē. h̄ p̄tz extra de bigamis. Q⁹ ēē pos
sit ēē sine pctō p̄z. q̄ ꝓhēs m'rimoniū cū m'lie
re corrupta efficit bigam⁹. s̄z h̄ p̄t q̄s facere si
ne pctō. vt patebit. j. de m'rimonio ¶ Q⁹ etiā
bñq̄ bigamia accidat alicui cū pctō p̄z. q̄ po
sito casu q̄ aliq̄s ducat vxorē ꝗ ginē ex h̄ non
ꝓhibit bigamiā. sed si postea illa mulier d̄ scitu
mariti sui peccauerit cū alio viro. tūc in p̄mo
ꝓcubitu q̄ legitim⁹ marit⁹ peccauerit cū hm̄oi
vxore sua adultera ipse ꝓhit bigamiā. ⁊ h̄ vt
plīmū nō caret pctō. maxīe si ratione sue sa
turādē libidīs fouet scīēter adulterā. ⁊ nō cor
rigit neq̄ repudiat eā.

Quantum adquar

Articulus quartus

tū arti. sūt duo videda ¶ Primo q̄d sit simo
nia. ¶ Scdo vtr̄ ī omī emptiōe ⁊ vēditione
rei spūalis cōmittatur simonia ¶ Quo ad pri
mū ē scīēdū q̄ satis coīter doctores hāc dicūt
ē diffinitionē simonie. Simonia ē studiosa
volūtas emēdi seu vendēdi aliq̄d spūale vel
annexū spūali. ¶ Que descptio satis rōnabi
liter data ē. Nā sic habit⁹ studiosi cognoscūt. ⁊
p ꝓñs diffinūt p̄ios act⁹. et act⁹ p obiecta.
sic etiā habit⁹ vicīosi. nō ī ꝓposito simonia p
mo h̄ diffinit p actū interiorē cū p̄mittit. stu
diosa volūtas. Scdo p actū exteriorē. cū ad
ditur. vēdēdi vel emēdi. Tercio p obiectū cui
adiūgitur. aliquid spūale vel annexū spūali.

Diffinitio simonie.

¶ Sz ꝓ istā diffinitionē istatur ab aliq̄b⁹ sic.
Simonia dicit a simone mago. sed simō nō
videt voluisse vēdere spūalia. s̄z voluit ea eme
re ab ap'lis. vt patet Actuū. viij. ca. ḡ male po
nitur volūtas vendēdi ī diffinitione simonie
que dicta est ab illo simone. ¶ P. sola volun
tas emēdi seu vendēdi spūale non inducit ir
regularitatē. ergo hm̄oi volūtas non ē simo
nia. Antecēs patet. q̄ volūtas talis p̄t expia
ri p penitentiā absq̄ plati supiōris dispensati
one. q̄d fieri non posset si irregularitatē indu
ceret. Consequētia etiā p̄tz. q̄ vt patet ex p̄dī
ctis simonia inducit irregularitatē. ¶ P. q̄ p̄
cibo vel obseqo ordinē vel beneficiū acq̄rit. il
le simoniā ꝓmittit. sed ille nec vēdit nec emit.
ergo non diffinit simonia sufficiēter p volun
tatē emēdi vel vendēdi. ¶ P. iuspatronatus
est q̄d spūale. ⁊ p̄ōt vendi sine simonia. ergo
non bñ diffinit p voluntatē vendēdi spūale.
Consequētia p̄tz. Probat antecēdens q̄tū ad
p̄mā p̄tē. q̄ auctoritas conferēdi ecclesiasticū
bñficiū ē ius spūale. sed iuspatronat⁹ ē hm̄oi
auctas. Patet etiā q̄ ad scdam p̄tem. s. q̄ pos
sit vendi sine simonia. quia sepe videmus de

Instantia 1

2

3

4

facto q vēdit. ⁊ tñ vendentes sup hoc nō rep
5 hēdūt. ¶ P. calix ꝯsecrat⁹ pt vendi absq; sy
monia. q̄ symonia nō bñ diffinit p vēditō em
ei⁹ qd ē annexū spūali. Añs pz. q: legitur ꝛc. s.
Ambro. q fecit vēdi calices p redemptōe ca
ptiuoꝝ. ⁊ sustentatione paupeꝝ. qd nequaq;
fecisset vir tāte sanctitatis si symonia ꝯmitte
ret i vēditione calicis. Pz etiā ñia. q: ꝯsecra
tū ē ē qd spūale sic ⁊ ipsa ꝯsecratō. sz calix ꝯse
Solutio. cratus nō pt separi a ꝯsecrato ē ¶ Ad. i. dōm
Ad. 1. q symō p tāto voluit emere ab apl'is spūalez
ptātē vt eā vlteri⁹ posset vēdere. ⁊ iō nō solum
habuit volūtatē emēdi. sz etiā vēdēdi. ppt qd
vere dicūt simōiaci nō solū q spūalia emūt. sz
etiā q ea vēdūt. Et fm h̄ pz q symonia q̄zuis
dicat a symone. tñ bñ diffinit p volūtatē emē
di ⁊ vēdēdi ipm spūale. Si q̄s tñ oino vellet
solos emētes spūale symoniacos appellare iūle
posset vēdētes noiare giezitas a giezi famulo
helysei. q p sanitate ad pces ipsi⁹ helysei colla
ta ipsi naaman syro accepit mūera. vt pz. iij.
Ad. 2. Reg. v. ca. ¶ Ad. ij. dōm q volūtas emendi
vel vēdēdi spūale pt dupl'r accipi. Uno mō p
cise sine oi exterior expssione. Alio mō put ē
aliq̄ modo exteri⁹ expssa. puta q: ita sollicita ē
circa hoc ipsa volūtas q verbo. nutu vl signo
exterius insinuat. Primo modo nō inducit
symoniā in foro eccl'ie. q̄zuis hūs talē volūta
tē sit vere symoniacus coā ꝛeo seu in foro ꝛei.
Secda volūtas facit hoiez symoniacū nō so
lū coā ꝛeo. sz etiā i foro eccl'ie. Et q: isto secdo
mō vr poni volūtas i diffinitōe symonie. q̄a
volūtas tūc pt dici studiosa qñ ei⁹ studiū vel
sollicitudo appet exteri⁹ ꝓbo vel signo. Et iō
si i argumēto p solā volūtatē accipit volūtas
primo mō. tūc negāda ē ñia. q: symonia i foro
ꝛei pt ē sine irregularitate relaxāda i exterio
ri foro eccl'ie. Si āt accipit secdo mō sicut etiā
dz accipi i ppositō. q: i diffinitiōe symonie ñ
ponit sola volūtas. sz studiosa volūtas. tunc
añs ē falsū. q: vt iā dictū ē studiosa volūtas
Ad. 3. put ex suo studio ē expssa ⁊ declarata exterius
inducit irregularitatē. ¶ Ad. iij. dōm. q si p
ces fuerint tales vel obsequiū tale q inducūt
symoniā. tūc hmōi pces vel obsequiuz eq̄pol
lent pcio. ⁊ ideo i talibus pcibꝫ ⁊ obsequiis q̄z
uis nō sint emptio ⁊ venditio formaliter. tñ
sunt eq̄pollēter. Unde bñ dicit Greg. triplex ē
munus. s. mun⁹ a manu. puta pecunia vl alie
res temporales. ⁊ mun⁹ a lingua. puta pces vel
fauor. et munus ab obsequio. puta famulat⁹
alicui impēsus. ¶ Et in quolibet istoꝝ q̄ñq;
ꝯmittit symonia. q̄ñq; ꝓo nō Qd p̄mo pōt
videri ꝛe munere a manu. q: talis q accipit rē
tpalē p spūali. vel tenet ad ꝯferēdū illud spū
ale. sicut sacerdos pleban⁹ tenet puerꝫ sui sub
diti baptizare. ⁊ tūc si nō vult sine munere cō
ferre hmōi spūale. vere ē symoniac⁹. Uel ñ te
net. ⁊ h̄ dupl'r. q: qñ talis hō exigit mun⁹. vl
p hoc intēdit illud spūale sub pcio ponere. et
tūc etiā iste ē symoniac⁹. vel intēdit stipendiū
corpalis laboris. ⁊ tūc nō ē symoniac⁹ ¶ Et iā
pt distingui ꝛe munere a lingua. q: aut ille q̄ p
cibꝫ suis alterꝫ pmouet ad ordinē vel ad bñ
ficiū petit sciēter p indigno mot⁹ solū rōe car
nali. puta q: ille p quo petit est ꝯsanguineus
suus vel amicus. ⁊ tūc cōmittit symoniā. aut
petit p digno. ⁊ tūc non ꝯmittit symoniā. ma
xime si respectū hz ad dignitatē ei⁹ quē pmo
uet. ¶ Sil'r pōt distingui ꝛe munere ab ob
sequio. q: vel obsequiū ē spūale. puta q: ē ca
pellan⁹ vel instructor ⁊ m gr. rōne cui⁹ sibi cō
ferr bñficiū. ⁊ tūc nō ꝯmittit symonia. q: non
dat spūale p tpali. sed pori⁹ p spūali. Uel est
obsequiū tpale. ⁊ hoc dupl'r. q: vel est obseq̄
um honestū. ⁊ nec sic cōmittit symonia maxi
me si psona cui puidet sit digna. ⁊ ad hoc cō
siderario puidētis dirigat. vel obsequiū ē in
honestū. ⁊ tūc ꝯmittit symonia. ¶ Ad q̄rtū Ad. 4.
dōm q iuspatronatus p se non pōt vendi si
ne symonia. pōt tñ vendi tpale dominiū. cuz
q̄ absq; symonia pt trāsire iuspatronat⁹. dū
mō hmōi tpale dñiuz nō vēdat eo carius q
cū eo trāsit iuspatronat⁹. q: si ppter hoc cari⁹
vendere. tūc hmōi ꝯctus nō careret vicio sy
monie. ¶ Ad q̄ntū dōm q si calix vēdit ad Ad. 5.
vsum alterius ecclesie. tūc pōt integer manēs
vēdi. ita tñ q i vendito ē nullus respect⁹ habea
tur ad ꝯsecratōz. sed solū ad materiā ⁊ ad op⁹
artificis. Si em ppter consecratōz vēderet eo
cari⁹. tūc cōmitteret symonia. Si aūt vendit
psone scl'ari non ad vsū alteri⁹ eccl'ie. tūc ꝛeet
frāgi añq; vēdatur. vt sic consecratio tollat.
q: non licet calice ē consecratū tractari ab ho
mine nō consecrato. ¶ Forte dicet q saltē hic Instantia
vēditur annexū spūali. q: dominiū est anne
xū iurispatronatus. ⁊ calix dū manet integer
est annexus consecratōi. qd videtur esse sim o
nia iuxta pdictā diffinitionē. ¶ Rñdeo q vē Solutio.
ditio illius qd ē annexū spūali nō inducit sy
moniā. nisi vendat inq̄tū annexū ē. puta si i
vēditione habet respectus ad spūale. et ppter
hmōi annexionē carius vendit ipm tempale
¶ Quātū ad secdm q̄sitū i isto. iiij. arti. ē sciē Secda inq
dū q aliq̄ dicūt spūalia dupl'r. vno mō q: or sitō q̄rti ar
dinātur ⁊ referūtur ad spūalem animā. puta ticuli.

ad animā rationalē. sicut sunt scientia. consiliū
z sil'ia. z in vēditione taliū nō cōmittit symo
nia. q̄uis al's q̄nq̄z in talibus vēditōibꝫ gra
uiter peccet. Alio mō qz ordinātur ad spūa
lem grām. Et hoc dupl'r. Quia vel talia sunt
spūalia p essentiā. sicut sunt dona gre. Et cir
ca hoc nō pōt cōmitti symonia. qz nec de iure
nec de facto vendi pnt. Vel sunt spūalia cau
saliter. sicut sunt sacramēta q̄ aliq̄ mō sunt cā
spūalis gre. q̄ recipiēti sacramēta ꝯferk in eoꝝ
collatione. Et circa hec pōt symonia ꝯmitti.
qz licet nō de iure. tn̄ de facto vēdi possunt.

Instantia 1 Forte dices q̄ matrimoniū ē vex sacramē
tū. z tn̄ i ꝯctu matrimonij fit pactio de re tpa
li absq̄z symonia. qz si in hoc ꝯhētes matrimo
niū cōtraherent symoniā. tūc ecclesia phiberꝫ
2 hm̄oi pactiones. P. missa ē res valde spūa
lis. z tamē sepe dat pecunia p missa celebrāda
3 P. homo nō videk peccare. nec p ꝯsequens
symoniā cōmittere i eo q̄ rē spūalem pfert re
bus tpalibus. sed dans tpalia p spūalibꝫ pre
fert spūalia tpalibus. q̄ nō videk ꝯtrahere sy
Solutio monia. Ad pmū ddm q̄ hm̄oi pactio nō
Ad. 1. debet fieri p ipso sacramēto mrimonij. nec p
bn̄dictione ꝯhentū. qz cū illa sint spūalia. si
pcise p illis exigeret res tpalis. tūc cōmitteret
symonia. Sed qz plone ꝯtrahētes taz p se q̄z
p generāda ple indigēt rebꝫ tpalibꝫ. ideo ad
hoc respectū ꝯsiderationis dirigēdo pōt fieri
pactio de re tpali q̄ncunq̄z agit de mrimonio
Ad. 2. ꝯhēdo. Ad sdm ddm q̄ ille q̄ simpl'r z p
cise emeret vel vēderet missā peccaret z symo
niā cōmitteret. nihilominus tn̄ dicēti missaz
p laboribꝫ suis pōt dari pecunia vl'alia res tē
poralis sine pcrō. qz nemo teneк ppriis stipē
diis militare. Et sub hoc sensu ait apl's. i. ad
Ad. 3. Corinth'. ix. q̄ seminātī spūalia debent tempa
lia. Ad tertiū nego minorē. qz ille qui esti
mat rem spūalez posse compari pcio tempali
nō pfert spūale. sed potius equat ipm rei tpa
Nota li. qz appciatū equak ipsi pcio. Sed quid
sentiendū est de claustralibꝫ. z maxime de qui
busdā monialibꝫ alemanie. q̄ valde expsse pe
tūt res tpales ab his qui recipi debēt ad earū
collegiū. cū tamē status religionis sit res spū
alis. Ad istud rndet. s. Thomas de aqui
no i scripto q̄rti li. sniaz. distin. xxv. dicēs. q̄
q̄n possessiones alicui loci religiosi nō suffici
unt ad sustētandū plures psonas q̄z eas. s. q̄s
actu habet. tūc pōt exigi ab illo qui in illo lo
co desiderat seruire deo. nō quasi pciū religio
nis. sed vt habeat monasterū vn̄ ei possit p
uidere. z sic nō cōmittit symonia. si aūt sine ḡ
uamine ecclie pt recipi. tūc symoniacū ē aliq̄d
p receptione exigere. Ad argu. pnci. ptz ex Ad argu.
dictis in pncipio istius sdē in q̄stionis. pnci.

Distinctio vicesima sexta.

Cum alia sa
cramēta. Postq̄z mgr dētermi
nauit de sex sacris noue legis.
z spāliter in distinctōibꝫ du
abꝫ īmediate pcedētibꝫ de sacro ordis q̄ gene
rant filij spūales. nūc in. xvij. distinctōibꝫ p
xime sequētibꝫ determinat de septimo noue le
gis sacro. s. de matrimonio. q̄ multiplicāt filij
carnales. Et diuidit ī q̄ttuoꝝ ptes. fm q̄ tra
ctat de q̄ttuoꝝ causis ad vitatē mrimonij vl'r
ꝯcurrentibꝫ. Primo em tractat de cā formali
istī sacramēti. Sdo de efficiēte. Tercio de fi
nali. Et q̄rto de materiali. Sda incipit di.
xxvij. ibi. Post hec aduertendū. Tercia dis.
xxxi. ibi. Pph de bonis. Quarta dist. xxxiij.
ibi. Nūc supest ostēdere. Quātū ad pmū
ē aduertendū q̄ matrimoniū sicut etiaz q̄lib
bet aliud sacramētū ē sacre rei signū diuinū
institurū. idō formā institutōis istī sacramē
ti declarādo mgr duo facit. Prio em tractat
verba a pmo hoie plata ī istī sacramēti institu
tōe. Sdo tractat de eiusdē sacri significatōe
ibi. Cū igit ꝯiugiū. Prima in tres. Qz pmo
verbꝝ quibꝫ istud sacrm fuit institutū expri
mit veritatē. Sdo hui institutōnis innuit
varietatē. Tercio quēdā errorē refellit ad insi
nuādū matrimonij hoestatē. Sda ibi. Cōi
ugij aūt institutio. Tercia ibi. Fuerūt autē
nōnulli. Sequit illa ps. Cū igit. Et diui
ditur ī duas ptes. Nā pmo manifestat mri
monij significationē. Sdo icidēter recitat
quādā falsā opinionē. ibi. Inde ē q̄dā. Et
hec ī tres. Quia pmo hm̄oi opinionē cū suis
motiuis recitat Sdo eādē opinionē impro
bat. Et tercio auctes in q̄bꝫ illa opinio se fun
dat explanat. Sda ibi. Nec si fm verbū.
Tercia ibi. Sed suprius posita. Circa hāc
distinctionē quero.

Vtꝝ matrimoniū sit sacrm. Vide
tur q̄ nō. Qz medicina nō debuit p
cedere morbū. q̄ mrimoniū nō est sa
cramētū. Añs pz. qz sicut nō ē opus valētibꝫ
medicus. vt dicit ī euāgelio. sic nec medicia.
z p ꝯns videk q̄ medicina supfluat. nisi mor
bus pcedēs: ipsam medicinā reqrat. Cōseqn
tia pbak. qz omē sacrm ē q̄dā medicina ꝯtra

morbũ pcti. vt ptz ex pcedẽtib⁹. Sz mrimoniũ fuit a deo institutũ añ omẽ pctm. qñ hõ i statu innocẽtie adhuc fuit ĩ delicijs paradisi. g̃ si mrimoniũ cẽt sacrm. tũc medicia pcessisset morbũ. Cõtra. da oppositũ. tũc ñ essent se ptẽ sacramẽta noue legis. cui⁹ ꝛriũ ptz ex dictis pcedẽtib⁹. Dic q̃ttuor sunt videda Primo de ꝑncipali q̃sito ĩ ista q̃stione. Secdo d̃ mrimonij institutõe. Tercio de ei⁹ obligatõe. puta vtz q̃libet hõ d̃ necẽitate pcepti teneat ad ꝛhendũ mrimoniũ. Et q̃rto videbit de mrimonij significatõe.

Articulus primus. Cõclusio prima.

Quantũ ad primũ

pono duas ꝛclusiões. Prima ẽ q̃ mrimoniũ est vex sacrm. Qz sacrm ẽ sacre rei signũ. vt supi⁹ patuit p aug. Sz mrimoniũ ñ solũ est signũ gre. sic etiã cetera sacra. vex etiã ẽ signũ ꝛiunctõis xpi z eccl'ie q̃ sunt res sacratissime. 1 2 Ꝑ. illud qd̃ est remediũ sanctitatis ꝛ pctm homi exhibitũ p signa sensibilia hoc ẽ sacrm. Sz mrimoniũ est hmõi. Maior ptz ex dictis supi⁹ circa primã z scdãz distinctões. Minor etiã ptz. qz dato q̃ mrimoniũ nõ sit ꝓprie remediũ curatiuũ morbi iã inflicti. ẽ tñ remediuz pseruatiuũ ne morbi infligat. Facit em̃ h̃ mrimoniũ q̃ illd̃ ñ est pctm. imo qñq̃z pt cẽ meritorũ. qd̃ sine mrimonio cẽt pctm et demeritorũ. Ꝑ. apls ad Eph. v. loquẽs de mrimonio ait. Sacrm h̃ magnũ est. Sz ꝛ istã ꝛclusionẽ ẽ q̃dã heretica opinio q̃rundã q̃ taciani vocant. q̃ mrimoniales nuptias damnãt. z pares eas reputãt ceteris fornicationib⁹. z p ꝛñs fm istos mrimoniũ neq̃q̃z est sacramẽtũ. Notiua aũt istoꝝ hereticoꝝ poterant esse ista. Quia omne sacrm est cã gre. Sz mrimoniũ nõ ẽ cã gre. g̃ mrimoniũ non ẽ sacrm. Maior ptz ex dictis augustini z magistri circa ꝑncipiũ istⁱ q̃rti libri. Patet etiã ex dictis p me recitatis di. ij. q. i. arti. i. ꝛcl'one q̃rta. Minor ꝓbat mlꝛtiplicit. Prio sic. Voluntas hũana ñ ẽ cã gre. g̃ nec mrimoniũ. Cõseqntia ptz. Qz q̃cq̃d ẽ causa cause est etiã cã causati. Sz cõsensus hũane volũtatis est cã mrimonij. vt patebit infra. g̃ si mrimoniũ cẽt cã gre. tũc hũana volũtas esset cã gre. z sic ad oppositũ ꝛñtis seq̃ret oppositũ añcedentis. z p ꝛseqns ꝑma ꝛñtia fuit bona. vt ptz ex regulis aristotel' habitis ꝑmo ꝓoꝝ. z scdo peri hermenias. Añs etiã ptz. qz si hũana volũtas esset cã gre. tũc ex pur⁹ naturalib⁹ possem⁹ ꝛseq̃ gras z vitã eternã. qd̃ fuit error pelagij. Secũdo sic. Illud a q̃ fm ꝛsiliũ apli. expedit homini sp abstinere. h̃ nõ est cã gre. Sz mrimoniũ est hmõi. Maior ẽ nota a seniũ ꝛrio. qz nllo mõ expedit homi ꝓpetue abstinere ab eo qd̃ est cã gre. Minor ꝓbat. qz pure ꝗginis expedit ꝓpetue abstinere a mrimonio. vt ptz ex dictis apli. i. ad Chor. vij. patet etiã ex cõi doctrina oim catholicoꝝ doctoꝝ q̃ ꝗginitatẽ ꝑferũt mrimonio. Tercio sic. Illud qd̃ deicit homiez ab excellẽtiori statu. h̃ nõ cõfert sz magis aufert grãz. mrimoniũ ẽ hmõi. Maior ptz. Probat minor. qz deicit hoiez a statu ꝗginali q̃ est purior z excellẽtior statⁿ sidelium. 3 Quarto sic. Si mrimoniũ esset cã gre h̃ maxie videret p tãto. qz pstaret remediũ ꝛ voluptatis carnalis incendiũ. sz h̃ ñ. qz p actũ carnal' copule q̃ vtunt hoies mrimoniũ ꝛhẽtes auget carnal' ꝛcupiscẽtia. qd̃ ptz p aresto. iij. ethi. vbi ait. Insatiabil' est ꝛcupiscẽtie appetit⁹ z p opationẽ ꝛgruã auget. 4 Ꝑ. ꝛclionẽ arguit scdo sic. Perfectũ mrimoniũ pt fieri absq̃z bñdictõe. g̃ mrimoniũ nõ ẽ sacrm. Añs ptz. qz int' mlꝛtos fuit est z erit q̃ nullã receperũt vl' recipiẽt bñdictõez. Probat ꝛñtia. qz vt ptz discurrẽdo p singl'a noue legis sacra. vnũq̃dq̃z inuenit h̃re aliquã bñdictõez ita necessario añexã. q̃ absq̃z hmõi bñdictõe sacrm ñ pt esse. iuxta q̃ ait hugo d̃ scto vic. q̃ sacrm ẽ ex bñdictõe sanctificans. Ꝑ. sacrm efficit qd̃ figurat. vt ptz ex dictis aug. in ꝑncipio istⁱ q̃rti libri. Sz mrimoniũ nõ efficit ꝛiũctõez xpi cũ eccl'ia quã figurat vt d̃ se ptz. Ꝑ. cuilibz sacro ꝛuenit sacralis efficacia ex cõformitate quã habet ad passionẽ xpi. Sz mrimoniuz nullã videt habere ꝛformitatẽ ad xpi passionẽ. qz act⁹ ei⁹ nõ est carnal' afflictiu⁹. sz magis delectatiu⁹. g̃ nõ hz aliquã sacrãlez efficaciã. nec p ꝛñs poterit esse sacrm. Ꝑ. h̃ nõ ẽ sacramentũ in q̃ nõ est tria assignare. q̃z vnũ sit sacramẽtũ tm̃. aliud sacramẽtũ z res sacramẽti. z terciũ qd̃ sit res sacramẽti tm̃. qz vt ptz ex dictis supi⁹. In omi sacro ꝛtingit hec tria assignare. sz ñ appet q̃uo hec tria possint ĩ matrimonio assignari. g̃ rẽ. Sz ꝛ istã hereticaz prauitatẽ ẽ q̃si tot⁹ liber aug. quẽ fecit de bono ꝛiugali. ac dicta mlꝛoꝝ aliorꝝ sctoꝝ in diũsis libris. Sũt etiã ꝛ eã dicta xpi z apli q̃ mgr ꝛ hãc heresim allegat h̃ ilra. Ideo hac heresi refutata tãq̃z sufficiẽter ĩprobata. ad primũ motiuũ ei⁹ rndeo negãdo minorem. Ad ꝑmã ꝓbationẽ nego ꝛsequẽtiã. Ad ꝓbatõez illⁿ dõm q̃ maior ꝓpositio nõ est ꝗa q̃ñ causa causata dependet a pl'ib⁹ causis. qz tũc effect⁹

Opio heretica.

Rõ prima

Probatio minoris.

Rõ secda

Rõ tercia.

Rõ q̃rta.

Rõ quita.

Cõtra opinionem.

Solutio ꝑme rõnis

Ad primã ꝓbationez minoris.

causate cause ita pt reduci original'r i vnā sua
rū causaz q ñ reduceret i alterā. Sic aūt ē in
ppositio. qz mrimoniū ñ solū causal'r dependet
ab hūana volūtate. sz pncipal'r dependet ex di
uina institutōe. z iō causare graz pt conuenire
mrimonio vt ē causatū a diuia institutōe. da
to q ꝶ sibi ñ conueniat vt est causatū ab hūana
volūtate. z p cōns licet hūana voluntas sit cā
mrimonū qd ē cā gre. tñ hūana volūtas nō ē
Ad.2. cā gre. ¶ Ad scdaz pbatōez dōm q abstinē/
dū ēt ab aliq pt dupl'r itelligi. Vno mō tāqz
a malo. z sic maior ē ya. Alio mō tanqz ab eo
qd ē min⁹ bonū. ad ꝶ vt hō ꝓseqt maiꝰ bonū.
z sic maior ñ ē ya. licet ei vita actiua sit min⁹
bonū qz vita ꝓtēplatiua. tñ ex ꝶ vita actiua ñ
pua merito. Sic aūt ē i ppositio. qz licet apo
stol⁹ ēt abstinēdi ꝓsiliū. tñ ꝶ ñ facit p tāto q
mrimoniū sit malū. sz p tāto vt pura ygo fer
uentiori charitate ēt spōsēt xpo. z ex ꝶ abūdā
Ad.3. tiorē graz ꝓsequat. ¶ Ad terciā pbatōez dicē
dū q maior nō est ya. qñ sic fit electio ab ex/
cellētiori statu. q tñ nō fit pnectio in malū sta
tū. sz fit collatio i bono statu. Nūc aūt ita ē q
p mrimoniū hō nō pficit in malū statū. sed
collocat i statu bono a deo pncipal'r istituto.
vt patebit i scdo articulo. ¶ Etiā iste due pba
tiones pslupponūt falsū. s. q vez mrimoniū z
pura ygnitas ñ possint sil'ēidē cōpetere. cui⁹
Ad.4. oppositū patebit i scda ꝓcl'one. ¶ Ad qrtaz
pbatōez dōm. q mior nō est ya. loqndo de p
sonis ordinate vinētibz i matrimonio fm q
mrimoniū ē sacrm noue legis. tales cm psone
nō vtunt ꝓcubitu nisi fm dictamē recte rōis
z p cōns sic vtēdo acqrunt virtutē tpantie. qz
ex freqntatis actibz circūstātionat⁹ fm dicta/
mē recte rōis acqrit habit⁹ ꝶtut⁹ nō solū circa
tristibilia vez etiā circa delectabilia. ¶ Ad p
bationē dōm q dictū phi pt itelligi de appeti
tu ꝓcupiscētie fm q ē in hoibz nō regulat⁹ re/
cte rōis dictamīe. qz opatio z si qñqz sit con/
grua ppt indigentiā nature. tñ i hmōi opati
one nō sistūt. sz vlteri⁹ seipos puocāt ad opa
tiones supfluas z incōgruas qbz natura nō
Solutio sede rōis. indiget. sz poti⁹ p ipas ledit z destruit. ¶ Ad
scdm argumētū pt dici q añcedēs nō est vez
qz licet pfectū mrimoniū qñqz possit fieri abl/
qz bñdictōe hoīs. tñ nunqz fit absqz bñdictō
ne dei. qz dicit Beñ. i. de pmis hoibz mrimo/
niū ꝓhentibz. bñdixit eis de⁹ dicēs. crescite et
mlt'iplicamini ꝛc. a q bñdictōe nullū legiti/
mū mrimoniū videt ēē exclusiuz. z maxīe fide
Solutō. 3 liuz hoīm. ¶ Ad terciū dōm. q hec ppositio
sacrm efficit qd figurat. ñ est extēdēda ad oē
illud qd figurat. sz ē restringēda ad graz quā
figurat seu significat z efficit mō q lupi⁹ ē ex/
pssuz. Ex q appet q si maior accipit vniūsal'r
tūc ē falsa. si aūt accipit pticulariter. tūc nihil
ꝓcludit. qz mior etiā est pticularis. ex pur⁹ āt
pticularibz nihil ꝓcludit. vt ptz. i. poz. ¶ Ad
qrtū dicēdū q mior ñ est ya. qz qzuis qztū ad
Solutio 4 afflictōez matrimoniū ñ habeat ꝓformitatez
ad xpi passionē. tñ cōformitatē habet qztū ad
dilectōez q xpm iclinauit ad sustinēdū passio
nē. z qztū ad ꝓiunctōez q ecc'lia xpo fuit ꝓiun
cta ꝶtute sue scrissime passionis. Nā i matri/
monio debet esse ꝓtrahētiū psonaz mutua sin
cera dilectio z fidel' ꝓiūctio. ¶ Ad quintū ne
Solutio 5 go minorē. qz act⁹ exteriores qbz psone matri
moniū ꝓtrahētes se mutuo obligāt sūt sacrm
tm. Sz gratia a deo data psonis legitime cō
trahētibz ac etiā ꝓiūctio xpi cū ecc'lia p matri
moniū figurata sūt res sacramēti tm. Sz ipa
ppetua psonaz ꝓtrahētiū mutua obligatio ē
sacramētū z res sacramēti. Nā respectu actuū
exteriorū q sūt sacramētū tm ista obligatio est
res sacramēti. sz respectu ꝓiunctōis xpi cū ec/
clesia quā significat. z respectu gratie quā effi
cit ē sacrm. ¶ Cōclusio scda ē. q mrimoniū ve
Secunda ꝓclusio rū z ratū eē pt iter psonas legitimas ñ obstā/
te q ygnitas vtriusqz ꝓiugū maneat illibata
Qz si dat oppositū. tūc int ioseph z mariā ñ
1 fuisset vez matrimoniū. Sz falsitas isti⁹ cō
seqntis ptz apd oēs fideles doctores. Cōseqn
tia etiā ptz. qz fides sancta z scriptura sacra te
nent z pdicāt matrē dei mariā semp imacula
tā virginē pmāsisse. Sz q rōne pt eē vez ma
trimoniū iter duas psonas legitimas femīa
pmanēte i pura ygnitate. eadē rōe posset esse
vez z ratū matrimoniū dato q marit⁹ purus
2 ygo pmaneret. ¶ P. postqz psone legitime sb
intentōe ꝓtrahēdi matrimoniū mutuo exps/
erūt ygba qbz fm ius canonicū vez cōtrahit
matrimoniū. tūc int illas psonas vl' est verū
matrimoniū añqz carnalis copula sbsequat.
vl' nō. Si ē vez matrimoniū. tūc habet ppo/
sitū. qz q rōe p vnā die pt eē vez matrimoniū
iter duas legitimas psonas vtraqz pmanēte
i sua ygnitate. eadē rōe omibz diebz vite coz
posset eē vez matrimoniū iter eas vtraqz d cō
sensu vtriusqz semp pmanēte i pstina purita/
te Si ñ est vez matrimoniū inter eas añ car
nalē copulā. tūc qlibet illaz psonaz pt a poti
voto recedere z cū alia psona ꝓtrahere qd est
simpl'r falsū. sic ifra patebit. cū hec materia in
suo ppo loco tanget. ¶ Sz ꝓtra istā ꝓcl'onē
Opio contraria. est q dā opio quā magister ꝶ tāgit i littera Et

adducũt positores isti⁹ opiniõis p se autoritatẽ aug. ex lib. soliloq̃oꝝ. vbi ait. Nõ ẽ pfectũ ꝯiugiũ sine cõmixtione sexuũ. Et iterꝝ ait aug⁹. Nõ est dubiũ illã mlierez ñ ptinere ad mrimoniũ cũ q̃ doceť ñ fuisse cõmixtõ sexuũ Item leo pp̃ ait Nõ ẽ dubiũ illã mlierẽ ñ pertinere ad matrimoniũ i q̃ doceť ñ fuisse nuptiale misterũ. Ad istas ⁊ ꝯsimiles autoritates ꝑ dici q̃ inter cõiuges ñ cẽ cõmixtionẽ sexuũ ꝑ dupl̃r ꝯtingere. Uno mõ ex impotẽtia. puta qñ vl̃ vir ñ ꝑ reddere ꝫbitũ ex naturali frigiditate vl̃ alio ꝑpetuo ipedimẽto. vl̃ mlier ñ ꝑ recipere ꝫbitũ ex nimia sui corpis clausione. Alio mõ ꝑ istud ꝯtingere nõ ex impotẽtia ſz ex castitat̃ eminẽtia ꝓcedẽte ex vtriusq̃ cõiugũ mutua volũtate. Ꝓ ẽo mõ nõ cõmixtio sexuũ ipedit mrimoniũ. qz int̃ tales ꝑsonas nũq̃ poterit esse verꝝ mrimoniũ. sic patebit infer⁹ qñ tractabꝝ de frigidis ⁊ maleficis. Et ad istũ sensũ videť ire autoritas leonis. ⁊ secunda autoritas aug. ⁊ h̃ ꝑpť li doceť qd̃ in vtraq̃ autoritate ponit. qz ꝑpe istud doceť qñ alť ꝯiugũ ab altero petit diuortiũ coꝝ iudice et sufficiẽter doceť vl̃ oñdit q̃ mlier ñ est corrupta. ⁊ h̃ vl̃ ex artitudie sua vl̃ ex viri impotentia. Forte dices q̃ ꝯ istã solutõez habeť ex sedã rõe adducta ꝑ ista sed̃a ꝯcl̃one. qz si dictis ꝓbis q̃bꝫ fm ius canonicũ ꝯhiť mrimoniũ. verꝝ ẽ mrimoniũ int̃ ꝑsonas mutuo exp̃mẽtes hmõi verba añq̃ sexuũ fiat cõmixtio fm carnalẽ copulã. cũ talia ꝓba possint dici a viro impotẽte ⁊ a mlierẽ nimis arta. sequit q̃ verꝝ ⁊ indissolubile mrimoniũ int̃ hmõi viz ⁊ mlierẽ ꝯhať. dato q̃ nunq̃ possint carnal̃r cõmisceri qd̃ ẽ ꝯ istã solutionẽ ac etiã ꝯ ꝓitatẽ. Ñdeo q̃ ex rõe ꝑdicta nihil habeť ꝯtra istã solutõez. qz rõ ꝓcedit de ꝑsonis legitimis q̃ ꝑnt ꝯhere mrimoniũ. Sz in stãtia nũc adducta ꝯ solutõez assumit d̃ ꝑsonis illegitimis q̃ nũq̃ ꝑnt ꝯhere q̃liacũq̃ ꝓba dicãt. Vtr eiz impotẽs ⁊ mlier nimis arta sũt ꝑsone illegitime ad ꝯhendũ mrimoniũ. vt ifra patebit Et iõ nõ obstãte q̃ tales ꝑsone fateanť coꝝ iudice q̃ztũ i ipis erat se ꝯxisse mrimoniũ ꝑ ꝓba de ꝑsenti. tñ si sufficiẽter doceť q̃ vir sit impotẽs vl̃ mlier nimis arta. tũc ꝑ iudicẽ ab inuicẽ separanť nõ q̃ aliqd̃ ibi mrimoniũ dissoluat ſz potiꝰ oñdit ꝑ talẽ separõez q̃ int̃ hmõi ꝑsonas nullũ fuit mrimoniũ. q̃ztuis añ ꝓceptõez istⁿ impedimẽti videret esse mrimoniũ inter eas. Sz secꝰ fierz si ꝑsone legitime essent ⁊ impedimẽtũ sexualis cõmixtionis ñ haberẽt. qz dato q̃ tales ꝑsone ꝯxerint mrimoniũ ꝑ ꝓba de ꝑsenti. ⁊ trãseãt postea mlita tpa. q̃bꝫ tpibꝫ int̃ hmõi ꝑsonas nũq̃ fuit attẽptata carnal̃ copula. tñ verꝝ mrimoniũ fuit iter eas. qd̃ patet. qz si altera istarꝝ ꝑsonarꝝ alibi ꝯhereť. ⁊ ꝑ carnalẽ copulã q̃ztũ i se esset cũ ꝑsona secũda mrimoniũ ꝯsumaret. nihilominꝰ ꝑ verꝝ iudicẽ ecclĩasticũ cõpelleret redire ad ꝑmã ꝑsonã ⁊ dimittere sed̃az. Qd̃ iudex neq̃q̃ facere d̃bret. nisi iter illas duas ꝑmas ꝑsonas verũ et ratũ mrimoniũ etiã sine carnali copula extitisset. Sz ꝓpter primã autoritate aug. adducta ꝑ pdicta opinione ẽ aduertẽdũ q̃ mrimoniale ꝯiugiũ tres gd̃⁹ hr̃e videť. Primꝰ ẽ qñ fit ꝯcⁿ ꝯiugũ ꝑ ꝓba de futo. Secdo qñ fit ꝑ ꝓba de ꝑsenti. Tercꝰ qñ post ꝓba mrimoniũ exprimẽtia sb̃sequiť carnal̃ copula. Primus gradꝰ fm aliq̃s d̃z mrimoniũ initiatũ. ſz nõ verꝝ vel ratũ. qz dũ initiať tũc ꝓprie adhuc nõ habet esse. In isto eim̃ gdu ꝑpe habẽt esse spõsalia. ⁊ ñ mrimoniũ. qz ispõsalia nõ sũt mrimoniũ. licet sint dispositio ad mrimoniũ Secdꝰ gd̃⁹ ẽ mrimoniũ verꝝ ⁊ ratũ q̃ztuis ñ ꝯsumatũ Sz tercⁿ gradꝰ ꝑpe facit mrimoniũ ꝯsumatũ. Cũ igiť aug. ait. nõ ẽ pfectũ ꝯiugiũ sine cõmixtione sexuũ. videť q̃ huiusmodi ꝓba sint ĩtelligẽda de pfectõne tercⁿ gd̃⁹. q̃ mrimoniale ꝯiugiũ diciť ꝯsumatũ. et ñ de pfectõe secdi gd̃⁹. q̃ diciť verꝝ ⁊ ratũ. Hꝰ ꝑ istã distinctõez ꝑt sufficiẽter rñderi ad multas sophisticas instãtias q̃ ꝯ istã sed̃az ꝯcl̃onẽ possent adduci. q̃s cã breuitat̃ ñ adduco.

Solutio

Instantia

Solutio.

Quantũ ad secũdũ articulũ pono duas ꝯcl̃ones

Articulus secundꝰ.

Cõclusio prima.

1

Pria ẽ q̃ matrimoniũ ẽ pncipal̃r a deo institutũ. Qz omne sacrm̃ a deo ẽ pncipal̃r institutũ. ſz mrimoniũ ẽ sacrm̃ Maior ptz. qz si aliqd̃ sacrm̃ pncipaliter esset ab aliq̃ puro hoie institutũ. tũc ab hoie posset etiã destitui hmõi sacrm̃. Cõseqns ẽ fallũ. q̃ z añs. Mior etiã ptz ex pdict̃. Ꝑ. a q̃ original̃r ⁊ pmo facta est ꝯiũctio legitima mar̃ cũ femia. ab illo ẽ pncipal̃r mrimoniũ i stitutio. Sz hmõi ꝯiũctio facta ẽ a deo Maior ptz. Mior etiã ẽ nota ex dict̃ xpi Mat. xix. vbi loq̃ns d̃ mrimoniali ꝯiũctõe ait. qd̃ deꝰ ꝯiũxit hõ ñ sepet Sz ꝯ istã ꝑt argui sic Illd̃ qd̃ ꝑ hũanũ ꝯsensũ efficiť huⁿ pncipal̃ istitutor videť eẽ hõ. ⁊ ñ deꝰ. ſz mrimoniũ humano ꝯsensu fit ⁊ ꝯhiť. vt patebit infra. q̃ dẽ. Ꝑ. fm q̃ mgr̃ h̃ ait i lra. tũc fuit pmo in stitutũ mrimoniũ. qñ dictũ ẽ. h̃ nũc os ex ossibꝫ meis. ⁊ caro ex carne mea. ꝓpter h̃ relinq̃t hõ

Nota.

Instantia

1

2

2

re. sz ista fuerūt ꝓba ꝑmi hoīs. vt ptz gen. ij. c. g re. ¶ P. nō iuenit q dꝰ aliq̄d locutꝰ sit de spectantib ad mrimoniuz nisi. Gen. i. cū dixit ꝑmis hoib. crescite z mltiplicamini z replete terrā. Sz p ꝗ nō videt ꝛstituisse mrimoniū. q: ꝛsilia verba dixit pscib z alijs aiantib. i qb tñ dꝰ ñ ꝛstituit mrimoniū. ¶ Ad ꝑmū dicendū. lz mrimoniū efficiat hūano ꝛsensu. ꝗ tñ ñ fit cū exclusione istiturōis diuīe. illa ei exclusa nullꝰ ꝛsensꝰ hūanꝰ sufficeret ad faciēdū vez z legitimū mrimoniū. ¶ Ad scdm dicēdū q ꝗuis illa verba eēnt ꝑmi hoīs ꝓnūciatiue tāq̄z pconis volūtatē z institutōez dei ꝓnūciantez. fuerūt tñ eadē verba inq̄z tū faciebāt ad mrimoniū institutōez. dei autoritatiue. tāq̄z ꝓncipis hoīez inspirātez. ¶ Et ista videt esse in cētio xpi Mat. xix. vbi ap pbādo idissolubilitatē mrimonij verba q̄b mrimoniū puo fuit istitutū attribuit ipi deo z ñ homi dicēs. Qui fecit hoīes ab itio. masculū z feminā fecit eos. z dixit. Propt ꝗ relinq̄t hō pꝛez z mrez z adherebit vxori sue. z erūt duo i carne vna. Uñ ista verba fuerūt verba ꝑmi hoīs. z tñ attribuūt deo. q̄ institutōez mrimonij his verbis p hoīem ꝓnūciauit. Sic ei dꝰ qñq̄z loq̄t p ꝓpha z. z sic rex qñq̄z loq̄t p pconē. sic instituēdo mrimoniū dꝰ loq̄bat p ꝑmū homiez. ¶ Ad terciū dm q maior ñ ē vera. vt ptz ex ia dictz. ¶ Cōclusio scda ē q q̄z tū ad plonaz ꝛhentiū determiatōez. mrimoniū ē ab hūana istitutōe. Q: illd qd ē ex mādato ecclie. ꝗ ē ex hūana istitutōe. Sz hmōi plonaz determinatio sepe est a mādato ecclie. puta q nullꝰ ꝛhat mrimoniū cū aliq̄ sibi attinēte ifra q̄rtuz gdū cognatōis. In mltz ei talib ꝛditor iurz. i. papa pt dispēsare. ex q̄ patz. q a prātē pape tal' ꝓhibitio z limitatio videt emanare. de his tñ magz appebit ifra. qñ tractabit de impedimētis matrimonij.

Solutio. Ad. 1.

Ad. 2.

Ad. 3.

Cōclusio scda.

Articulus tercius.

Quātuz ad terciuz

articulū pono duas ꝛclones. ¶ Pria ē q homines qñq̄z tenebant d necēcitate salutz ꝛhere mrimoniū. Q: q̄libet de necēcitate salutz q̄z tū i se ē tenet obſuare illud qd dꝰ sibi pcipit. Sz dꝰ pcepit ꝑmis hoib. vt crescerēt z mltiplicarent. gen. i. dicēs. Crescite z mltiplicamini rē. Et eodē mō pcepit noe z filijs suis gen. ix. q saltē dꝰ iplicite pcepit hoib illoz tpm ꝛhere mrimoniū. q: ñ poterāt ordiate crescere. nisi puo mrimonio. nā cremētū hoīm sine mrimonio eēt fornicariū. z p ꝛns iordiatū. ¶ Forte dicet q istd stare ñ possit. q: omi tpe licuit virginitatē peligere mrimonio. q nullo tpe mrimoniū cecidit sb pcepto. Cōlequntia patz q: illd nūq̄z dz eligi q eligēs efficit puanicator pcepti diuī. Ans pbat. q: omi tpe licuit z licebit maiꝰ bonū peligere miꝰ bono. Sz virginitas ē maiꝰ bonū q̄z mrimoniū. Maior patz q: sic maiꝰ malū ē magz fugiēdū miꝰ malo. sic maiꝰ bonū ē magz eligēdū miꝰ bono. Minor pbat. q: maiori bono in vita pñti dat maiꝰ pmiū i vita futa. sz ceterz pib tē virginib dat i vita futa magis ꝑmiū q̄z ꝛiugatz. vt oēs doctores testāt. q rē. ¶ P. abel nō fuit trāsgressor diuī pcepti seu mādati. q tpe ipiꝰ abel mrimoniū ꝛhere ñ erat d necēcitate salutz. z p ꝛns ñ cecidit sb pcepto. Ans ptz. q: dꝰ ñ acceptat sacrificia trāsgressoz suoz mādatoz. Sz sacrificiū abel dꝰ acceptauit. vt ptz gen. iij. Probat ꝛnntia. q: erq̄ scripta nusq̄z recitat abel vxoratū fuisse. iō nō ē dubiū q̄n mortuꝰ fuit virgo. z p ꝛns mrimoniū ñ ꝛxit. ppt qd trāsgressor fuisz diuini mādati si suis tpib ꝛcetꝰ mrimonialiū nuptiaz cecidisset sb pcepto. Et si tpe abel mrimoniū ñ erat sb pcepto: sequt q ē nil'o alio tpe sit vl' fuit sb pcepto. q: sp hoies postea fuerūt magz mltiplicati. z p ꝛns plesiuenietāt q suo spōte sine pcepto cogēte se nuptijs tradiderūt. ¶ Ad ꝑmū nego ans. Ad p bationē dm q maior ñ ē vera si addit ei omi tpe sic additū ē i maiori. q: ppt paucitatē hominū. z ppt necēcitatē multiplicāde. plis qñq̄z virginitas nō fuit maiꝰ bonū q̄z mrimoniū. Propt qd ait augꝰ. q celibatꝰ iohis ñ ē pferēdꝰ ꝛiugio abrae. ¶ Ad pbatōez nego maiorē q: supposita necēcitate ꝛhēdi ppt paucitatē populi dei. tūc ñ miꝰ ꝑmiarez mrimonial' fecūditas q̄z ꝓginal' castitas. ¶ Ad scdm nego ꝛnntiā Ad pbatōez dm q lz pceptū negatiuū obliget hoiez sp z ad sp. tñ pceptū affirmatiuū ñ obligat ad sp. q̄ꝗuis obliget sp fm ꝛgruētiā z optunitatē tpis z loci. Cū igit pceptū dei d ꝛhēdo mrimonio fuit affirmatiuū tm. iō ñ tenebat abel ad accipiēdū vxorē. nisi tāto tpe vixisset q ꝛgruū z optunuz ꝗ sibi fuisset. Et q: añ illd tps occisus fuit a cayn frē suo. iō dato q ꝓgo dcesserit. tñ ex ꝗ trāsgressor diuī mādati nō fuit. ¶ Cōclusio scda ē q modernis tpib rebz se habētib vt nūc nullꝰ teneat seu obligat vt d facto ꝛhat mrimoniū. Q: sic d ꝗbuentōne pentū habem pceptū affirmatiuū. z nihil omnꝰ eo tpe q pr ñ idiger: filiꝰ ñ teneat d facto pri ꝗbuenire. sic q̄ꝗuis d hoīm mltiplicatōe. et p ꝛns d ꝛhēdo mrimonio dꝰ deberet pceptū affirmatiuū. tñ q: p nūc tot hoīes sūt q volūtarie mrimoniū ꝛhūt. q mūdꝰ q̄si repletꝰ est

Instantia 1

Solutio. Ad. 1.

Ad. 2.

Cōclusio secūda.

hoibꝫ.ſ̃ illi q̃ volũt abſtiere.p nũc ñ tenẽt ꝯ/
here. Dico aũt notãter.p nũc. vl'rebꝫ ſe ha/
bẽtibꝫ vt nũc.q: poſſꝫ ꝯtigere tãta mortalitaſ
hoim.q̃ illi pauci q̃ viui manerẽt.ppt ꝓfua/
tionẽ hũane ſpẽi.vl'ppt aliquã aliã imminentẽ
necitatẽ tenerẽt ꝯhere mr̃imoniũ.ſuppoſito
q̃ eẽnt p̃ſone legitime ad ꝯhẽdũ. Si ãt habe
rẽt ĩpedimẽtũ abſolubile.p diſpẽſatõez ledis
aplice.tẽ ſedes aplica hmõi necitate inuniẽte
cũ talibꝫ hoibꝫ deberet diſpẽſare.

Nota.

Articulus quartus.

Quãtũ ad quartuꝫ

articulũ ſatꝭ cõiter exdictꝭ ſciõez.p̃t hr̃i q̃ mr̃i
moniũ ſignificat gr̃aꝫ quã ec̃ aliq̃ mõ cãt.ſic
dictũ ẽ ſupꝛ.q.p ꝯñs ſignificat ꝯiũctõez fide
lis aĩe cũ deo.q̃ fit p gr̃aꝫ ꝛ charitatẽ.ꝛ vnitio
nẽ ſeu ꝯiũctõez eccl'ie cũ xpo.iſtꝭ tñ ad p̃ñs ñ
iſiſto.q: forte aliias d̃ his aliq̃ ptractabꝫ

Ad principale argu.

Ad argumẽtũ p̃ncipale p̃t vno mõ dici q̃ ãns ñ
ẽ verꝫ.q: ſz medicĩa curatiua vl'reſtauratiua
ñ p̃cedat morbũ.tñ medicĩa p̃ſuatiua ꝛ ſana
tiua ꝯfortatiua p̃t p̃cedere.ꝛ ñ p̃ſuppoñit mor
bũ. Ad p̃batõez dd̃.q̃ hec ꝛ ſilia ꝓba ſp ſũt
ſtelligẽda d̃ medicina morbi curatiua vl'ꝛ p
diti reſtauratiua.ꝛ ñ d̃ medicĩa p̃ſuatiua ꝛ cõ
fortatiua. Pot ec̃ negari ꝯñtia Ad p̃batõez
dd̃.q̃ dato q̃ oẽ ſacr̃m ſit q̃dã medicĩa ꝯ mor
bũ p̃cti.tñ ñ ẽ nec̃e oẽ ſacr̃m. eẽ medicinã ſana
tiuã p̃cti iã p̃ptrati.q: p̃t eſſe medicĩa p̃cti p/
uentiua ne ꝯtingat.q̃le ſacr̃m ẽ ip̃m mr̃imo/
niũ q̃d ſua ꝓtute excuſat pctm̃.q̃d ĩ carnali co
pl'a ec̃t.ſi mr̃imoniũ hmõi copulã ñ p̃cederꝭ.

Diſtinctio viceſima ſeptima ꝛ viceſima octaua

Poſt hec aduer

tẽd. Poſtq̃ mgr̃ aliq̃ tetigit d̃ ip̃ꝰ
mr̃imonij cã formali.nũc.p̃ſeqũt de
eꝰ cã q̃d ad mõ efficiẽte.puta d̃ ꝯſenſu a volũta
te vtriuſq̃ ꝯiugũ p̃cedẽte. Et diuidit ĩ duas
p̃tes. Nã p̃mo tractat d̃ iã dicti ꝯſenſꝰ effectu
ꝛ p̃fectõe. Secdo d̃ eiuſdẽ ꝯſenſꝰ defectu ꝛ ip̃fe
ctione.diſt.xxix.ibi. Optet ãt ꝯſenſũ. Pria ĩ
duas. Q: p̃mo oñdit q̃ ꝯſenſuſ ꝯhẽtũ efficit
mr̃imoniũ. Secdo inuit q̃le opteat eſſe hmõi
ꝯſenſũ.diſt.xxviij.ibi. Vic q̃ri dꝭ. Pria ĩ treſ
Q: p̃mo p̃mittit ĩ vniuerſali ordine dicẽdo.q:
Secdo oñdit q̃d ſit mr̃imoniũ. Tercio q̃d ſit
mr̃imonij p̃ncipiũ effectiuũ. Secda ibi Sũt
ei nuptie. Tercia ibi. Afficiẽs ãt. Et hꝰ ĩ duas
Q: p̃mo circa p̃ncipiũ matrimonij effectiuũ
ponit ſ̃itatꝭ determiatõez. Secdo huic ſ̃itati
ꝯriã recitat opinionẽ.ibi. Quidã tñ aſſerunt
Et hec diuidit ĩ tres p̃tes. Q: p̃mo mgr̃ reci
tat hmõi falſã opionẽ. Secdo hmõi falſe opi
nionis adducit p̃batõez. Et tercio ꝯ hmõi p
batõez attẽptat ſolutõez. Secda ibi. Q, ſo ĩ
ter ſpõſam. Tercia ibi. Dis aũt ita r̃ñdem⁹.
Seq̃t illa p̃s. Vic q̃ri dꝭ.vbi incipit diſt.xx
viij. In q̃ mgr̃ oñdit q̃lẽ optet eẽ ꝯſenſũ mr̃i
monij effectiuũ. Et diuidit ĩ duas p̃tes. Q:
p̃mo oñdit q̃lis ſit ille ꝯſenſꝰ q̃ mr̃imoniũ effi
cit Secdo inq̃rit q̃ ſit illa reſ ĩ quã mr̃imoniũ
efficiẽdo volũtaſ ꝯſentit.ibi. Vic q̃rit cũ ꝯſen
ſus. Pria ĩ tres. Q: p̃mo oñdit q̃ ꝯſenſus ex
p̃ſſus p ꝓba d̃ ſuko mr̃imoniũ ñ efficit.q̃uis
hmõi ꝓba cauſet q̃ñq̃ ſpõſalia. Secdo q̃ ad
h̃ ſolꝰ ꝯſenſꝰ p ꝓba d̃ p̃ñti exp̃ſſus ſufficit. Et
tercio ꝯ vtrũq̃ dictuꝫ obiicit ꝛ ſoluit. Secda
ibi. Nõ ãt ſic ẽ. Tercia ibi. Et remiſſe aũt ſen
tẽtie. Circa iſtas duas diſt.q̃ro hãc q̃ſtionẽ

Qꝛ p⁹ ꝯctũ mr̃imoniũ p ꝯſenſũ ſuf/
ficiẽter exp̃ſſũ.vnꝰ cõiugũ ĩuito alto
poſſit ĩtrare religionẽ. Et videt q̃
ſic. Q: q̃cũq̃ ſe aſtrĩxit duplici voto.q̃ꝛ vnũ
ẽ maꝰ alto.tẽ maꝰ votũ obſuãdo abſoluit a
minori.maxie ſi vtrũq̃ ſimꝰ ñ p̃t obſuari. Sz
votũ religiõis ẽ dignꝰ ꝛ ꝓtute maꝰ q̃ꝛ votũ
mr̃imonij.g̃ tẽ. Maior p̃tꝭ.q: ex h̃ fm iura
ſz homĩ trãſire de vna religiõe ad aliã.ſuppo/
ſito q̃ trãſeat ad artiorẽ regulã. Minor p̃bat.
q: illd̃ qd̃ ẽ ſp̃uale ꝛ diuinũ.ẽ maior ſ ꝓtutis ꝛ
dignitatis.q̃ꝛ illd̃ qd̃ ẽ carnale ꝛ hũanũ. Sz
ſtatꝰ religiõis ẽ ſp̃ual'ꝛ q̃ diuinꝰ.ꝛ ſtatꝰ mr̃i
monij ẽ carnal'ꝛ hũanꝰ.g̃ tẽ. Cõtra.nll'ſ ſz
attẽptare illd̃ diſſoluere qd̃ ex diuina inſtitutõ
ne ẽ idiſſolubile.mr̃imoniũ ẽ hmõi.g̃ tẽ.ma
ior patꝭ. Minorẽ p̃bꝰ.q: illd̃ a cuiꝰ diſſolutõe
p̃hibet hõ ꝓbꝰ ꝓfitatꝭ ĩ euãgelio.h̃ ex diuina in
ſtitutõe videt eẽ idiſſolubile. Sz ꝓfitatꝭ.ſ.dñſ
ihs xp̃s loq̃ns de mr̃imonio Matth.xix.ait.
Qd̃ g̃ deꝰ ꝯiũxit.hõ ñ ſepet. Vic q̃tuor ſũt
videda. Pria q̃d ſit mr̃imoniũ Secdo q̃l'
ſit ille ꝯſenſꝰ q̃ efficit mr̃imoniũ. Tercio d̃ co
qd̃ ẽ h̃ p̃ncipalꝭ q̃ſitũ. Et q̃rto.eſt videndũ
vtꝛ ſeptẽniũ.i.tp̃s ſeptẽ ãnorꝭ ſit neccario req̃/
ſitũ ad ſpõſalia ꝯhendũ.

Articulus primus.

Quantũ ad primũ

r̃ñdꝭ mgr̃ h̃ ilra dicẽs. Mr̃imoniũ ẽ viri mlĩ
eriſq̃ ꝯiũctio maritalĩ inter legitimas p̃ſonas ĩ/
diuidua vite ꝯſuetudinẽ retinẽs. In q̃ deſcri/
ptõe ꝯiũctio ponit̃ p genere.cetera ãt p diffe/
rẽtijs.vt d̃ ſe ptꝭ ituẽti. Iſidorꝰ ꝓ li.ix.ethi
mologiarꝭ magꝭ attẽdẽs ad nois interptatõez
q̃ꝛ ad diffinitõez ait.q̃ mr̃imoniũ dꝭ q̃ſi mr̃is
muniũ.i.officiũ Et q̃ſi ad idẽ reſpiciẽs aug.
ĩ lib.ꝯ fauſtũ ait. Mr̃imoniũ ſ̃ dꝭ.q: nõ ab

Instantia 1 aliud dz mlier nubere nisi mr fiat. Sz ꝗ hec
pt argui ex dictis aliqz doctoꝝ. Et primo ꝗ di-
ctū magri sic. Mrimoniū sicut ⁊ qdlibet aliud
sacrm ē sensibile signū. Sz nlla ꝛiūctio ē qd
sensibile. g mrimoniū ñ pt eē ꝛiūctō. Maior
ptz p diffinitōez sacri datā ex dictis bti augu-
dist. i. q dicebat q sacrm ē iuisibil' gre visibil'
forma. Ptz ēē mior. qz nlla relatō ē forma sen
sibil'. Iz ois ꝛiūctio ē relatio. g nlla ꝛiūctio vi-
deē ē sensibil'. P. vinculū q aliq ꝛiūgunt ñ
2 ē ipa ꝛiūctio. Sz mrimoniū ē vinculū idisso-
lubile q femia ꝛiūgit viro. ⁊ ecōuso. Maior
ptz. qz cā differt realr a suo effectu. Iz vinculū
ꝛiūges ē cā ꝛiunctōis. Mior etiā ptz d se. ⁊
3 ē cōiter ꝛcessa. P. si mrimoniū eēt ꝛiunctio.
tē duoꝝ ꝛiugū ñ possz eē vnū mrimoniū. Fal
sitas isti ꝛñtis ptz. Probat ꝛseqntia. qz fm
nuīē. int duo extrema ñ est vna relatio. Iz due
fm numer extremoꝝ. due ei sūt eqlitates ī du
obz eqlibz. Cū igit ois ꝛiūctio sit relatō. ī du
obz ꝛiūctis erūt due ꝛiunctōes. ⁊ p ꝛñs duo
mrimonia si mrimoniū ē ꝛiūctio. qz mltipli-
cato supiori. tūc necē ē iferi mltiplicari. P. re
4 terea si mrimoniū eēt ꝛiūctio maritalis. tūc nō
posset eē mrimoniū sine carnali copula. Falsi
tas ꝛñtis ptz ex qstiōe pria pcedēte. Cōseqn-
tia etiā ptz. qz ꝛiūctō maritalis. vl ē ipa carnalis
5 copula. vl nccio ꝛcernit hmōi copulā. P.
ome mrimoniū pt dissolui cā fornicatōnis. g
mrimoniū ñ ē retinēs idissolubile seu indiui-
6 duā vite ꝛsuetudinē. P. ꝗ dicta Isidori ⁊
aug. arguit sic. Semp a digniori ē res denō-
mināda. Iz pr ē dignior mre. g istd sacrm po-
ti dēberet dici primoniū a pre: qz mrimoniū
a mre. Maior habet. ij. d aia. Etiā mior patz
ex. iij. d aia. vbi dicit. q agēs ē pstāti patiēte.
7 P. denolatio dz fieri a pncipio eēntiali. Sz
officiū mris ñ ē eēntiale pncipiuz mrimonij.
Iz potis ē effectus eius. g rc. Maior ptz. qz rō qm
significat nomē ē diffinitio. vt dr. iij. metha.
Sic igit diffinitio dat per pncipia eēntialia.
sic etiā nomē dz ipōni a pncipio eēntiali. Mi
nor etiā ptz. qz effectus ñ ē pncipiū eēntiale sue
cause. Iz qnqz cā sit pncipiū eēntiale sui effectus
vt ptz d cā itrinseca. Sz sine pēto esse matrē.
cāliter pslupponit eē mrimoniū. g rc. Ad p
Solutio. mū dd. q mior ñ est ꝟa. Ab pbatōez dd. q qz
Ad.1. uis relatio ñ sit sensibil' fm se. ē tñ sensibil' rōne
fundamēti. Unde sic sillitudo sentit inqztū alba
q sūt sillia sentiunt. sic ꝛiūctio sentit. eo q pso-
ne ꝛiūcte sentūt. ac etiā eo q ꝟba q̃dm aiorū su
orū ꝛsensū ⁊ ꝛformitatē exp mūt sentiūt. Ad
Ad.2. scdm dd. q ligari aliq vicio pt itelligi dupli.
Uno mō effectiue. ⁊ sic maior ē ꝟa. Iz mior est
falsa. Alio mō formali. ⁊ sic qzuis mior sit ꝟa
q mrimoniū ē tale vinculū q ꝛiunges formali
itelligūt eē ligati. maior tñ ē fla. qz vinculū q
aliq formali ligāt ñ ē aliud qz ipa ligatio. Ad
pbatōez dd. q maior ē falsa loqndo d cā for-
mali. effectus ei cāe formalis ñ differt realr a for-
ma. Ad terciū dd. q ꝛñs ñ ē falsū accipiēdo
mrimoniū put dicit relatōez eqpantie fūda- Ad.3.
tā ī viro ī ordie ad mlierē ⁊ ecōuso. qz ī rei ꝟi-
tate sic vnū accidēs absolutuz ñ pt eēi duobz
sbicetis. sic vnū nūero accidēs respectiuū nō pt
eēsil' ī duobz extremis. dr tñ vnū mrimoniū
eē int vnū viz ⁊ vnā mlierē rōe vni finis. pu
ta rōe plis generāde. q vna exñs dependet ab
vtroqz ꝛiunge a viro. s. ⁊ mlliere. ⁊ sic vnū mri-
moniū itegrat ex duplici ꝛiūctōe pdicta Ad Ad.4.
qrtū pt negari ꝛñtia. Ad pbatōez dd. q licet
maritalis ꝛiūctio ꝛcernat carnalē copulā epti-
tudīe. tñ ñ ꝛcernit eā actu. aptitudo vero ad
carnalē copulā pt eē etiā iter plonas ꝟginali
castitate pollētes. Ad qntū dd. q idiuidui- Ad.5.
tas mrimonij pt dupli cōsiderari. Uno mō
inqztū vinculū. Alio mō q ad cohabitatōez
⁊ thoꝝ. Prio mō ñ tollit idiuiduitas mrimo
nij p diuortia celebrata cā fornicatōis Uñ p
sona petēs separari a ꝛiunge fornicāte ñ exaudit a
iudice nisi sb hac ꝛdicione. q toto tpe hmōi
separatōis caste viuat. nec lz sibi ꝗhere cū aliq
plona viuēte ꝛiunge fornicatrice. ⁊ si voluerit
poterit eidē recōciliari. ⁊ mrimonialis sibi co-
habitare sic p°. Ista patēt extra d spō. ⁊ mri.
c. ex pte. Exqbz oibz euidēter appet q p cele-
brata p° diuortia ñ dissoluebat vinculū mri
monij. Sz secdo mō idiuiduitas mrimonij
pt cā fornicatōis tolli. Est etiā ꝗ adūtendū Nota.
q pdicta diffinitō data p mgrm ñ ꝛuēit vni-
uersalis omi mrimonio. Iz solū mrimonio fide
liū. ⁊ mrimonio cōsūmato p sbseqntē carnalē
copulā. Si ei sic ñ restrigeret ista diffinitio.
tē due instātie isolubiles curreret ꝗ eā. qz posi
to q duo sint ꝛiunges ifideles. qz vn° ad fidez
ꝛuertat alto manēte ī sua ifidelitate. tē ꝛsilo
ad fidē lz recedere a pori mrimonio ⁊ d nouo
ꝗhere cū plona fideli. maxie si ꝛiūxi fidel' blas
phemat fidē vl fidei creatorē. Istd ponit expls
se innocētius terci° extra d ꝛūsione infideliū. c.
qzto te. Ex q ptz q ñ manet vinculū idiuiduū
qd pfuit ī mrimonio ifideliū. Et idē ptz d mri
monio rato lz ñ ꝛsūmato. Ponat eiz q duē p
sone ꝗxerint mrimoniū p ꝟba d pnti. tē verū
ē mrimoniū int eas. nihilomin tñ si vna ista
rū plonaꝝ añqz istd mrimoniū ꝛsūmet p co-
pulā carnalē itrauerit religionē appbata. ⁊ fe
cerit ī ea pfessionē alta plona ñ ꝛsentiēte. tē p
sona manēs ī sclo pt d nouo ꝗhere mrimoniū
si sibi videbit expdire. qd neqqz fiere possz si
vinculū poris mrimonij maneret idiuiduū.
Iste etiā casus mō q iā dixi determinat ē ab

alexãdro. iij. extra d ꝯsũtõe ꝯiug. c. ex publico

Ad. 6. ¶ Ad sextũ dd. q maior ñ ē ẏa. nisi supposito q illd sit dignior qd ē notior. qz notiatio seqt cognitõez. & iõ ñ sp a digniori sz ab euidẽtiori & certõri ē res ꝛnoianda. Licz ei aĩa hois sit dignior qz corp. tñ qz corp ē magis sensibile & cogiscibile qz aĩa. iõ hõ magis ꝛnoiat a corpe qz ab aĩa. dr ei hõ ab hũo ¶ Sic qz euidẽtior & certior ē hãc mrez facere ad generatõez & nutritionẽ hui. plus q spectãt ad officiũ mrimonij qz hũc prez. iõ matrimoniũ merito ꝛnoiat a mre. & dr qsi mris munũ. i. mris officiũ. Et ecõtra qz magis certũ & euidẽs ē prez facere ad exteriorus possessiõis acqsitõez qz mrez. iõ exterior possessio ꝛnoiat a pre. & dr primoniũ q

Ad. 7. si spectãs ad pris officiũ ¶ Ad septimũ nego maiorẽ qz qñ ꝓpetas accntal' ē notior pncipio ẽntiali. tc ab ea res ꝛnoiat. sic lapis dr qsi lẽs pedẽ. Ad pbatõez dd. q lz rõ quã sigt nomẽ sit diffinitõ tñ qz accntia ꝓfert magnã ptẽ ad cogiscẽdũ q qd ē. vt dr. i. d aĩa. iõ ab accnta li pncipio ꝑ res ꝯgrue ꝛnoiari. & h spealiter vez ē qñ res ꝛnoianda ē accns. sic ē i ꝓposito qz ē diffinitõ el accntiũ ñ dat sp p ẽntialia sz potis. p additamta & p extrinseca. vtz. vij. meta.

Articulus secundus

Quantũ ad secũdũ

Pria ꝯclo articulũ pono duas ꝯclones ¶ Pria ē q vez mrimoniũ fieri ñ pt absqz ꝯsensu volũtatũ ip

1 soz ꝗhẽtiũ. Qz null accipit legitimã ptãtẽ i eo qd ē libere alti abs qz illi ꝯsensu. Sz vtqz ꝯiugũ accipit ptãtẽ legitimã i corp alteri vt pz. i. ad chor. vij. qd q dẽ corp añ mrimoniũ

2 libẽ fuit i alteri ptãte. g. & ꝛc ¶ P. null ꝗt ob/ligatori pt eẽ rat: nisi iteruenat ꝯsens ꝯhen

3 tiũ. sz mrimoniũ ē qdã ꝗt obligatori ¶ P. nihil pt fieri sine sua cã efficiẽte. Sz cã efficiẽs mrimoniũ ē ꝯsensus volũtatũ. vt appet p au

Instantia 1 toritates sctõz. q ponũt h ilra. g. & ꝛc ¶ Forte ꝗ istd dicet q ipossibile ē aliqd eẽ cãm efficientẽ suij pi. vt pz ex dict aug. i. d tri. & ex dict are stotel'. ij. d aĩa. Sz mrimoniũ ñ videt eẽ alid qz mutu ꝯsensus legitimoz ꝯiugũ. Ista pz qz respectu eiusdẽ significati ē idẽ signũ. sz ꝯiũctio xpi cũ eccia q significat p mrimoniũ eẽ si

2 gnificat p mutuũ ꝯsensũ legitimoz ꝯiugũ. g. & ꝛc ¶ P. multiplicata cã multiplicat effect. Sz duoz ꝯiugũ sũt duo ꝯsens. g si ꝯsensus est cã mrimonij tẽ duoz ꝯiugũ ẽnt duo mrimõia qd ē flm. Maior pz. Probat maior. qz ñ est maior vnitas i pncipijs qz i pncipiat. vt pz i lib. d caus ¶ P. si oppositũ ñ ē cã oppositi tũc

3 nec ꝓpositi ē cã ꝓpositi. vt pz i lib. topicoz. Sz dissensus ꝯiugũ ñ destruit mrimoniũ iã ꝗctũ. g ꝯsensus eoz ñ efficit mrimoniũ nõdũ

Solutio Ad. 1. factũ ¶ Ad primũ nego maiorẽ. qz mrimoniũ ē qdã vnio duoz ordinatoz ad vnũ. puta ad vnã vitã domesticã l' ad vnã plẽ generãdã & educãdã. quã vnionẽ efficit ꝯsens mutu illoz vnitoz ¶ Ad pbatõez nego maiorẽ. qz sepe videm q idẽ significatũ plibꝫ signis exp/mit & significat ppt euidẽtiã certiorẽ Et tiã minor istri pbatõis deficit. qz ꝯsens ꝯiugũ ꝓpe loqndo ñ sigt ꝯiũctõez xpi cũ eccia. sz potis significat volũtatẽ xpi q fuit cã ꝯiũctõis xpi cũ eccia. Et sic i ist duobꝫ signis & significat ordiate rndet cã cãe. & effect effectui. puta cõsensus ꝯiugũ volũtati xpi. & mrimoniũ causatũ ab illo ꝯsensu. ꝯiunctõi xpi cũ eccia cãte a xpi volũtate ¶ Ad sdm dd. q maior vnũsalit ñ ē ẏa. pl'es ei carpẽtarij pnt eẽ cã vni & ei dẽ dom. q qzuis ñ sit vna vnitate idiuisibilitat. tñ ē vna vnitate itegritat. fm q ex vniõe oiz suaz ptiũ itegrat i ordie ad vnũ finẽ. Sic cẽ in ꝓposito qzuis mrimoniũ causet a duobꝫ ꝯsẽsibꝫ & fudet i duobꝫ ꝯsentiẽtibꝫ. tñ dr vnũ mrimoniũ vnitate itegritat. fz q oẽs sue cãe ꝯueniũt & ꝯcurrũt i ordinẽ ad vnũ finẽ ¶ Ad pbatõez dd. q p illa ẏba ñ itẽdit autor d caus dicere q pl'es cãe i genere cãe efficiẽtz ñ possint sil' ꝯcurrere ad faciẽdũ eũdẽ effectũ. qz sic ipe ꝗ dicerz sensui. & eẽ arest. ij. phi. vbi ait. hõ generat hoiez & sol. sz itẽdit dicere q cã p se sufficiẽs ad causãdũ aliquẽ effectũ. ñ ē min simplex mag variabil' suo effectu ¶ Forte dicet q istd ē ꝗ me. qz ꝯsens ꝯiugũ ē variabil' & trãsitori. igit si i cã ñ ē maior variabilitas qz i effectu. tc si ꝯsens ꝯiugũ ē cã mrimonij mrimoniũ erit variabile & trãsitoriũ. nec p ꝗ ñs erit i dissolubile & ĩdiuiduũ. cui oppositũ iã dcm ē i pmo articlo istri q stiõis ¶ Rndeo q lz ꝯsens sit cã mrimonij. tñ ñ ē p se sufficiẽs cã. qz nisi adessz dña istitutõ. tc ꝯsens hũan ñ possz cãre mrimoniũ. & iõ istãtia ñ ꝯcludit. qz q dictũ ē. cãz ñ eẽ magis variabilẽ suo effectu. h dictũ fuit d cã p se sufficiẽte ¶ Ad terciũ ddm. q maior ꝓpositõ ñ ē ẏa. nisi loqndo d tli ꝓposito q ē cã ꝓpositi ñ solũ effectiua. sz cẽ ꝯfuatiua. sz ei separatõ sigilli a cera cui ipsiuz ē ñ sit cã destructõis figure i cera derelicte ex hmõi ipsione. tñ ex h ñ seqt q ꝯiũctio sigilli ad ceram ñ sit cã figure Et rõ hui ē qz ita impssio vl' ꝯiũctio sigilli ē cã effectiua illi figure. q tñ ñ ē ei cã ꝯfuatiua. sz nũc ita ē q ꝯsens ñ ē cã ꝯfuatiua mrimonij. igit qzuis dissens ñ possit dissoluere mrimoniũ iã ꝗctũ. tñ ex h ñ hẽt q ꝯsens possit efficere mrimoniũ. cã ei mrimonij sic effectiua q eẽ ꝯfuatiua: ē ipa diuia istitutõ. q mutari ñ pt p aliquã purã creaturã ¶ Et ex ista ꝯclone põt iferri tale corrolariũ q ꝯsensu existente ficto nunqz contrahitur matrimoniuz. quia consensus fictus non est ꝯsensus.

Ad. 2.

Instantia

Solutio.

Ad. 3.

Corrolariũm. 1

ſtē nec hō pictꝰ est hō. Si igit̄ ſine ꝯſenſu nō
ꝑt cōtrahi mr̄imoniū. vt dicit ꝑcedēs ꝯclo. g
nec ꝯſenſu ficto poterit cōtrahi matrimoniū
2 ¶ P. in tētio req̄rit ī oī ſacr̄o. Sz ꝯſenſu exñte
ficto ñ adest ītētio mr̄imoniū ꝯhēdi. ſz potꝰ
3 recipiēdi. g ⁊c ¶ P. iā dictā ꝟitatē ⁊determiat
innocētꝰ tercꝰ extra de ſpō. ⁊ mr̄i. c. tua nos.
vbi iudicat q̄ndā ñ ꝯxiſſe mr̄imoniū eo q̄ nō
adhibuit vez ꝯſenſū. q̄nus finxerit ſe ꝯſenti/
re ī q̄ndā. ꝑꝑt extorq̄ndā ab ea carnalē copu/
lā. Ulñ circa finē illꝰ. c. ſic ꝯcludit. Polꝰ ſolū
mō affuit. ⁊ defuit oīo ꝯſenſuſ. ſine q̄ cetera ne
Nota. q̄unt ꝑficere fedꝰ ꝯiugale. ¶ Nota tñ q̄ fm fo
rū exterioꝛſ iudicij tal' ficto ꝛ cōgit̄ ꝑ ſnias ex/
cōicatōis ad habēdā illā ī vxorē cū q̄ ꝯxit per
ꝟba de pñti. ſi ſufficiēter poterit ꝓbari q̄ dixe
rit hmōi verba. qꝛ iudicū extrīſecū ñ hz iudi
care d̄ his q̄ verſant̄ in cꝛde niſi ꝓut appent
verb vl' ſignis extrīſecꝰ. ¶ Etiā ī foro ꝯſcie ꝯſu
lēdū ē tali ꝛceptori vt poſtpoſita fictōe pleno
Lapsus. ꝯſēſu illā accipiat ī vxorē quā d̄cepit. Sz po
ſito q̄ durāte fictōe cū ꝑma. ipe ꝑ ꝟba d̄ pñti
abſq̄ fictōe ꝯhat cū ſcda. tē mālere dz cū ſcda
qꝛ hꝰ ē legitima vxor ſua. ⁊ iō ipa viuēte ñ dz
ꝛuerti ad ꝑmā. ¶ Sz q̄d faciet ſi ꝑma obtinz
ſniaz ꝯ eū in iudicio. ⁊ ipe excōicat̄ niſi relicta
ſcda ad ꝑmā reuertat̄. ¶ Rñdeo q̄ melꝰ ē ſibi
ſuſtiere ſniaz q̄z ꝛuerti ad ꝑmā ⁊ illā dimitte/
re quā noſcit ſuā eē legitimā. Et ſi aggꝛuat̄ ſen
tēia. tē ꝯſulēdū ē ſibi q̄ cū ſcda q̄ ē ſua vxor le
gitima vadat ad ꝑtes aliēas vbi rōe ig̃rantie
iſtꝰ fēi ñ ꝑcedet ꝯ eū. ¶ Concło ſcda ē. q̄ ad ꝟ
Secunda ꝯcluſio vt ꝯſenſꝰ efficiat mr̄imoniū vez. nēcē ē vt exp̄
mat̄ ꝑ verba de pñti. vel ſaltē ꝑ aliq̄ ſig̃ hmōi
verb eq̄pollēria. Qꝛ ſi ñ ꝟ vl' eēt ꝑ tāto q̄ ꝯſē/
ſus tacitꝰ ⁊ occultꝰ ſufficerz. vl' qꝛ ꝯſenſꝰ exp̄ſ
ſus ꝑ verba d̄ futo ſufficerz ad efficiēdū ratū
mr̄imoniū. ſz neutz iſtoꝝ ſufficit. g ⁊c. Ma
ior ꝑtz ex ſufficiēti diuiſiōe. Minorē ꝓbo q̄z tū
Probatio ad ābas ſuas ꝑtes. ¶ Et ꝑmo ꝑmā. Qꝛ ī oī ꝯ
prime ꝑtis ctu obligatorio nēcē ē intuēire tātā expſſionē
minoris. ꝑ quā ꝯhētes poſſint cog̃ſcere ſe eē obligatos
1 Sz ī mr̄imonio ē q̄dā ꝯctꝰ valde obligatorꝰ
⁊ cōſenſu manēte tacito. nll'a fit expſſio ꝑ quā
ꝯſentiētes poſſint cog̃ſcere ſe eſſe mutuo obli/
gatos. g ⁊c. ¶ Et ꝯfirmat̄. qꝛ ad eē cuiuſlibet
2 iacr̄i req̄rit aliqd̄ ſenſibile ſignū. ſz ꝯſenſu ma
nēte oīo tacito nullū appet ſenſibile ſignū illi
us ꝯſenſꝰ. g ⁊c. ¶ P. nullꝰ acq̄rit ius nouū in
3 aliq̄ re ꝑ ꝯſenſū illꝰ cui ē res illa niſi ſibi ꝯſtet
d̄ ꝯſenſu tali. Sz vero exñte mr̄imonio q̄libz
ꝯiugū acq̄rit ius ī corꝑe alterꝰ ꝑ ꝯſenſū eiꝰ. g
ñ ꝑt eē vez mr̄imoniū niſi q̄libet ꝯiugū cog̃/
ſcat ꝯſenſū alterꝰ. vl' ex verb: vl' ex ſignis. ⁊ ꝑ

ꝯſnas ñ ſufficit ad cauſādū mr̄imoniū ꝯſenſuſ
tacitꝰ. ¶ Secdaz ꝑtē minoris ꝓbo ſic. Si aliq̄ſ
ꝯſenſꝰ expſſꝰ ꝑ ꝟba d̄ futuro poſſz efficere vez
mr̄imoniū. ꝟ maxīe eēt ille q̄ firmat̄ addito iu
ramēto. Sz iſte adhuc ñ ſufficit. g ⁊c. Ma
ior ꝑtz. Minorē ꝓbo. qꝛ qd̄ futuꝝ ē ꝟ verꝰ dꝛ ñ
eē q̄z eē. Sz iuramētū additū ꝟbis d̄ futo cō
ſenſū ſignificātibꝫ ñ mutat taliū ꝟborꝝ ſignifi
catōez. g ñ obſtāte iuramēto ꝯſenſus ꝑ tūc ſi/
gnificatꝰ magꝭ hz ñ eē q̄z eē. ſz q d̄ ñ ē nihil effi
cit. g ꝯſenſꝰ expſſꝰ ꝑ verba d̄ futo ñ obſtāte q̄
ſit iuramēto vallatꝰ ñ poterit efficere vez mr̄i
moniū. ¶ Et ꝯfirmat̄. qꝛ ſi ꝯſenſus expſſꝰ ꝑ ver
2 ba d̄ futo. firmatꝰ iuramēto efficeret vez mr̄i/
moniū. tē ꝑ hmōi mr̄imonio ñ req̄reret poſtea
aliq̄s aliꝰ ꝯſenſꝰ. Cōſequentia ꝑtz. qꝛ exq̄ ꝑ expſ
ſionē fuit ꝯſenſꝰ cū addito iuramēto mr̄imo
niū iā eēt effectū. frustra req̄reret vlterioꝛ ꝯſen
ſꝰ ad ipm efficiēdū. Sz falſitas ꝯntis ꝑtz. qꝛ
eoīpo q̄ q̄s ꝑmittit vl' iurat aliquā ñ ī pñti z
ī futo ſe habituꝝ ī vxorē. iā ipo ſuo ꝑmiſſo vl'
iuramēto ſpō det futuꝝ ſe habituꝝ ꝯſenſum ī
hmōi mlierē. ¶ P. ſi hmōi ꝑmiſſio d̄ futo cū 3
addito iuramēto faceret vez mr̄imoniū. tē ſi
alta illaꝝ ꝑſonaꝝ ꝯheret ſcdo cū aliq̄ alia ꝑſo
na ꝑ verba d̄ pñti. ſcdo ꝯctꝰ ñ teneret. Sz cō
ſequens ē falſū. qꝛ ī ſcdo ꝯctu cēt vez mr̄imoniū
fm q̄ iura determinat. Cōſequentia etiā ꝑtz. qꝛ
eade ꝑſona ñ ꝑt cū duabꝫ ꝑſonis ſil' hr̄e verū
mr̄imoniū. g ſi cū ſcda hz vez mr̄imoniū. ſe/
quit̄ nēcio q̄ cū ꝑma nūq̄z habuerit vez mr̄i/
moniū. ¶ Hec oīa q̄ ꝟ adduxi ad ꝓbandū ſe
cūdā ꝑtē ſup̄dicte minoris clare ꝑnt hr̄i ex di
ctis greg. noni extra de ſpō. ⁊ mr̄i. c. ſi int̄ viꝝ
Ubi cū ꝑꝰ dixiſſz q̄ ꝯſenſus expſſus ꝑ ver Nota.
ba d̄ pñti. puta cū vir dicit accipio te ī meā. ⁊
mulier rñdet. accipio te ī meū. facit vez mr̄i/
moniū. tē eodē. c. ſ̄bdit qd̄ ē ad ꝓpositū ſic di
cēs. vez ſi int̄ ipos acceſſit tm ꝑmiſſio d̄ futo
vtroq̄z dicēte. ego recipiā te ī meā. ⁊ ego reci/
piā te ī meū. vl' verba ſil'ia. ſi aliꝰ mlierē illā ꝑ
verba d̄ pñti de ſpō ſauerit. etiā ſi inter ipam ⁊
ꝑmū iuramētū iteruenerit ſic dixim⁹ de futo.
hmōi de ſpō ſatōis ituitu ſcdm mr̄imoniū ñ
poterit ſepari. ſz cis ē d̄ violatōe fidei pñia in/
iūgēda. ¶ Sz ꝯ ſup̄dictā minorē q̄ ad primā
ꝑtē ꝑt argui ſic. Nō min⁹ ē efficax ꝯſenſus in Cōtra pri
mr̄imoniū q̄z ꝯſenſus ī pctm. Sz ꝯſenſus in mā ꝑtē mi
pctm itrinſecꝰ manēs ſine omni exterioꝛ expſ/ noris.
ſione ē ſufficiēs cā pēti. g ꝯſenſuſ ī mr̄imoniū 1
abſq̄z exterioꝛ expſſione erit ſufficiēs cā mr̄i/
moniū. ¶ P. muti ꝑnt ꝯhere mr̄imoniū. g cō 2
ſenſuſ tacitꝰ ꝑt efficere mr̄imoniū. Cōſequentia
ꝑtz. Et añs expſſe habet extra de ſpon. ⁊ mr̄i.

Probatio ſcde partis minoris.

c.tue fraternitati. vbi ait innocentⁿ terciusſ. q
muti pñt ꝯ here mrimoniū p ꝯsensuꝫ mutuū
5 sine ꝓbis. ¶ P. posito illo qd ē d necitate mri
moniū ꝓe ponit mrimoniū. q̃uis ñ ponat illd
qd solū ē necariū ad ꝯhēdū mrimoniū i facie
eccl'ie Sz ꝯsensⁿ ē d necitate mrimoniū 7 ꝓbo
rū expssio solū ē necia externⁿ i facie eccie. g 7c.
Maior ptz. Minor etiā expsse habet ab inno
cētio i.c.iā ꝓxie allegato. vbi ait sic. Mrimo
niū i ꝓitate ꝯhit p legitimū viri 7 mlieris ꝯsen
sū. sz necia sūt q̃ztū ad ecclias ꝓba ꝯsensū de p
4 senti expmētia. ¶ P. sine expssiōe extrinseca per
ꝯsensū pfectū intrinsecū pt q̃l vouere intm q te
net ad voti ipletōez. g sine extrinseca expssione
pt q̃s ꝯhere vez mrimoniū. Añs est notū. qz
dr i ps. Vouete 7 reddite dño deo vro. Patz
etiā ꝓñtia. qz mrimoniū ē qd dā votū ppetue
obligatorīū P. si extrinseca expssio ꝯsensus eet
necia i mrimonio ꝯhēdo. tūc puella tacet 7 ni
hil rndēs i hora mrimonial' ꝯcⁿ ñ ꝯherz mri
moniū Cōseqntia ptz. Sz ꝯñs ē falsū. qz da
to q filiafamilias q̃n tradit nuptui taceat et
6 nihil rndeat. tñ vez ꝯhit mrimoniū. vt patz
xxij.q.ij.c.honorāt ¶ P. ꝯ secdaz ptē minoris q̃
dicebat. q ꝯsensⁿ expssus p ꝓba d futo ñ facit
mrimoniū. arguit sic. Sicut se hz expssio de
pñti ad pñs mrimoniū. sic se hz expssio de fu
turo ad futuꝫ mrimoniū. Sz expssio ꝯsensⁿ
p ꝓba de pñti ē cā pñt' mrimoniū. g expssio cō
7 sensⁿ p ꝓba d futo erit cā futi mrimoniū ¶ P.
si carnal' copula secuta fuit ꝯctū expssū p ꝓba
de futo. tē vez ē mrimoniū. g añ hmōi copulā
ꝓture ꝯsensⁿ expssi p ꝓba d futo vez fuit mri
moniū. Añs pbat extra d spōsalibꝫ 7 ma. c. is
q̃. vbi greg. ix. sic ait. Is q fidē dedit mlieri su
p mrimonio ꝯhēdo carnali copula sbsecuta.
7 si i facie eccl'ie ducat aliā 7 coḡscat eā ad pri
mā redire tenet. qz lz psūptū pmū mrimoniū
videat. ꝯ psumptōez tñ hmōi ñ ē pbatio ad
mittēda. nec vez cēset mrimoniū qd d facto ē
postmodū sbsecutū. Cōseqntia ec ptz. qz car
nal' copl'a ñ hz efficere mrimoniū. sz potⁿ vbi
8 legitime fit ibi mrimoniū psupponit ¶ P. mri
moniū spūale pt fieri seu ꝯhi p ꝓba d futo. g
7 carnale. Cōseqntia ptz. Probat añs. qz ob
ligatio ad intrādū religionē q ē qd dā mrimo
niū spūale ꝓe ꝯhit ec si hō hmōi votū emiſit
p ꝓba d futo. Si q̃s ei circa festū natiuitat' p
mitterz se assūptuꝫ habitū religiōis i pmo fe
sto pasce futo. veniēte festo pasce. ipe vtiqz ha
Contra p/ bitū religiōis teneret assumere. Sic ec i ppo
batōez as/ sito. si q̃s pmitterz alicui mlieri 7c ¶ P. ꝯ illd
sumptā de qd i pbatōe assūptū ē d addito iuramēto. pt
iuramēto. arguī sic Juramētū aliq̃d firmitat' addit sup
9 ꝓba d futo simpl'r plata. g addito iuramēto
ꝓbis d futuro vez fit mrimoniū. Añs patz.
Probatō ꝓntie. qz ꝓba d futo simpl'r plata si
ne iuramēto efficūt spōsalia. Sz nihil pt ad
di sup firmitatē 7 obligatōez spōsaliū. nisi ob
ligatio ꝓi mrimoniū. qz int ꝓa spōsalia 7 vez
mrimoniū ñ ē dare aliquē gdū mediū. ¶ P. ñ 10.
minⁿ obligat hoīez ꝓitas diuīa q̃z hūana. sz
p iuramētū firmat illd qd iurat ꝓitate diuīa
7 p simplicē ꝯsensⁿ expssionē p ꝓba d pñti fir/
mat illd qd expmit veritate hūana. g si ꝯsensⁿ
expssⁿ p simplicia verba d pñti cāt firmū 7 ve
rū mrimoniū. seḋ q mlto magz ḋ facere pos/
sit ꝯsensus expssⁿ p verba d futo vallata iura/
mēto ¶ Dnullⁿ pt obligari virtute cūiuscūqz 11.
humani statuti q facere teneat ꝯ ius diuinū.
Sz iuramētū cadēs sup materiā licitā 7 ho/
nestā q̃libet ex iure diuino tenet adiplere. g q̃ñ
aliq̃s iurauit se acceptuꝫ ḋtā i vxorē legiti/
mā. datd q per verba d pñti postmodū ꝯhat
cū greta. videt q p nullā decretalē ab hoīe cō/
ditā possit obligari ad habēdū gretā. 7 ad di/
mittēdū ḋtā. cuⁿ oppositū assūptū ē i pbati
one secde ptis sepe dicte minoris ¶ P. apl's ad 12.
Heb. vi. ait. O is ꝯtrauersie finis ē iuramētū
Sz ius positiuū eccl'ie ñ dz iudicare opposi/
tū apl'ice determinatōi. g videt q i iudicio ec
clesie magis iudicādū sit p mrimonio d futo
pmisso cū iuramēto. q̃z p mrimonio d pñti ꝯ
cto simplici verbo ¶ Dis ñ obstātibꝫ teneo cū Solutio.
determiatōe sctē mris eccl'ie supra dictas ꝓita
tes ¶ Ad pmū igit dicēdū q maior ñ ē ꝓba ac/ Ad.1.
cipiēdo ꝯsensū solitariū i vno hoīe sine expssi
one ad alteꝫ. qz pctm pt cōmitti etiā ab hoīe
solitarie se habēte. mrimoniū aūt necio ꝯcer/
nit duos hoīes sibiꝫ pis mutuo ꝯsentiētes. et
ptātes alternatim sup corpa sua sibi iuicē tribu
entes. Et qz hec ñ pñt fieri sine aliq̃ expssione
q̃ sit mutue volūtat' indiciū. ī nō ē sil'e d cō/
sensu respectu pctⁿ 7 respectu mrimoniū ¶ Ad Ad.2.
secdm nego ꝓntiā. qz lz muti mrimoniū ꝯhē/
tes ꝯsensū suū ñ expmāt ꝓbis. tñ necē ē q cō/
sensū suū expmāt signis vl' nutibꝫ verbis eq̃/
pollētibꝫ. Et ista videt esse intētio innocentij
papē extra d spō. c. cū apud sedem. vbi ait q
muto ñ est denegādū q̃n possit ꝯhere mrimo
niū. cū qd ꝓbis nō pt signis valeat declarare
¶ Ad terciū dīm. q minor ñ ē vera. qz expssio Ad.3.
verboꝫ vl' saltē signoꝫ ē necia ad ꝯhēdū mri/
moniū. Sic ei ad pducēdū artificiatū ñ solū
ars est necia. sz etiā est necessariū instrumētū
cū q̃ artifex pducit 7 sine quo nō potest pdu
cere artificiatū. sic quāuis consensus efficiat
matrimoniū. tñ ad hmōi efficiētiā necessario

ꝛcurrit expssio ꝛsensus insinuatiua. siue hmōi expssio appeat p ꝟba vl p signa ꝟbis eqpollētia. Est ei hmōi expssio instrumētū ꝛsensus i efficiēdo mrimoniū. sine q instrumēto nullus ꝛsensus pt efficere mrimoniū. Et p hꝰ ptz ad pbatōez. qz ñ seqt. i ꝯhendo mrimoniū ꝟba sūt necaria qztū ad ecclia. g nllo mō sūt necessaria qztū ad mrimoniū ꝯhendū. qz vl verba vl signa sūt necaria i hmōi ꝯctu saltē vt istrumēta. ¶ Ad qrtū nego ꝟntiā. qz voto astringit hō soli deo vl deo i sctis suis. igit actu interiori sine expssiōe exteriori hō pt se voto astringere. qz deo omne cor ptz. z oīs volūtas loqt. vt ait Bre. Sz mrimonio astringit hō homī. q ñ pt cogscere volūtatē hoīs. nisi aliqbꝫ exterioribꝫ ꝟbis vl signis expmat. ¶ Ad qntuz nego ꝟntiā. qz sic notauit hugo. xxvij. q. ij. c. vltī. qñ puella audit ea q fūt circa ipaz. z nō reclamat. tūc ꝛsensus eiꝰ sua taciturnitate sufficiēter expmit. Ubi qꝫuis taceat qztū ad verboz expssionē. tñ sua patiētia q taciturnitate mōstrat sufficiēter expmit ꝛsensū sue volūtatis. ¶ Ad sextū dōm. q cū i maiori d̄z expssio d futuro. li expssio de fuko pt dupliciter accipi Uno mō p expssiōe nūc fuka q qñqz erit pñs ptūc pñtez ꝛsensū expmēs. z sic maior ē vera. z ꝛclo ē ꝛcedēda. qz sic pñs expssio q psens cōsensus expmit nūc psentialr causat mrimoniuz. sic expssio nūc fuka tūc aūt pñs. expmēdo ꝛsensū tc pñtez tūc causabit mrimoniū. Alio mō p expssiōe verbi futi tpis. q ds spōdet qñ qz se habituz aliquā i vxorē. z sic maior ē falsa. qz expssio q sic ē fuka. nūqz ē ꝛiūcta pñti cōsensui. g nūqz erit cā mrimonij. Expssio aūt d pñti ē actu ꝛiūcta pñti ꝛsensui. z iō pt esse cā mrimonij. Et qz hꝰ accipit expssio de fuko iuxta scdaz acceptōez. iō maior ē negāda. ¶ Ad septimū nego ꝟntiā. Ad pbatōez dōm q licz carnal copula ppe ñ faciat mrimoniū. tñ qz i ter illas psonas pcesserūt spōsalia ꝯcta p verba d fuko. iō ex actu carnal copule psumit violēter q spōsus psentialr ꝛsentiat i illā spōsam. tāqz i vxorē legitimā. Licz ei mutuꝰ ꝛsensus ibi ñ expmat p verba d pñti. tñ psumit q eqpollēter expmat p carnalē copulā seqntē spōsalia mēoratā. ¶ Ad octauū nego aīs. Ad pbatōez dōm. q lz postqz aliqs vouit itrare religionē m̄ monachoz ipe sit obligatꝰ ad intrandū. tñ ap pp̄are loqndo hmōi obligatio nō ē mrimoniū spūale. magꝭ ei assimilat spōsalibꝫ qz mrimonio. i ipa aūt hora pfessiōis viculū spūalis mrimonij superaddit his spōsalibꝫ pcedentibꝫ. ¶ Ad nonū nego ꝟntiā. Ad pbationē nego mioreē. qz qñqz additōe pene firmat spōsalia. puta qñ refuliciti a pmisso indicit pena centū vl mille libraz aut marcaz. z tñ huiusmodi firmitas p penā apposita addita sinit spōsalia manere ꝟspōsalia. nec ipa mutat i vez mrimoniū. Sic etiā iuramētū spōsalibꝫ additū ñ mutat spēm spōsaliū. qꝫuis ipa ꝛfirmet. ¶ Ad pbatōez illiꝰ minoris dōm. q licz iter spōsalia z mrimoniū ñ sit dare gdū firmitatꝭ medū specifice differētē ab vtroqz extremoz. tñ bñ pñt dari diūsi gdus firmitatꝭ oēs manētes ifra naturā seu specie spōsaliū. ¶ Ad decimū dōm q lz maior sit vera i eodē genere obligatōis. puta manēdo ifra obligatōez spōsaliū. tūc plꝰ obligat veritas diuīa p iuramētū addita verbis qbꝫ ꝯtrahunt spōsalia. qꝫ si hmōi verba iuxta humanā veritatē nude z sine iuramēto pferrēt. tñ i alio z alio genere obligatōis sicut ē in ppposito. maior pt esse falsa. Etiā maior supponit vnū falsuz. s. q solū hūana veritate firmet illd qd expmit qñ ꝯhit matrimoniū. Firmitas ei illiꝰ qd ibi expmit magis ē a diuīa veritate: qꝫ hūana. eo q mrimoniū pncipaliꝰ i sua firmitate dependeat a diuīa institutōe. qꝫ ab hūana ꝛsensus expssiōe. ¶ Ad vndecimū dōm. q maior ñ ē vera si materia q fuit licita p illo tunc qñ ds iurauit i successu tpis ex aliq euētu efficit illicita. Si em pr alicui puelle iurasz eā tradere i vxorē legitimā alicui viro. z sic durātibꝫ spōsalibꝫ ille cōmitteret stupz cū sorore illiꝰ puelle. tūc pr qꝫuis iurauerit. nllo tñ mō dz sibi dare hmōi puellā i vxorē. qz materia iuramēti q pmo fuit licita z honesta. ex ia dicto euētu facta ē illicita z ihonesta. Sic aūt ē in ppposito. qz qꝫuis iuramentū q ql se obligauit aliquā ducere d fuko i vxorē i suo pncipio habuerit licitā materiā. tñ postqz aliā duxit p ꝟba de pñti ꝛsensū sue volūtatꝭ expmētia: materia q fuit licita efficit illicita. qz huic scde ddit ptātez sup suū corpꝰ z iō ñ lz sibi hmōi ptātem alti tribuere. qꝫuis hꝰ priꝰ licuerit sibi. ¶ Ad duodecimū dōm q dictū aplī debet intelligi manente materia iuramēti licita sicut fuit licita.

Quātū ad tercium articulū ē distinguēdū. Articulus tercius.

Qz vl iter hmōi ꝛiugel ē mrimoniū ꝛsūmatū p actū carnal copule vl ñ. Si pmo mō. tc ñ lz vni cōiugū itrare religionē sine ꝛsensu alteriꝰ. z si d facto itraret altero ūito. d iure pt reuocari ad cōmanēdū alti ꝛiugi i sclo. z tenet sibi reddere debitū qñ

Ad.4. Ad.5. Ad.6. Ad.7. Ad.8. Ad.9. Ad.10. Ad.11. Ad.12. Pria ꝛclo

petit. Iz ius petēdi amisit ppē votū religionis ad qd se q̄tū i se fuit astrinxit. ¶ Etiā si vxore mortua iupuiserit. q̄uis de necitate ñ teneat reūti ad religionē a q̄ exiuit. tñ ꝛsulēdū ē sibi vt reuertat. qz cessāte ipedimēto debet satisfacere voto castitatis & religiōis qd cōmisit q̄tū in se fuit. ¶ Ista oia patēt extra d̄ diuersiōe coniugatorū. c. i. & c. Quidā ūtrauit. & c. placet. & c. ad aplicā. ¶ Istd ēē ptz p mltas autoritates q̄s mgr recitat h i littera. ¶ Si secdo mō puta si matrimoniū ꝛtractū p ꝓba ꝛsensū ꝛtrahētū exp̄mēta d̄ pñti ñ ē ꝛsūmatū p carnalē copulā ꝛtrahētiū. tē vn⁹ cōiugū pt ūtrare religionē approbatā etiā alio ꝛtradicēte. Et ꝛiūx manet i secło pt si voluerit cū alia psona ꝛtrahere matrimoniū postq̄ trāsiuit ān⁹ pbatōis & ñ ān. qz p̄mū vinculū matrimonij tādiu durat q̄diu intrās religionē ñ ē mortu⁹ secło. Hz ñ ē mortu⁹ morte vite secularis nisi postq̄ trāsiuit ān⁹ pbatōis. i sine cui⁹ iste ē pfessus hmōi religionē. q̄ &c. ¶ Ista patēt extra d̄ q̄ūsiōe ꝛiu. c. ex publico. & c. ex parte tua. ¶ Forte dicēt q̄ ista sēda ꝛclo repugt ꝓbis saluatoris dicētis Mat. xix. Qd deꝰ ꝛiūxit hō ñ sepet. Iz deꝰ cōiūxit eos q̄ vez ꝛtraxerūt matrimoniū p ꝓba d̄ pñti. qz eoz ꝛiūctio ē ex diuina institutōe. P. imediate ꝛtracto mrīmonio p ꝓba de pñti. tē q̄libet ꝛiugū hz ius petēdi debitū. q̄ pt i q̄ctro pueire & eī iterdicere religiōis ingressū. Añs pz qz ex vi mrīmonij q̄libet cōiugū hz sup corp⁹ alteri⁹ ptātez. Cōsequtiā pbo. qz q̄cūq̄ habz ptātē sup añs. ille ēē hz ptātez sup ꝓñs. Iz ꝛiugē posse phibere ab ingressu religiōis ē ꝓñs ad carnalē copulā. nā vt ptz p ꝛclonē p̄mā isti⁹ artickli. ista ē bōa ꝓñtia. hoez ꝛiugū mrīmoniū ēp carnalē copulā ꝛsūmatū. q̄ vn⁹ istoz pt alteri iterdicere religiōis ingressū. ¶ Ad p̄mū dicēdū q̄ ꝓba xpi sūt ibi itelligēda d̄ mrīmonio p carnalē copulā ꝛsūmato. Et h̄ sat̄ notat per ꝓbū. prie ñcedēs. q̄ ait xps. Et erūt duo i carne vna. ¶ Etiā xps istⁿ statuti expssū exēplū pbuit. qn iohem euāgelistā d̄ nuptijs ad aplicam religionē vocauit. ¶ Exēplū etiā p ista ꝓitate habem⁹ d̄ sctō machario ac de sctō alexio. vt h̄ patz i littera. ¶ Ad sedm dd. q̄ q̄uis cūq̄ vn⁹ ꝛiugū cōtracto mrīmonio imediate exigat debitū. tñ alt ꝛiūx ñ teneat imediate reddere. maxie si vult d̄ ingressu religiōis deliberare. ¶ Forte dices si ñ teneat imediate reddere debitū exigēti. tūc q̄ rōe ptz p vnā diē petēti resistere eadē rōe posset p ānū & p ānos. & sic sp̄ posset alt alteꝛ defraudare qd ē ꝛtra doctrinā aplī. i. ad Cho. vij. vbi ait. Vxori vir debitū reddat sil'r aūt & vxor viro. Mlier ptātez sui corpis ñ hz: sz vir. sil'r & vir ptātez sui corpis ñ hz: sz mlier. Nolite fraudare iuicē. nisi forte ex ꝛsensu ad tps vt vacetis orōi. & iterū. reūsumini i id ipm ne tēptet vos sathanas ppē incōtinētiā vrāz. Probatio ꝛñtie. qz ex successu tpis vn⁹ ꝛiugū ñ acq̄rit maiorē ptātē sup corp⁹ alteri⁹ q̄z habeat ꝓmo die q̄ cepērūt habere vez matrimoniū. ¶ Ñdeo negado ꝓñtiā. qz sic ptz extra d̄ q̄ūsiōe ꝛiug. c. ex publico. ꝛtracto matrimonio cuilibet ꝛiugū indulget spaciū duoꝝ mēsiū. q̄bꝫ si vult poterit deliberare d̄ ingressu religiōis. Quibꝫ trāsactis. si mānsit i secło. tūc de necitate p̄cepti teneat reddere debitū exigenti. ¶ Ad pbatōez dd̄m. q̄ hz ex successu tpis ñ acq̄rat maiorē ptātē. tñ ex trāsitu p̄dictoꝝ duoꝝ mēsiū acq̄rit magis absolute licitū vsū phabite ptātis. qz ifra illos duos mēses ñ licuit sibi vti illa ptāte. nisi d̄ ꝛsensu ꝛiugis i cui⁹ ptāte erat vti vel ñ vti tpe sibi idulto p deliberatōne sup ingressu religiōis. Hz post trāsitū illoꝝ duoꝝ mēsiū ꝛiūx teneat ꝛsentire i vsū illi⁹ ptātis isto exigēte q̄ hz hmōi ptātē. ¶ Verba etiā aplī h adducta mgr̄tū p̄dicte decretali vident esse cōtraria. sunt intelligēda d̄ psonis habentibꝫ matrimoniū ꝛsūmatū.

Cōclusio secūda.

Instantia 1

2

Solutio. Ad. 1.

Instantia

Solutio.

Quātū ad quartuz

Articulus quartus.

articulū tria breuit sūt videda. ¶ Primo q̄d sint spōsalia & q̄ vocētur dicūt. ¶ Secdo q̄ etate & q̄lit cōtrahūt. ¶ Et tercio ex q̄bꝫ caus & q̄lit q̄nq̄z dissoluunt. ¶ Quātū ad p̄mū dico q̄ tā iuriste q̄z doctores theologie spōsalia sic describunt. Spōsalia sūt futurarū nuptiarū p̄missio. Et ō spōsalia dicūt a spōdeo spōdes. spōdere qd idē ē qd p̄mitto. p̄mittis. p̄mittere. Exq̄ ptz differētia inter mrīmoniū & spōsalia. qz exq̄ matrimoniū iplicat p̄sentialē ꝛsensū. & ꝛsponsalia p̄missionē de futo ꝛsensu. seq̄t q̄ mrīmoniū sit solutio spōsaliū. qz i ꝛtractu mrīmonij exoluit illd qd i ꝛtractu spōsaliū p̄mittit. ¶ Quātū ad sedm dico q̄ plone sponsalia ꝛtrahētes ad min⁹ debēt esse septē ānoꝝ. qz tūc incipiunt eis placere spōsalia. vt dr extra d̄ spōsalibꝫ impuberū. c. Irās. Si aūt ān septimū etatis annū aliq̄ spōsalia ꝗxerint. q̄uis p tūc hmōi ꝗct⁹ ñ valeat. tñ si postq̄z septimū etatis ānū cōpleuerint placuerit eis illd qd fecerūt. tūc ꝓa sunt spōsalia inter huiusmodi psonas. vt dicitur xxx. q. ij. vbi non est. ¶ Contrahunt etiā spōsalia qtuor modis. ¶ Primo modo nuda p̄missiōe facta p ꝓba de futuro. sic cū masculus

Quid sint spōsalia.

Sēda ps hui⁹ arti.

dicit. Ego accipiā te in meā vxorē. Et puella dicit. Ego accipiā te i meū maritū. Vl' dicendo alia ꝓba his eqpollentia. ¶ Secdo qñ pecunie vl' alie res dant' p arris spōsalitijs. Est em arra illud qd i cōtractu cuiuscūqz rei dat' i signū firmitatis hmōi ꝯct'. Et iō dicit' arra ab ara q̄si ara seu altare debeat esse testis illius firmitatis. Et inde dicunt' arre spōsalicie: illa q̄ dant' in ꝯctu spōsaliū i signū firmitatis eoꝝ q̄ ibi pmittunt'. ¶ Tercio mō qñ spōsa sbarrat' anulo. ¶ Quarto qñ pmissio de futuro mrimonio ꝯfirmat' iuramēto vl' fidei inter positōe. Et istis q̄tuor modis ꝯct' spōsaliū dicit' absolut'. qz oīb' istis modis simplicit' z absolute obligant' pſone ꝯhentes spōsalia ad obſuandū illō qd pmiserūt. ¶ Qñqz ꝓ huiusmodi ꝯctus est ꝯdicionat'. Et h̄ duplicit' Qz vl' ꝯdicio ē honesta. vt si dixerit mascul'. pmitto tibi q̄ te accipiaz in vxorē. si placuerit patri meo. vl' si placuerit patri tuo. vl' si habueris centū marcas. Et tūc stāte ꝯdicione stat pmissio. z rata sūt spōsalia z nō stāte ꝯdicione nō stat pmissio. nec alicui' firmitatis ē hmōi despōsatio. Vl' ꝯdicio adhibita ē inhonesta. Et h̄ dupl'r. Qz vl' est directe ꝯ bonū fin al'r intentū p matrimoniū. puta si vn' ꝯhentiū dixerit. Ego ꝯtrahā tecū si pmiseris q̄ sp pcures impedimētū ꝯ partū. vl' aliqd sterilitatis venenū. z tūc nihil ꝯhit' Vl' hmōi ꝯdicio adiecta q̄uis sit inhonesta. tn̄ n̄ est ꝯ matrimoniū bona. vt si dicat. accipiā te i vxorē si rapis vl' vsuris vl' furtis meis ꝯsenseris. z tūc valet pmissio. sz n̄ est fuāda ꝯdicio. dato q̄ sit pmissa. qz i malo pmisso rescinde fidē. in turpi voto muta decretū. sic dicit Isid. in lib. de sūmo bono ¶ Ista oia patēt i mlt'is capitul' decretaliū z decretoꝝ. z diūsis sūmis doctoꝝ. q̄ rū ad pſens distinctā significatōez omitto cā brcuitatis. ¶ Quantū ad terciū est scīdū q̄ licz q̄libet spōsoꝝ spōsalia ꝯhentiū teneat implere qd pmisit. tn̄ in septē casib' spōsalia dissoluunt'. ¶ Quoꝝ vn' ē. qñ vna pſonaꝝ ꝯhentiū intrat religionē. Ali' qñ vna istaꝝ pſonarū alibi ꝯtrahit matrimoniū p ꝓba de pſenti. vl' p ꝓba de futuro sb sequēte tn̄ carnali copula In his em duob' casib' tenet' obſuare votū seu pmissū scdm. nec vlteri' obligat' ad primū. qz vinculū scdm est fortis' prio. Si aūt de spōsat' scdaz p ꝓba de futuro. z nō sequit' carnalis copula. tūc debet cogi ad redeundū ad primā. vt cū illa pficiat qd pmisit. ¶ In pdictis etiā duob' casib' dissoluunt' spōsalia ipo iure. nec est nēce dissolutionē q̄rere a iudice.

Tercia pa huius articuli.

¶ Terci' casus est qñ alteꝝ pſonaꝝ se trāsfert ad ptes alienas. z diu reqlita z expectata n̄ reuertit'. ¶ Quart' casus ē qñ altera pſonaꝝ incurrit aliquā ꝯtagiosaz vl' horrendā infirmitatē. vl' alias enormē corpis lesionē. ¶ Quintus casus. qñ supuenit affinitas. puta si post ꝯtracta spōsalia mascul' coiret cū aliq̄ ꝯsanguinea sue spōse. vl' spōsa cū aliq̄ ꝯsanguineo sui spōsi. ex h̄ em oriret affinitas int' has duas pſonas. q̄ impediret matrimoniū pficiēdū int' eas ¶ Sext'. qñ altera istaꝝ pſonaꝝ fornicat' etiā extra gradū ꝯsanguinitat'. ¶ Septim'. qñ mutuo se absoluūt a pmisso. z q̄libet respectu alteri' renūciat iuri suo. ¶ Aliq̄ etiā addūt octauū casū. puta si vna pſonarū tpe ꝯtract' fuerit minor ānis. q̄ veniēs ad debitā etatē nō cōsentit. Hz nō est nēce ponere hūc casū. qz eo ipo q̄ minor ānis fuit spōsalia ꝯtrahere nō potuit. z p ꝯseqns in isto octauo casu spōsalia n̄ dissoluūt'. qz omis dissolutio z corruptio p̄supponit esse illi' qd dissoluit' z corrūpit'. z iō qd nunqz esse habuit h̄ nunqz dissolui pt. ¶ Ista patēt nō solū i iure canonico. sz etiā in mlt'is statutis z legib' iuris ciuilis. vbi fit mētio d pdictis. ¶ Ad argumētū pncipale ptz p ea q̄ dicta sūt i tercio articlo

¶ Distinctio vicesimanona z tricesima.

Oportet autez

Postqz mgr determiauit de matrimonial' ꝯsensus effectu z pfectione. h̄ tractat d eius dē ꝯsensus defectu z impfectōe. Et diuidit i duas ptes. Qz pmo ostēdit hmōi ꝯsensū esse inualidū ppter illatā coactionē. Secdo ppter defraudatā intentionē dis. xxx. ibi. Nec solū coactio. Prima i duas. Qz pmo oñdit q̄liter matrimoniū per illatā coactionē ipedit' z annullat'. Secdo qūo p sequentē ꝯsensū pficit' z instaurat'. ibi. Ueritū q̄. ¶ Sedē dis. xxx. in q̄ mgr oñdit qūo ꝯsensus matrimonij effectiuus qñqz impedit' error q̄ ꝯtrahētis intētō defraudat'. Et diuidit' in duas ptes. Nā pmo determiat de hmōi error mrimonij ipeditiuo. Secdo d mrimonij ꝯtrahēdi multiplici motiuo. ibi. Exposito q̄ sit. Prima i duas. Qz pmo oñdit qñ z qñ non pdictus error matrimoniū ipedit. Secdo incidenter in uit qūo iter mariā z ioseph vez matrimoniū extitit. ibi. Premissis aliqd addēd est. Prima i tres. Qz pmo circa pdictū error ponit veritatis determiatōez. Secdo adducit

ꝛiã obiectõꝫ Tercõ hm̃oi obiectõis adiũgit solutionẽ. Sed̃a ibi. Sed obijcit. Tercia ibi Sed qd̃ ibi factũ ẽ. ¶ Circa has dist. quero

Tꝫ coactiõe volũtat⁹ mr̃imoniũ ipediat Videt q̃ nõ. qꝫ nõ min⁹ repugt mr̃imonio receptio q̃ꝫ coactio. ſz recepti⁹ non impedit matrimoniũ. g̃ nec coactio Maior ẽ nota. 7 coiter ꝺcessa. Minorẽ ꝓb. qꝫ si receptio mr̃imoniũ ipediret. tũc inter Jacob 7 lyã non fuisset verꝫ mr̃imoniũ. ꝺña pz. qꝫ iacob fuit recept⁹. intẽtio. n. sua fuit pficere matrimoniũ cũ rachel. 7 secrete ipso inscio apposita fuit sibi lya. vt ptz Gen. xxix. Falsitas etiã ꝺñtis ptz. qꝫ nusq̃ legim⁹ reph̃ẽsũ illud matrimoniũ qd̃ iacob habuit cũ ipa lya ¶ In ꝺuũ ẽ mgr̃i lr̃a istaꝫ duaꝫ dist. Nã distictio xxix. pbat q̃ ꝺsensus coact⁹ nõ facit matrimoniũ. Et distinctio. xxx. pbat q̃ error psone et ꝺditõis ipedit mr̃imoniũ ¶ Hic q̃ttuor sunt videnda. ¶ Prio vtꝫ mr̃imoniũ ipediat violẽta coactõe ¶ Sedo vtꝫ pr̃ possit de iure ad ꝺhẽdũ matrimoniũ cogere filiũ vel filiã exñtẽ in et⁹ptãte. Et h̃ q̃ꝫtũ ad. xxix. dist. ¶ Tercio vtꝫ matrimoniũ ipediat fraudulẽta receptione ¶ Et q̃rto ꝓpter dicta mgr̃i h̃ in littera sũt aliq̃ videnda circa matrimoniũ qd̃ habuit ioseph cũ ꝟgine maria. Et h̃ q̃ꝫtũ ad. xxx. di.

Articulus primus.

Quãtum ad primũ

ẽ adũtendũ q̃ fm ph̃m. iij. eth. duplex ẽ violẽtũ. Unũ simplr̃. 7 alterũ mixtũ. Appellat aũt ph̃s violẽtũ simplr̃ quãdo aliq̃s cogit absolute. puta qñ trahit vel pellit alicubi ꝺ oẽm volũtatẽ suã. Et violentũ mixtũ vocat illud qd̃ q̃ꝫuis fm se non placeat hoi. tamẽ in ipm̃ consentit ne eueniat ei maius malũ. vt homo pijcit merces in mare ne totaliter patiat naufragiũ ¶ Et istã eandẽ distinctionẽ itendũt doctores theologie cũ dicunt. q̃ duplex est coactũ seu coactio. Quedã absoluta. 7 quedã cõditionata. Qd̃. n. ph̃s appellat violentũ simplr̃. hoc isti appellãt coactionẽ absolutã. 7 qd̃ ipse appellat violentũ mixtũ eo q̃ aliquid fit ibi de volũtario 7 aliquid de inuolũtario. hoc isti appellãt coactionẽ conditionatã. eo q̃ hõ non consentiat in hm̃oi factũ nisi sub illa cõditione vt possit euitare maius maluꝫ. ¶ Et qꝫ fm iuristas metus est mẽtis trepidatio ratione instãtis vel futuri piculi. apparet q̃ idẽ intelligunt iuriste p metũ qd̃ theologi p coactionẽ conditionatã. ¶ Itẽ est aduertendũ. q̃ duplex est metus. ¶ Unus cadẽs in cõstãtem viꝫ. qui quattuor modis ꝺtingit ¶ Uno mõ qñ alicui indicit aliq̃d faciendũ sub tali conditione. q̃ si nõ fecerit optet q̃ patiat stupr̃ũ ¶ Sedo modo q̃ patiat ppetue seruitutis iugũ ¶ Tercio mõ q̃ patiat corpis sui supplicũ Quarto modo q̃ si nõ fecerit: reducet ad mortis piculũ ¶ Istis. n. q̃ttuor picul'im minẽtibꝫ mer⁹ cadit in constãtẽ viꝫ. vt pz extra de his q̃ vi vel cã metus fiũt. in glo. sup. c. cũ dilecti. Hoc etiã pz. ff. eo. ti. c. nec timorẽ. Et hoc potest his versibꝫ memorie cõmendari. Tangit interduꝫ constãs formidine causa Stupr̃i siue status. verberis atq̃ necis ¶ In construẽdo tũ ly cã quod ẽ vltima dictio primi versus. debet construi cũ q̃ttuor genitiuis sequẽtis versus. s. stupr̃i. status. verberis. necis. ¶ Alius ẽ metus qui nõ cadit in constãtẽ virũ. qui. s. nõ habet ita fortes cãs terroris. sicut si aliq̃s diceret. si non feceris hoc. ego nõ habebo gratiã tui. vel ego nõ diligã te. vl' molestabo te in rebꝫ exterioribꝫ. q̃uis tibi nõ noceã in psona. ¶ Istis p̃missis pono tres conclusiones ¶ Prima ẽ q̃ coactõe absoluta nõ impedit ꝺctũ matrimoniũ. Qꝫ ꝺsensus hois non p̃t absolute cogi. g̃ coactõe absoluta non p̃t matrimoniũ impediri. Cõseq̃ntia pz. qꝫ ñ ex alia cã coactio dicit matrimoniũ impedire. nisi p tãto. qꝫ ꝺsensus coact⁹ caret libtate q̃ in ꝺsensu mr̃imoniũ necio ẽ req̃sita Aũs ꝓb. qꝫ si ꝺsensus hois possz absolute cogi. tũc volutũ non eet volutũ. qd̃ ẽ exp̃ssa ꝺ dictio. pbatio ꝺñtie. qꝫ respectu cuiuscũq̃ act⁹ volũtas p̃bet cõsensũ. ille act⁹ ẽ aliq̃ modo volit⁹. qꝫ q̃ꝫtuꝫ est ibi de cõsensu tm̃ ẽ ibi de volito. sed q̃cq̃d ẽ absolute coactũ. h̃ nullo mõ ẽ volitũ. g̃ 7c ¶ Et confirmat. qꝫ illud q̃ omne pctm̃ mortale pficit. hoc non pôt cogi absolute. sed hũano cõsensu oẽ pctm̃ hois pficit. g̃ 7c. Maior pz. qꝫ si dat oppositũ. tunc hõ absolute posset cogi ad faciendũ mortale pctm̃. qd̃ est ꝺ Aug⁹. qui ait. q̃ pctm̃ oẽ est adeo volũtariũ. q̃ si nullo modo ẽ voluntariũ nullo mõ ẽ pctm̃. Et p eandẽ aũctẽ ptz minor isti⁹ confirmationis. ¶ Sed̃a conclo ẽ q̃ coactio cõditionata put inducit metũ cadẽtẽ in ꝺstãtẽ viꝫ ipedit mr̃imoniũ. Qꝫ illud q̃ cõstãt⁹ viri ꝺsensus extorquet 7 cogit illo mr̃imoniũ impedit. sed coactio ꝺditiõata inducẽs metũ ĩ cõstãtẽ viꝫ cogit et⁹ cõsensũ. Maior pz. qꝫ extra de spon. et ma. c. cũ locũ. dicit alex. iij. Necẽ ẽ vt vbi assẽsus cuiusq̃ req̃rit. coactõis materia repellat. mr̃imoniũ ãt solo cõsensu ꝺhit. igit vbi d ipo q̃rit plena dꝫ securitate gaudere cui⁹ ẽ animꝫ

Nota

Timor cadit in constantem.

Versus.

Cõclusio prima.

Cõclusio sed̃a.

indagãd⁹ ¶ Et co. ti. c. ꝯhẽtes. papa Honorius. iij. dicit sic. Sane ill' que bñdictõe recepta mox a sponsis effugiũt añ carnis copulaz subsecutã. asserẽtes se metu compulsas verba ꝓtulisse consensus. nõ statim est audiẽtia ꝛeneganda. sed ꝛ illato metu est cũ diligẽtia inquirendũ. Et si talis metus inueniat illatus qui cadere potuit in constãtẽ viꝝ. erũt nõ immerito audiẽde. ¶ Minoꝛ etiã patet. qꝛ vir prudẽs ꝛ constãs ꝓpter hoc ꝙ vitet maius inconueniẽs cõsentiꝛ i aliquid. quod tamẽ simpliciter ꝛ absolute sibi displicet. ꝛ p ꝯns vt vitet aliqd ꝑdictoꝝ q̃ ꝛtuoꝛ inconueniẽtiũ ꝯsentit ĩ mrimoniũ ꝯsensu coacto coactõe ꝯditionata. ¶ P. coactio inducẽs metũ potẽtẽ cadere in prudẽtẽ ꝛ ꝯstãtẽ viꝝ ĩpedit pfessionẽ religionis. g̃ ĩpedit mrimoniũ. Añs ptz ex his q̃ ponũt in ꝛecre. xx. q. iij. c. pñs. Cõseqntia etiã pz. qꝛ maioꝛ fauoꝛ tribuẽd⁹ ẽ mrimonio spũali q̃z carnali. sz pfessio religionis ẽ q̃ddã mrimoniũ spũale. g̃ ꝛc. ¶ Sz ꝯ ꝑdicta sũt due opiones. Quarũ ꝑma ponit ꝙ exq̃ hõ metu coact⁹ nõ ꝯsentit nisi vt effugiat pẽnas. pẽnas ãt sufficiẽter effugiet dicẽdo ꝗba exterioꝛa sine omi ꝯsensu. igit si aliq̃ mõ ꝯsentit homo animo interioꝛi. tũc nõ ꝯsentit ex metu. et p ꝯns iste cõsensus ẽ liber ꝛ nõ coactus. ꝛ ideo vt dicũt talis ꝯsensus obligat ꝛ facit vez mrimoniũ. ¶ Et addũt isti doctoꝛes. ꝙ ꝯsensus homis nullo mõ pt cogi. q̃z uil homo possit cogi ad dicẽdũ verba q̃b solet exp̃mi hmõi ꝯsensus. ¶ P. hoc confirmat sic. Liberꝝ arbitriuꝝ cogi non pt. g̃ ꝯsensus cogi nõ pt Añs. pz. qꝛ si liberꝝ arbitriũ posset cogi. tũc liberꝝ non ẽt liberꝝ. Pz etiã ꝯña. qꝛ eiusdẽ libratis ẽ actꝰ elicitus cũ potẽtia a q̃ elicit. Sz ꝯsensus ẽ actꝰ elicit⁹ a libero arbitrio. g̃ consensui non min⁹ repugt cogi q̃z libero arbitrio. ¶ P. ꝯsensus nõ pt eẽ violẽtus. g̃ nec coact⁹. Cõseqntia ẽ nota qꝛ oẽ coactũ ẽ violentũ. vt pz. v. meth. g̃ a ꝛestructione ꝯñtis qd nõ potest eẽ violẽtũ. hoc nõ poterit eẽ coactũ. Probat añs. qꝛ oĩs violẽti ꝑncipiũ ẽ ab extra. sed nulli⁹ cõsensus ꝑncipiũ ẽ ab extra. Maioꝛ pz. qꝛ violentũ ẽ cuius ꝑncipiuꝝ ẽ ab extra. nõ ꝯferẽs vim passo vt pz. iij. eth. Minoꝛ etiã pz. qꝛ oĩs ꝯsensus ẽa voluntate. ꝛ p consequẽs ẽ ab intrinseco ꝑncipio. ¶ Sed ista opio non valet. Qꝛ q̃z uis ei⁹ motiua bñ concludãt consensuꝝ non posse cogi coactione simpl'r ꝛ absoluta. tñ nõ ꝯuincũt q̃n possit cogi coactione cõditionata. Qd põt ex dictis eoꝝ ꝓbari sic. Quicunq̃z metu potẽte cadere in viꝝ constãtem põt cogi ad ꝓferẽdum aliq̃ verba q̃ sine mortali pctõ ꝓferre non põt absq̃z interioꝛi ꝯsensu. ille in quã pt cogi ad habendũ interioꝛẽ cõsensũ. Sz metu potẽte cadere in constãtẽ viꝝ pt hõ cogi ad ꝓferẽdum verba quib⁹ cõsueuit exp̃mi consensus mrimonij. ꝛ hec verba hõ non pt exp̃mere q̃ ab eo exigit ꝯhendũ mrimoniũ sine cõsensu absq̃z mortali pctõ. g̃ ꝛc. Maioꝛ pz. qꝛ metu potẽte cadere in constãtẽ virũ cogit hõ ad assentiẽdum minus malo ne incidat ĩ maius malũ. vt pz ex dictis supꝛius. Sed nullũ ẽ maius malũ q̃z mortale pctm̃. g̃ ad illud sufficienter cogit hõ qd non põt vitare sine mortali pctõ. Minoꝛ habet duas ꝓtes. Et q̃ztũ ad ꝑmã ꝓtẽ pz ex dictis istoꝝ. Sed sẽdaꝝ pte. i. q̃ verba ꝯsensũ mrimonij exp̃mentia hõ q̃n ab eo exigit mrimoniũ non possit proferre absq̃z interioꝛi consensu sine mortali pctõ. ꝓbo sic. Quicũq̃z pniciose mẽtit ille mortaliter peccat. Ista pz ex dictis supꝛius li. iij. dis. xxx viij. Sz tpe q̃ ab hoie exigit mrimoniũ si exp̃mit verba q̃b⁹ consensus mrimonij consueuit exp̃mi sine ꝯsensu. tũc pniciose mẽtit vt ꝛe pz. g̃ ꝛc. ¶ Ad ꝑmũ igit motiuũ istoꝝ dicẽdum ꝙ homo metu coact⁹ non solũ dz cõsentire vt effugiat pẽnas. sed vt effugiat absq̃z peccato. qd non põt fieri in ꝓposito ꝓferẽdo ꝗba mrimonij sine cõsensu interioꝛ. ¶ Ad scdm nego añs. qꝛ licet liberꝝ arbitriũ non possit cogi absolute. tñ bñ pt cogi vel necitari sub conditione. Dato. n. ꝙ liberꝝ arbitriuꝝ homis nõ velit proiectionẽ mercũ suarũ ad mare. tamẽ imminẽte naufragio necitat ad velle hmõi proiectionẽ sub hac ꝯditõe. si sine hmõi proiectione non potest euadere submersionẽ. Ad ꝓbationẽ dõm ꝙ ex hoc ꝙ aliqd cogit vel necessitat. nõ absolute sed solũ supposita ꝯditione. nõ seqtur ipm nõ esse liberꝝ. nã ex hoc apparet libertas eius. qꝛ pt refutare hmõi conditionẽ. vel non curare ꝛe ea. ꝛ p consequẽs ꝛe sua absoluta libertate pt velle oppositũ illi⁹ ad cui⁹ consensum dicit necitari stãte conditione. ¶ Ad terciũ nego añs. qꝛ licet consensus nõ possit esse violẽtus loquẽdo ꝛe violẽto qd phs. iij. eth. appellat violẽtũ simpl'r. tñ cõsensus pt eẽ violẽt⁹ loqndo ꝛe violẽto qd phs appellat violẽtum mixtuꝝ. ¶ Ad probationẽ dõm ꝙ maioꝛ nõ est vera loqndo ꝛe violẽto mixto. illud em̃ fm se hz ꝑncipiũ ab intra. ¶ Alia ẽ opio q̃ dicit. ꝙ qn q̃s profert verba quib⁹ mõ consueto ꝯhit mrimoniũ. si adhibet ꝯsensũ q̃z uil cunq̃z hmõi consensus sit coactus. nihilominus vez est ibi mrimoniũ q̃z tum ad ꝛẽũ. licet

2 Opinio ꝑma ꝯria.

1

2

3

Cõtra istã opinionẽ.

Solutio. Ad. 1.

Ad. 2.

Ad. 3.

Opinio secunda.

nō sit ibi matrimoniū q̃tū ad iudiciū eccl'ie. q̃ p̃sumit ibi nō fuisse cōsensum interiorē propter metū incidentē. ¶ Primū dictū istorum sz q̃ ibi sit mr̃imoniū vez q̃tum ad deū probat sic. Nūcūq̃ in ꝯctu matrimoniali plus ē de volūtario q̃ de inuolūtario. tūc vez est matrimoniū. Sed qn̄ q̃s coactꝰ cōsentit tūc plꝰ habet de volūtario q̃ de inuolūtario. ergo rc. Maior ptz. qr oīs ꝯctus valere videt qn̄ ꝯhētes plus hnt de volūtario q̃ de inuolūtario. Minorē etiā ponit phs. iij. ethi. vbi ait q̃ violentū mixtū plus habet de volūtario q̃ de inuolūtario. ¶ P. coactꝰ consensus ad recipiendū baptismū vel aliud qd̄cūq̃ sex sacr̃oz nō excludit sacr̃z. q̃ coactꝰ ꝯsensus ad ꝯhēdū matrimoniū qd̄ ē septimū sacr̃m nō excludit mr̃imoniū. ꝯña ptz. qr nō apparet rō q̃re coactio singularit excludat istd̄ sacr̃m. rc nullū aliud Añs etiā ptz. qr pmittēs se baptizare timore mortis vel alterꝰ cuiuscūq̃ pene. vere ē baptisatus. qr cogēdꝰ ē ad obseruātiā fidei iā suscepte. vt dicit extra de baptismo et eꝰ effectu. c. maiores. ¶ P. qui cogitur p blādicias ad ꝯhēdū mr̃imoniū vere ꝯhit matrimoniū. q̃ q̃ cogit p minas vel p penas vere ꝯhit mr̃imoniū. Añs pz. Probat ꝯña. qr ad ꝯsensū mr̃imonij nō pt q̃s cogi coactōe sufficiēte. sz solū coactōe inducēte. sed nō minꝰ inducūt ad cōsentiēdum blādicie q̃ mine. ¶ Sed nec ista opio stare pt. Qr illud impedit mr̃imoniū ñ solū in facie eccl'ie sed etiā coram deo qd̄ repugt indissolubilitati ipsiꝰ mr̃imonij. sed coactio rc violētatō cōsensus. rc maxime vt puenit a metu q̃ pt cadere i cōstātē viz repugt indissolubilitati mr̃imonij. q̃ rc. Maior pz. qr etiā coram deo mr̃imoniū dz ē indissolubile. testāte saluatore Mat. xix. vbi ait. Qd̄ deꝰ ꝯiūxit hō ñ separet. Et ibidē. ꝓpter hc relinq̃t hō p̃rem rc mr̃em rc adherebit vxori suē. Mior etiā pz. qr valde ē difficile tales homines diu sil' cōuuere q̃ a se mutuo noscūt dissētire. Etiā nullū violētū p petuū. vt ait phs. i. ce. rc mū. ¶ Sedz dictū istorū q̃ dicūt q̃ consensus coactꝰ repugt mr̃imonio i facie eccl'ie vez ē rc supꝰ pbatū ē p ea q̃ adduxi p ista. ij. ꝯcl'oe. Tñ qd̄ ipsi ad declaratōz istiꝰ adducūt puta cū dicūt q̃ eccl'a p̃sumit ibi nō fuisse cōsensū iteriorē ꝓpter metū. hc videt ē falsū. qr i rebꝰ dubijs sp iudiciū eccl'ie illud qd̄ meliꝰ ē dz p̃sumere. sic pz extra de reg. iur. c. estote misericordes. vbi dr sic. Hoc loco nihil aliud p̄cipi nobis estimo nisi vt ea facta q̃ dubiū ē q̃ aio fiāt i meliorē p̃tē interp̄temur. Sed vez coactꝰ dicēs ꝓba mr̃imonij cōsentiat interiꝰ vl' nō ꝯsentiat ē factū dubiū. rc nō ꝯsentiēdo ipe mortal'r peccat. qr mētit p niciose i facto serioso. q̃ nō ē dd̄m q̃ eccl'ia p̃sumat talē hoiem nō consentire. sic non ē dd̄m q̃ eccl'ia p̃sumat aliquē ē pctōrem cuiꝰ pctm̄ nō appet manifeste. ¶ Istud etiā pz extra d̄ scrutinio i ordinibꝰ faciēdo. c. ex pte tua. vbi dicit Innocētiꝰ. iij. de eo q̃ epo rn̄det ordinādū diaconū esse dignuz. q̃ in tali rn̄sione nō peccat. dūmō ꝯ suā consciam nō loquat. cuz illum quē indignū ē nō nouit dignū deberet estimare ¶ Non ē igit dd̄m q̃ eccl'ia p̃sumat ibi nō esse consensū. q̃uis possit dici q̃ eccl'a p̃sumat consensū sup̄ dicto mō coactū nō ē validū ad ꝯhēdū mr̃imoniū. ¶ Ad pmuz igit motiuū istiꝰ opionis dd̄m. q̃ q̃uis maior sit vera loqndo de volūtario absoluto. tñ nō est vera de voluntario cōditionato. Sed mior pcedit de voluntario cōditionato. Sublata em̄ adiecta cōditione cuiꝰ metu cogit ad ꝯsentiēdum. tūc multo plus esset ibi de inuoluntario q̃ de volūtario. igit nihil concludit. In omibꝰ em̄ talibꝰ dicit solū p tanto plus ē de voluntario q̃ de inuolūtario. qr magis eligit homo hoc fieri vel esse. q̃ cū eius oppositō pnā incidere quaz formidat. sicut magis vult merces pdere q̃ eas retinere cū vite pditione ē ¶ Ad sēdm dd̄m q̃ añcedēs sicvnuersaliter acceptū nō est vez. qr qui coacte faceret opa pnie. ille nō conseq̃tur sacr̃m pnie. qr nō sunt deo grata coacta seruitia. ¶ Etiā negāda est ꝯnitia. Ad pbationē dd̄m q̃ i receptōe aliorū sacramētorū hō efficit melioris ꝯditionis si fecerit qd̄ in se ē. sed i ꝯctu matrimonij hō efficit sepius pcioris ꝯditionis. qr curis multis rc laboribꝰ obligat. ac etiā q̃nq̃ mortis pcl'ō. sicut apparet in multis mulieribꝰ q̃ moriunt pturiēdo. ideo nullus dz obligari ad mr̃imoniū. nisi ꝯsensus suus sit liber et nō coactus. ¶ Ad terciuz nego ꝯnam. Ad pbationē nego maiorē. qr coactio pueniēs ex metu potēte cadere in constātē viz. nō est solū inducēs sed sufficiēs. ¶ Cōclusio tercia ē q̃ coactio leuis ex leui. s. motu pueniēs nō impedit matrimoniuz. Quia talis coactio debilis rc friuola potius debet dici nō coactio q̃ coactio. rc ido q̃uis sit aliquo modo inducēs. tamē nō ē sufficiens. q̃ rc.

Cōtra opionē.

Solutio. Ad. 1.

Ad. 2.

Ad. 3.

Cōclusio tercia.

Quantuz ad secundū articulū dicendū q̃ pater nō potest d̄ iure cogere liberos suos ad mr̃imoniuz ꝯhendū.

Articulus secundus.

1 Quia inuito patre liberi pñt se ad religionez
trãsferre. g̃ pater non p̃t eos ad matrimoniuz
cogere. Cõseq̃ntia pz de se. Patz etiã añs. qz
pr̃ de iure non p̃t liberos phibere ab coz spũa
2 li salute. ¶ P. ista ꝛcl'o sat' ẽ determiata extra
de ẽspõsatõe ipuberẽ. c. i. vbi dicit Honoriꝰ
ij. q̃ si filiꝰ ẽ adultus. ⁊ aliq̃ modo nõ ꝛsentit.
tũc p patrẽ fieri non p̃t vt ꝛtrahat matrimoni
um. Et ibidẽ glosator multas adducit p̃bati
ones acceptas a iure canõico ⁊ ciuili. q̃ pr̃ nõ
p̃t de iure cogere filiũ ad matrimoniũ ꝛhẽdũ.
¶ Etiã ista ꝛclusio patet p ea q̃ adduxi supi
us ad p̃bandã ꝛcl'oem sc̃dam primi articuli.
Instantia ¶ Sed ꝛ istud videt ẽ Honoriꝰ papa. qui
1 post ꝗba p̃dicta de filio adulto: imediate de fi
lio nõ adulto sic ait. Pot aũt pr̃ filiũ nõduz
adultũ cui vult mr̃imonio tradere. ⁊ postq̃z fi
liꝰ puenerit ad p̃fectã etatẽ omino debet h̃ ad/
2 impleri. ¶ P. q̃libet p̃t de iure cogi p illuz cui
tenetur obedire. Sed filij tenẽtur in omibus
obedire patribꝫ suis. iuxta dictũ apl'i ad Col'.
iij. vbi ait. Filij obedite patribꝫ vestris p oia.
hoc em placitũ est dño. ¶ P. nullus p iura/
3 mentũ suum debet aliq̃d p alio promittere ni
si de iure possit illũ cogere ad seruandũ pmis/
sum. Sed sepe honesti viri promittũt futura
matrimonia p liberis suis. ⁊ q̃ñq̃z hm̃oi pro/
4 missum firmãt iuramẽto. g̃ ꝛc. ¶ P. pr̃ spũa
lis potest cogere filiũ spũalem ad contrahẽdũ
matrimoniũ spũale. g̃ pater carnalis p̃ot co/
gere filium carnalẽ ad ꝛhendũ mr̃imonium
carnale. Cõseq̃ntia pz p locũ a miori affirma
tiue. qz coactio min' videt h̃re locũ i spũalibꝫ
q̃z i corpalibꝫ. Probat añs. qz papa q̃ ẽ pater
spũalis p̃t p̃cipe clerico q̃ ẽ filiꝰ suꝰ spũal' vt ac
ceptet ep̃atũ. i q̃ acceptatõe ꝛhit hm̃oi filius
spũale mr̃imoniũ. efficit em spõsus eccl'e quã
acceptat. ¶ P. hõ sãctꝰ nõ p̃cipit alicui nisi il
3 lud qd̃ de iure p̃t p̃cipe. Sed ille scũs patriar
cha Isaac p̃cepit Jacob filio suo vt iret i me
sopotamiã. ⁊ accipet ibi vxorẽ de generẽ suo. g̃
pr̃ p̃ot p̃cepto cogere filiũ suũ ad mr̃imoniuz
ꝛhendũ ¶ Ad pmũ dõm q̃ licet boni moris
Solutio. sit q̃ filius oino ratũ teneat cũ venerit ad di/
Ad.1. es pubertatis oia licita ⁊ honesta q̃ pr̃ p ipso
pmisit q̃ñ erat minor annis. tñ si pater ẽspõ
sauit eum vni mulieri. et ipse ab illa dissenti/
at q̃ñ ad annos discretõis puenerit. tunc nõ
p̃t ꝛtra suã voluntatẽ pr̃ eum cogere ad acci/
piẽdum hm̃oi mulierẽ i vxorẽ. vt apparet ex
iuribꝫ allegatis p glo. sup isto eodẽ textu in q̃
Ad.2. fundat istud argumẽtũ ¶ Ad. ij. dõm q̃ ali
quẽ teneri ad obedietiã alteriꝰ p̃t dupl'r intelli
gi. Uno mõ de necitate. Alio mõ de ꝛgruita/
te. Primo mõ maior ẽ vera. sed mior ẽ falsa.
qz q̃uis in talibꝫ q̃ spectãt ad regimẽ ⁊ guber
nationẽ domꝰ ⁊ familie. filius familias teneat
de necitate pr̃i obedire. tñ i hꝫ q̃ spectãt ad in
dissolubilẽ filij obligationẽ. sic fit i matrimo
nio. filiꝰ nõ tenet de necitate obedire pr̃i. q̃uis
h̃ deceat de ꝛgruitate. Et iõ sc̃do mõ mior ẽ ve
ra. maior aũt ẽ falsa. Ad p̃batiõz minor' put
accipit sub p̃mo sensu dõm. q̃ p ly oia nõ in/
tẽdit apl's facere distributõz simpl'r generalẽ
sz accõmodã q̃z tũ ad ea q̃ spectãt ad regendã
familiã ⁊ regimẽ ipsiꝰ domꝰ. ¶ Ad. iij. dõm Ad.3.
ad minorẽ q̃ nullꝰ pr̃ i talibꝫ ꝛz absolute pro
mittere vel iurare. sed solũ hac ꝛditõe expssa
vel saltẽ intellecta. si placuerit filio vel si possit
eũ inducere ad ꝛsensũ. hac em cõditione non
expssa vel saltẽ subintellecta. tũc temere iura/
ret. eo q̃ i sua ptãte non eet implere qd̃ pmit/
teret. ¶ Ad q̃rtũ aliq̃ negarẽt añs. qz p̃m eos Ad.4.
nullꝰ p̃t cogi ad habẽdũ curã aiaz. Sed hoc
nõ videt bñ dictũ. qz sic eccl'ia militãs posset
total'r negligi ⁊ euanescere. qz q̃libet posset se a
cura aiaz subtrahere. Cõcesso igit añte nego
ꝛñam. Ad p̃batõz ꝛdõm q̃ duplex ẽ coactio.
Una p quã conditio coacti meliorat. Alia p
quã ꝛditio coacti raro meliorat. ⁊ sepiꝰ peiora
tur. Prima magis hz locũ i spũalibꝫ q̃z i cor/
palibꝫ. ⁊ ecõuerso ẽ de sc̃da. Prima coactõe p̃t
aliq̃s rõnabil'r cogi. qz ex tali coactõe non ge
nerat aliqd̃ p̃iudiciũ ipsi coacto. sed nõ sc̃da.
qz p̃iudicial' ẽ ipsi coacto. cũ eiꝰ ꝛditio non fi/
at melior. sed aliq̃ mõ peior p hm̃oi coactiõz
¶ Cũ igit coactio ad ep̃atũ hẽat naturã coa
ctõis p̃mo mõ dicte. ⁊ coactio ad mr̃imoniũ
sc̃do mõ dicte. ideo q̃uis aliq̃s legitime possit
cogi ad ep̃atũ acceptãdũ. tñ nullꝰ ꝛz cogi ad
corpale mr̃imoniũ ꝛhẽdũ ¶ Ad. v. dõm. q̃ Ad.5.
licet pr̃ de iure possit p̃cipe filio vt ꝛhat matri
moniũ p illo tpe q̃ñ ex diuino p̃cepto filiꝰ tenet
ꝛhere mr̃imoniũ. tñ h̃ alio tpe non p̃t. sed vt
pz ex dictis supi' di. xxvi. art. iij. p̃nũc homo
non tenet ex diuino p̃cepto ꝛhere mr̃imoniũ
q̃uis q̃libet hõ adnit' ad h̃ teneret tpe p̃riar/
chaz. ideo pr̃ p̃nũc nõ p̃t de iure p̃cipe filio
vt ꝛhat matrimoniũ. q̃uis h̃ de iure fecerit ⁊
potuerit Isaac respectu ipsius iacob.

Quantũ ad terciũ articulũ est aduertendũ q̃ ꝛceptio solet im/ pedire inq̃ztum error impedit qui oriꝯ ex ꝛcep/ tione. Error autẽ dupl'r potest considerari.

Dist. xxxi Articulus tertius.

Uno mō ī generali seu fm rationē generis cōprehendēs oī errori. Alio mō in spāli. puta fm rōnē dñtie ꝯhētis ad aliquā determinatā materiā circa quā errat. ¶ Et fm hc pono duas ꝯclōes ¶ Prima ē q̃ error fm rōem generis nō impedit matrimoniū. Qz nō oīs error ipedit mrīmoniū. g̃ error fm rōem generis nō ipedit matrimoniū. Cōseqntia pz. qz illud qd̃ seqt rationē generis hc ꝯuenit oibus spēbus sb tali genere ꝯtētis sicut z ipsa rō generis saluat ī oibus suis spēbus. Añs pbat. qz si q̃s ꝯheret cū aliq̃ quā crederet eē nobilē. dato q̃ illa non eēt nobil. nihilomin⁹ matrimoniū eēt ꝯctū. Et eodē mō si crederet eā eē diuitē. z ipsa eēt pauperrima. vel crederet eā esse virginē. z ipsa esset corrupta. z sic de aliis q̃plurimis cōsimilibus erroribus. qui fm iura nō impediūt matrimoniū iā ꝯctū p hba de pñti. ¶ Forte diceret q̃ rō generis consistit in pdicari de pluribus differētibus specie. sed nulla spēs spālissima pdicat de pluribus dñtibus specie. g̃ ratio generis nō saluat in oīibus spēbus. cui⁹ oppositū assumit ī declaratione pmisse distinctionis. Maior et minor patēt in li. Porphirij ¶ P. ꝯ pbatōz añtis videt eē mgr̃ hic in lra. vbi ait. Si aliquis nobilē feminā in coniugēz petat. z p ea alia ignobilis tradat ei. nō est inter eos cōiugiū. g̃ videt q̃ error nobilitatis impediat matrimoniū. cui⁹ oppositū assumit ī pbatōe pdicta. ¶ P. illud qd̃ repugt cōsensui hc impedit mrīmoniū. sed error repugt ꝯsensui. Maior pz. qz qd̃ repugt cāe hc impedit effectū. sz ꝯsensus ē cā matrimonij. vt appet ex dictis supr⁹. Minor etiā nota ē ī iure ciuili. qz q̃dā lex dicit q̃ nul tā ꝯiū est consensui q̃z error ¶ Ad primū dōm. q̃ genus z species pñt dupl'r considerari. Uno modo vt supponūt p conceptibus. Alio mō vt supponūt p rebus substratis hmōi cōceptibus. Primo mō pcedit in stātia. z ideo nō est ꝯtra psens dictū. Quia q̃n dicit q̃ ratio generis saluat ī qualibet specie. ibi genus z spēs accipiunt p rebus z nō pro cōceptibus. sicut ratio substātie saluat in homine. z ī q̃libet alia natura specifica contēta sb suba ¶ Ad scdm dōm q̃ modo q̃ mgr̃ ponit casū. tūc error eēt non solū circa nobilitatē. sed etiā circa subiectū nobilitatis. qd̃ pz. qz mgr̃ metponit q̃ ibi sit error circa psonā. Sz pbatio pdicti añtis nō loquit de eo q̃ errat circa subiectū nobilitatis. qui error implicat errorē psone. sed loquit de eo q̃ errat circa nobilitatē sb iecti. iō nihil arguit ꝯ pdicta. ¶ Ad terciuz dōm ad minorē. q̃ licet aliq̃s error repugnet consensui vt ptendūt leges ciuiles. ex hoc tñ non habet q̃ oīs error repugnet consensui.

Cōclusio prima.

Instantia 1

2

3

Solutio. Ad.1.

Ad.2.

Ad.3.

¶ Conclusio scda ē q̃ error psone z error conditionis. maxīe qn̄ ꝯditio ꝗgit ī deteriorē ptē impediūt matrimoniū. Qz q̃libet ꝯctus ipedit p errorē eorū q̃ sunt substantialia in hmōi ꝯtractu. Sed error psone z cōditōis vergentis ī deteriorē ptē ē circa substātialia matrimonialis cōtractus. g̃ hmōi error impedit matrimonialē ꝯctū. Maior patz. pbat mior. qz in q̃libet re materia z forma sunt principia sbalia. Sed psone ꝯhētes sūt materia matrimonij. libera ꝗo ꝯiūctio ꝯhētiū spectat ad formā matrimonij. g̃ error psone z error ꝯditionis ꝗgētis in deteriorē ptē. puta error seruitutis q̃ libera psona ꝗ coniūctio pōt a suprioribus impediri ē error circa sbalia ipsi⁹ matrimonij z p ꝯns tal error ipedit mrīmoniū ¶ Dicit ātē notāter. vergēs in deteriorē ptē. qz fm iuristas conditio ī isto pposito appellat libertas vel seruitus. Nō dato q̃ aliq̃s ꝯhat cū aliq̃ quaz credit esse seruilē ancillā. z illa sit libera. ex hoc nō impedit matrimonialis ꝯctus. qz ꝯditio ignorata nō vergit in deteriorē ptē sed potius in meliorē. z ideo ex illo errore nullū ꝓiudicium gignit contrahētī hmōi conditionē ignorāti. nec p ꝯsequens illo errore matrimoniuz impedit. ¶ P. q̃ error psone impediat matrimoniū. hoc sufficiēter z pulcre probat magister hic in lra dist. xxx. c. i. Qz autē error conditionis seu seruitutis impediat. hoc expsse determinat Alexāder. iij. extra de cōiugio seruorū. c. ppositū. z. c. ad nostrā.

Scda cōclusio. 1

2

Quantum ad quartū articulū pono duas ꝯclōes ¶ Pria ē q̃ inter ioseph z mariā fuit pfectū mrīmoniū. Qz rōe mrīmonij nō dicūt aliq̃ ꝯiuges nisi sit pfectū. Quāuis em̄ int aliq̃s psonas sint ꝯcta spōsalia. tñ ppē nō dicūt cōiuges. Sed Joseph et maria vere dicebāt ꝯiuges. Unde mat. i. dixit angel⁹ ad ioseph Noli timere accipere mariā cōiugē tuā. ¶ Forte diceret q̃ post votū ꝗginitatis non pt hō se astringere pfecto mrīmonio sine piculo z pctō. sed btā ꝗgo vouit ꝗginitatē put scti dicūt. z nunq̃z cōmisit pctm̄. g̃ nūq̃z astrīxit se ad pfectū mrīmoniū. Minor pz. pbat maior. qz ꝗgo tribuēs viro sup corp⁹ suū ptātē exponit piculo suā ꝗgitatē. sz ꝗgo ꝯhēs pfectū mrīmoniū illa tribuit viro ptātē sup corp⁹ suū. vt pz ex pcedētibus. ¶ Etiā obligare se ad ꝯria voti sui ē pctm̄. sz

Articulus quartus

Cōclusio prima

Instantia 1

pfecto matrimonio hō obligat se ad redden/
2 dū debitū. qd ē ōrium virginitati. g ꝛc. ¶ P.
post pfectū matrimoniū nō licet alicui dimit
tere ꝓiugē. Sed vt pz mat. i. ioseph intende
bat occulte dimittere mariā. g int Joseph et
Solutio. mariā nō fuit pfectū mrimoniū. ¶ Ad. i. ne/
Ad. i. go maiorē. Ad pbationē dōm q si illa virgo
certificata ē a spūsco q illo viro sic placz casti
tas q a tali viro ipa oino manebit intacta ꝛ il
libata. tūc maior illi pbatiōis non ē vera. sic
aūt erat ī ppposito. qz vt dicūt scti doctores. q
go maria de castitate ioseph et de inuiolabili/
tate siue virginitatis fuit ab inspiratō e spūsā
cti total'r certificata. ¶ Et p b etiā patz ad se
cundā pbationez. qz btā virgo nō obligauit
se absolute ad ōriū voti sui. ¶ Ad. ij. dōm. q
Ad. 2. maior nō ē vera. qz nō obstāte pfectō e matri
monij. tñ aliqz sit ꝓsūmatū p actū carnal' co/
pule. tūc vn cōiugū etiā ō volūtatē alteri pt
intrare religionē. vt dictū ē supr di. xxvij. ar.
ij ¶ Etiā posito q marit aliqs pcipet cōiu/
gē suā eē impgnatā pus qz cognoscerz eā. tūc
nō obstāte pfectō e mrimonij ipe posset eā di/
mittere qztū ad sepatiōz thori ꝛ manēs ī scl'o
nō posset eā dimittere qztū ad dissolutōz ma
trimonial' vinculi. qz illa viuēte nō posset du
cere aliā vxorē fm nouā legē. qzuis fm legem
mosaycā dato tali mulieri libello repudij ma
rit si voluisset duxisset aliā vxorē. Sed Jo/
seph pcepit mariā eē impgnatā. igit sufficien
tē habuisset cām dimittēdi eā: si angel sibi ñ
dixisset hmōi impgnationē fuisse p spm sctm
Cōclusio ¶ Cōcl'o scda ē. q qzuis mrimoniū ioseph ꝛ
scda. marie fuerit pfectū. tñ nūqz fuit ꝓsūmatū. q
mrimoniū cōsūmatū nō pt stare cū pura vir
ginitate. sed marie virgitas mālit purissima.
Maior pz. qz mrimoniū nō ꝓsūmmat nisi p
carnalē copulā. Minor etiā ē cōcessa a qlibet
fideli xpiano. Dēs em scti doctores scribētes
de marie puritate. dicūt eā fuisse virginem añ
ptū: ꝛ ī ptu: ꝛ post ptū virginē ī eternū pman
Error eliri ¶ Sed ō hac catholicā veritatē erat q/
dij. dā inutil' ꝛ mal sacerdos noīe eliridi. qvt re
citat. b. Hiero. in li. quē fecit ꝓtra eliridiū. di
xit. q qzuis maria virgo manēs genuerit xpz
1 tñ postea Joseph cognouit eā. ¶ Et iste erro
ris sui motiua accepit ex euāge. Matt. i. vbi
dicit de maria. Antequ conuenirēt inuēta est ī
vtero habēs de spūsancto. Quod dictū videt
innuere Joseph cū Maria postea cōuenisse.
2. ¶ P. eodē ca. dicit. Exurgens autē Joseph
a somno fecit sicut pcepit ei angelus dni. ꝛ ac
cepit coniugē suam. ꝛ non cognoscebat eā do
nec pepit filiū suuz pmogenitū. Ergo p ly do
nec videt q postqz pepit cognouerit eam. Eti
am p ly primogenitū videt q Maria habu
erit alium filiū. qz pmogenitus dicit in ordi
ne ad secūdo genitū ¶ Et confirmat. qz xps Cōfirmat
dicit habuisse fratres. Mā Matt. xij. qdā di
cit ipsi xpo. Fratres tui foris stāt querētes te.
Ergo in conceptō e hmōi fratz matrimoniū
pdictū fuit ꝓsummatuz. ¶ Ad. i. dōm q ly Solutio.
anteqz non sp dicit ordinē ad illud qd futu/ Ad. i.
rum ē fm rei veritatē. sed etiā refert ad illd qd
fm cursum cōem ꝓsueuit eē futuz Sicut qñ
qz dr. tal' hō mortu ē añqz hr et. xx. annos.
¶ Ad. ij. nego ꝓntiam qztū ad ambas ptes Ad. 2.
ꝓntis. Mā ly donec nō sp significat finē ꝛ ter
minationē ei qd precessit. veniēte illo qd expe
ctat. sicut. i. ad Cor. xv. apl's loquēs de regno
xpi ait. Oportet illum regnare: donec ponat
omnes inimicos eius sub pedibus ei. Non
em p ly donec intelligit apl'us q subiect' ini
micis regnū christi finiat. sed potius intelli/
git q subiectio inimicoz includit infra dura
tionē regni. Sic in ppposito non significat q
negatio cognitionis seu violationis virginis
Marie terminata fuerit in eo q pepit pmo/
genitū. sed potius significat q hmōi partus
claudebat infra durationē hui negationis.
Nec p hoc pīudicat ppetue durationi eiusdē
negationis ¶ Etiā pmogenitus nō habet ne
cessariū ordinē ad scdōgenitū. al's vnigenit
nō posset habere ius pmogeniture. qd falsuz
esse pbatur nō solum ī veteri lege. verū etiam
ī noua. Un pmogenit nō ponit necessario or
dinē ad genitū posteriorē. sed solū puat vel ne
gat ordinē ad porē. vt dicat pmogenitus añ
quē nō est alius genitus ab eo cui dicit pmo
genitus ¶ Ad confirmationē dicendū q in Ad cōfir/
diebus illis cognati ꝛ consanguinei diceban mationē
tur fratres. sicut Loth dicebat frater abrahā
cum tñ esset filius fratris sui. Isti g qs euan/
geliste appellāt fratres xpi. fuerunt cōsangui/
nei sui. puta filij sororz virgis marie. ¶ Ad ar Ad pnci/
gumētum pncipale nego minorez loqndo de pate argu
deceptione inducēte errorē psone vel ꝓditōis mentum.
vergētis in prē peiorē. ¶ Ad pbationē dōm
q inter Jacob ꝛ lyā nō fuisse mrimoniū pōt
dupl'r intelligi. Uno mō q non fuerit matri
moniū p illa mēsura tempis qua deceptio du
rauit anteqz sciret se esse deceptū. Alio mō pro
sp. puta q nūqz fuerit mrimonium inter eos
Primo ꝓcedo ꝓnam. nā añqz pcipet se dece
ptū nulluz fuit int eos mrimoniū. qz vsqz ibi
iacob nunqz adhibuit cōsensū q ꝓheret cum

lya mrimoniū. sed scdo mō nego ꝛnaz. qz postea ꝛsensit i eā tāqz i suā legitimā vxorē. sicut inferius magis patebit dño concedēte.

¶ Distinctio tricesima prima.

Post hec de

bonis Postqz mgr determinauit d cā formali ac efficiēte ipius matrimonij. nūc tractat de eiꝰ cā finali. puta de bonis ipsi⁹ mrimonij. Et diuidit i duas ptes. Nā pmo vl'r tractat de triby bonis mrimonij. scdo spāl'r ꝛsiderat de vno illoz. puta de bono fidei. di. xxxij. ibi. Q, ꝗo sine ꝛsensu Pria i duas ptes. nā pmo oñdit q̄ sint bona mrimonij. scdo innuit qliter illa bona excusāt a pctō actū carnal' cōmercij. ibi. Cuz igit hec tria. Pria i tres. qz pmo ostēdit q mrimonij triplex ē bonū. scdo q istud triplex bonuz non ꝛcomitat qlibet mrimoniale ꝛiugiū. tercio spāl'r oñdit quō aliq̄ sine intētōe plis ꝗhunt mrimoniū. scda ibi. Et ē sciēdū. tcia ibi. Solet q̄ri cū mascul⁹. Et hec i tres. Nā pmo oñdit q absqz plis intētōe pt ꝗhi mrimoniū. secūdo q intētio vitādi plē excludit mrimoniale cōiugiū. z tercio qñ reputād⁹ sit homicida q̄ curat abꝛsuz. scda ibi. Qui ꝗo. tercia ibi. h q̄ri solet. ¶ Seqt illa ps. Cū igit hc ta. Et diuidit i duas ptes. Nā pmo ostēdit quō fides. proles z sacrm. q̄ sunt tria bona matrimonij excusant actū carnalis copule a pctō. scdo innuit quō ambo cōiuges parē habēt ptātez in actu isto. ibi. Sciēdū etiā ē. Pria i duas. qz pmo ponit intēte veritatis determinatiōz. secūdo adducit ꝗriā obiectōz. ibi. Sz si cōcubit⁹. Et hec i tres. fm q tripl'r obiicit. z cuilibet obiectōi suā rnsionē adiūgit. scda ibi. sed forte aliq̄s dicet. tercia ibi. Uidet tn. b. Gregorius. Hec ē snia istus. xxxi. di. i generali. Circa quā q̄ro in speciali.

Utz act⁹ cōiugal' cōcubit⁹ sufficiēter excusēt a pctō p tria bona coniugij q̄ mgr assigt h i lra. ¶ Et videt q nō. qz act⁹ coniugal' cōcubit⁹ p illa bona non excusatur ab omi erubescētia. q̄ nō excusat totalit a pctō. Añs pz. qz ppter naturalē erubescētiā q̄ libet honesti hoies etiā in legitimo thoro exn tes secrete se abscōdunt qñ pdictū actū ꝛmittunt. ꝛnātia etiā pz. qz fm Damas. verecūdia nō ē nisi de turpi actu. ¶ Cōtra. qz fm doctnā scōz in h differt act⁹ ꝛiugalis a fornicario qz p bona mrimonij excusat a pctō ¶ Dicē p mo videdū ē vtz ista tria bona. s. fides. proles. et sacrm sint de mrimonij necitate. ¶ Scdo vtz p hec tria bona sufficiēter excusēt act⁹ carnal' copule ¶ Tercio vtz his triby bonis assistētiby act⁹ carnal' copule sit meritorius ¶ Et q̄rto vtz pdictis bonis deficiētiby iā dict⁹ act⁹ sp sit demeritorius.

Quantū ad primū

Articulus primus.

sic pcedā ¶ Prio pmittā termioz declaratōz ¶ Scdo sbmittā vnā distinctōz Tercō ex mēbris illi⁹ distinctōis elicia triplicē conclōz.

Declaratō terminoz.

¶ Circa pmū ē adūtēdū q p bonū fidei h itelligit q maritus ppriā accedat vxorē. z nullo mō aliā. z vxor ppriuz recipiat vir. z nullo mō aliū. ¶ Per bonū plis q̄d itelligi debeat d se pz. ¶ Sz p bonū qd dz sacrm intelligit inseparabilitas ipsoz coniuguz. ¶ Et vnūqdqz istoz dz bonū. al'r tn et al'r. fm q bonū triptite distinguit a pho. viij. ethi. s. in bonuz simpl'r qd ē bonum honestū. z bonū cōferēs seu vtile. z bonū delectabile. ¶ Iuxta quā distinctiōz fides de qua ad pñs loq̄mur. reducit ad bonū honestum. qz ad magnā spectat honestatē q mō pdicto coniuges sibi mutuo seruēt fidē. ¶ Proles reducit ad bonū vtile. qz sic cibi comestio cedit ad ꝛseruatōz. z p ꝛnātis ad vtilitatē indiuidui. sic prol' generatio cedit ad cōseruationē z ad vtilitatē spēi ¶ Sz sacrm reducit ad bonū delectabile. qz cū delectabil' sit pnātia amicoz. vt dz. ix. ethi. sequit q indissolubil' cōiugū vnio h sacrm appellata. q̄ amicissima ēdz. qz ppter hoc relinquet hō patrez z matrē. z adherebit vxori sue. merito reducatur ad bonū delectabile ¶ Et forte ex his mouetur Arist. viij. ethi. cū ait. q amicicia q̄ est inter viz z vxorē est naturalis. z includit i se honestū. vtile z delectabile. ¶ Est etiā h adūtēdū q lz p istud triplex bonū ꝛiugij iā dictū triplex gen⁹ bonoz hoies habuissent i sua puritate si māsissent in statu integritatis z innocētie. tamē post lapsum pmoz parētuz istud triplex gen⁹ bonoz circa bona mrimonij valde a sua puritate remittit. z triplici suo ꝗrio p miscet. Nā honestas fidei verecūdia pmiscet vtilitas prolis dāno. z delectabilitas sacramēti seu indissolubilitatis laboribz z tedio ¶ Nā licet sit honestum q fide seruata quilibet sciat suū vas possidere. sicut ait apostolus. tamen actus carnalis copule est cōnexus pnunc verecundie. Quod nō fuisset si homo māsissz i statu innocētie. ¶ Et q̄zuis sit vtile p speciei

Nota.